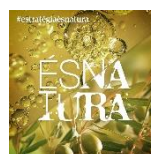

Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya

INFORME DE RESULTATS I RETORN DEL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Barcelona, juliol de 2017

Organitzat per:

Amb la col·laboració de:

Equip de facilitació

ARC Mediación Ambiental
arc@mediacionambiental.com

Índex

1.	INTRODUCCIÓ	4
1.1.	Context.....	4
1.2.	Objectius del procés participatiu	5
2.	ELS ESPAIS D'INFORMACIÓ I DEBAT	7
2.1.	Diagrama resum del procés d'elaboració de l'Estratègia	7
2.2.	Participació presencial.....	7
2.3.	Participació virtual	13
3.	ASSISTÈNCIA I PARTICIPACIÓ.....	14
3.1.	Convocatòria i difusió	14
3.3.	Nombre de participants total i per sessió.	15
3.4.	Resum de les xifres del procés	18
3.5.	Altres aportacions rebudes	19
3.6.	Distribució temàtica de les aportacions	20
4.	TRACTAMENT DE LES PROPOSTES REBUDES.....	22
4.1.	Criteris de valoració de les propostes:.....	22
4.2.	Valoració de les propostes rebudes.....	22
5.	INCIDÈNCIA DE LES APORTACIONS: VERSIÓ ACTUALITZADA DE L'ESTRATÈGIA	24
5.1.	En relació amb l'estructura.....	24
5.2.	En relació amb el contingut	26
6.	AVALUACIÓ DE LES SESSIONS DE DEBAT PER PART DELS PARTICIPANTS	38
6.1.	Valoració de la sessió 1	38
6.2.	Valoració de la sessió 2	39
6.3.	Valoració de la sessió 3	40
6.4.	Valoració conjunta de totes tres sessions	41
7.	VALORACIÓ GLOBAL DEL PROCÉS.....	42

8.	ANNEX 1. LLISTAT D'ORGANITZACIONS PARTICIPANTS	43
9.	ANNEX 2: RESULTAT DE LA PRIORITZACIÓ DE LES ACCIONS.....	47
9.1.	Accions prioritzades dins l'àmbit 1	47
9.2.	Accions prioritzades dins l'àmbit 2	48
9.3.	Accions prioritzades dins l'àmbit 3	50
9.4.	Accions prioritzades dins l'àmbit 4	51
9.5.	Accions prioritzades dins l'àmbit 5	54
9.6.	Accions prioritzades dins l'àmbit 6	55
10.	ANNEX 3: APORTACIONS RECOLLIDES A LES SESSIONS DE DEBAT I ALS FORMULARIS EN LÍNIA.....	57
10.1.	Aportacions a l'àmbit 1.....	57
10.2.	Aportacions a l'Àmbit 2.....	66
10.3.	Aportacions a l'Àmbit 3.....	76
10.4.	Aportacions a l'Àmbit 4.....	83
10.5.	Aportacions a l'Àmbit 5.....	96
10.6.	Aportacions a l'Àmbit 6.....	102
10.7.	Aportacions generals	108
10.8.	Aportacions generals als qüestionaris en línia 2	111

1. Introducció

1.1. Context

El Pla de la XI legislatura del Govern preveu l'aprovació de l'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya, en compliment del que estableix el Conveni de diversitat biològica de Nacions Unides, de 1992, el Pla 2011-2020 que el desplega i l'Estratègia 2020 sobre biodiversitat de la Unió Europea.

Si bé internacionalment es fomenten les estratègies de biodiversitat, el Govern de la Generalitat de Catalunya es proposa aprovar una estratègia més àmplia, de conservació de la natura, per incloure no només els elements vius de la Terra, sinó també la geodiversitat, el medi natural en conjunt i els processos ecològics, entenent que en conjunt configuren un actiu insubstituïble per a l'economia i el benestar del país.

L'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya té un horitzó 2030, i un primer Pla d'acció 2017-2021. S'articula sobre la base de sis àmbits que es basen en sis principis rectors, que defineixen les prioritats de l'acció del Govern per conservar la natura i frenar la pèrdua de biodiversitat des de **1r) el coneixement i la gestió de la informació sobre el patrimoni natural; 2n) la conservació dels hàbitats, les espècies i els processos ecològics en el marc del canvi climàtic; 3r) el model territorial, 4t) la integració del patrimoni natural en les polítiques sectorials; 5è) l'estructura administrativa, la fiscalitat i el marc legal, i 6è) la implicació social.**

Entre els mesos de març i maig de 2017 s'ha organitzat el procés de participació ciutadana per posar a disposició del públic els documents inicials de l'Estratègia (document base i document esborrany d'objectius i d'accions) i per recollir les aportacions dels sectors que hi estan més vinculats i de la ciutadania en general.

S'han dut a terme reunions informatives adreçades a col·lectius específics i sessions obertes. D'aquestes sessions obertes se n'han fet unes primeres de caràcter

informatiu (sessions informatives territorials), arreu de Catalunya, i unes segones de participatives (sessions de debat), a Barcelona, per treballar i debatre la proposta de continguts.

A més a més, s'han habilitat dos formularis online per rebre aportacions sobre els objectius estratègics, els objectius operatius i les accions recollits en la proposta inicial de l'Estratègia.

En aquest document es resumeix el procés participatiu en termes de logística - programació de sessions, canals de participació, públic diana, etc. (apartats 1, 2 i 3) i es reten comptes del tractament aplicat a les aportacions i dels canvis de contingut que han motivat (capítol 4). Fruit d'aquest procés participatiu, la proposta d'objectius i accions de l'Estratègia presentada el mes d'abril de 2017 ha quedat modificada, donant lloc a la versió del document amb data de juliol de 2017. Totes dues versions són consultables al web de DTES: [ENLLAÇ DEL WEB](#).

1.2. Objectius del procés participatiu

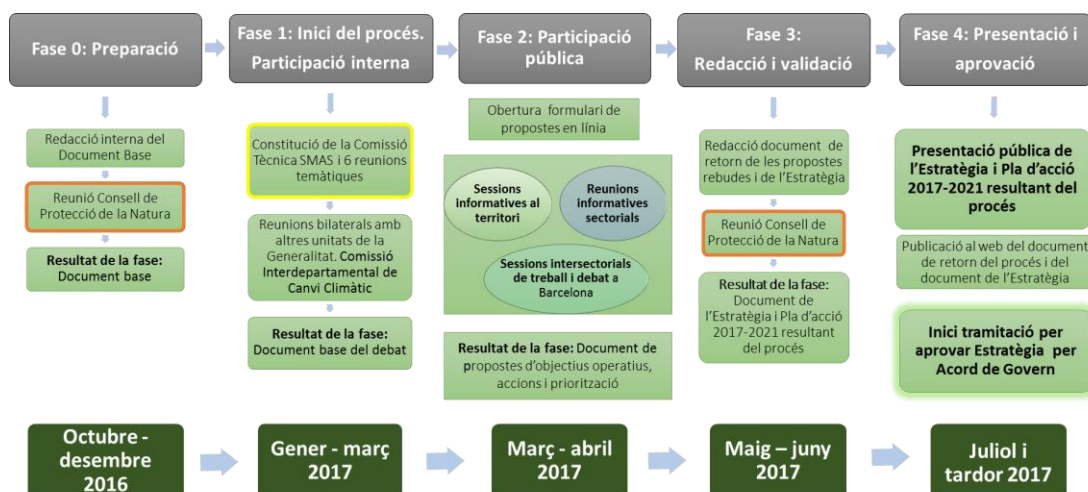
Els objectius que han regit el procés participatiu són:

- Contrastar els objectius estratègics i els resultats esperables a l'any 2030 per als 6 àmbits en què està estructurada l'Estratègia (horitzó 2030)
- Contrastar el pla d'acció pels propers 4 anys i prioritzar-ne les accions (horitzó 2021)

2. Els espais d'informació i debat

2.1. Diagrama resum del procés d'elaboració de l'Estratègia

2.2. Participació presencial

La participació presencial ha consistit en 6 sessions territorials, 4 reunions sectorials i 3 sessions de debat, com recull l'esquema següent. Les sessions sectorials i territorials van ser informatives; tenien per objectiu explicar el procés d'elaboració de l'Estratègia i la primera proposta de continguts. Només a les sessions de debat es van preveure mecanismes per fer aportacions, i per això aquestes darreres es resumeixen en més detall.

4 reunions informatives sectorials	6 sessions informatives territorials	3 sessions informatives i de debat
15 a 31 març 2017	4 a 10 abril 2017	24 i 25 d'abril
Parlamentaris i grups polítics Sector productiu Entitats ambientals Acadèmia i consultories ambientals	Alt Pirineu i Aran Catalunya Central Girona Lleida Tarragona Terres de l'Ebre	<i>En col·laboració amb el Museu de Ciències Naturals de Barcelona</i> Sessió 1: àmbit 1 i àmbit 3 Sessió 2: àmbit 2 i àmbit 6 Sessió 3: àmbit 4 i àmbit 5
81 participants de 50 entitats	128 participants de 78 entitats	88 participants de 64 entitats 64 propostes

Sessions de debat

Durant els dies 24 i 25 d'abril de 2017 es van celebrar 3 sessions de debat al Museu Blau de Barcelona. Cada sessió va tenir una durada de 4 hores, en horari de 10 a 14 hores al matí (24 i 25 d'abril) i de 15,30 a 19,30 hores (24 d'abril).

L'**estructura de totes tres sessions** va ser la mateixa, però a cadascuna es van tractar àmbits de l'Estratègia diferents, a raó de 2 àmbits per sessió:

- Benvinguda institucional,
- Presentació de la dinàmica
- Píndola motivacional.
- Breu explicació dels àmbits de debat en cadascuna de les sessions
- Treball en grups
- Pausa-cafè
- Debat plenari

Benvinguda institucional

A la primera sessió – dedicada al coneixement i la informació (àmbit 1) i al model territorial (àmbit 3)- la benvinguda la va donar **Josep Mª Montserrat**, director del Jardí Botànic de Barcelona, en nom del Museu Blau. A la segona sessió – centrada en la conservació (àmbit 2) i la implicació social (àmbit 6)- ho va fer **Ferran Miralles**, director general de Polítiques Ambientals i Medi Natural, i **Jaume Vicens**, subdirector general de Biodiversitat i Medi Natural. va ser l'encarregat de fer-ho a la tercera sessió –dedicada a les polítiques sectorials (àmbit 4) i la governança (àmbit 5)..

Presentació de la dinàmica

Xavier Carbonell, d'Arc Mediació Ambiental, empresa encarregada de la facilitació de les sessions va presentar la dinàmica, fent especial èmfasi en el “plus” de les sessions de debat presencial:

- Apropiació per part de la societat.
- Explorar guanys mutus.
- Noves propostes, generades en grup.
- Més visibilitat del missatge.
- Testar la robustesa de les propostes de cada entitat.

Píndola motivacional

Cada sessió va tenir la seva píndola motivacional. La primera, a càrrec d'en **Ferran Miralles**, director general de Polítiques Ambientals i Medi Natural, es va

centrar en l'abast i l'orientació de l'Estratègia de biodiversitat a Catalunya. La segona ponència, a càrrec de **Rodrigo Messias**, de l'entitat nrg4SD (Xarxa de governs regionals per al desenvolupament sostenible), va obrir la mirada cap a altres indrets del món on s'havien promogut estratègies semblants. Per motivar la participació a la tercera sessió, **Marta Rozas**, tècnica de la *Direcció de Patrimonio Natural y Cambio Climático, del Gobierno Vasco*, va presentar, per videoconferència, l'Estratègia de biodiversitat del País Basc 2030, aprovada l'any passat, explicant-ne la l'estructura i comparant-la amb la proposta d'estratègia catalana. També va compartir els reptes i les lliçons apreses al llarg del procés d'elaboració.

Explicació dels àmbits

Abans de començar el treball en grups, els dos tècnics del Servei de Planificació de l'Entorn Natural de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural, membres de l'equip redactor de l'Estratègia, **Eulàlia Comas** i **Santiago Pérez Segú**, van fer una breu presentació de cada àmbit, centrant-se en els objectius estratègics i els operatius.

Treball en grups

Durant aproximadament mitja hora, els participants van treballar en grups petits, per afinitat sectorial, i van formular propostes col·legiades per presentar i debatre en plenari.

Debat plenari

En plenari, cada grup presentava les aportacions i seguidament s'obria un debat intersectorial de prop de dues hores, per valorar, per part de la resta de participants, les aportacions col·legiades per cada grup. Paral·lelament, al llarg de la sessió, es va demanar a cada assistent que, de forma individual, seleccionés les accions que considerés fonamentals dins de cada àmbit (v. apartat 8: Annex 2).

El resultat detallat de cadascuna de les sessions va quedar recollit en els informes de sessió, consultables aquí:

http://territori.gencat.cat/ca/01_departament/03_atencio_a_la_ciutadania_i_participacio/06_processos_de_participacio/proces-participatiu-de-lestrategia-del-patrimoni-natural-i-la-biodiversitat-de-catalunya/

Els resultats de tot el procés participatiu, tractats en conjunt, es presenten a l'apartat 4 d'aquest document.

Imatges dels debats

Imatges de la sessió de debat 1.

Imatges de la sessió de debat 2.

Imatges de la sessió de debat 3.

2.3. Participació virtual

La participació virtual s'ha desenvolupat a través de 4 vies diferents:

- Formulari en línia sobre els objectius estratègics (OE)
- Formulari en línia sobre els objectius operatius i les accions (OO i accions)
- Portal participa.gencat.cat
- Correu electrònic: spen.tes@gencat.cat

The screenshot shows the website's main page. At the top, there is a navigation menu with items: Inici, Departament, Mobilitat, **Medi ambient**, Territori i urbanisme, Tràmits, Actualitat, and Contacte. Below the menu, a breadcrumb trail reads: Inici > Medi ambient > Patrimoni natural > Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya. The main heading is 'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya'. A central image features the text '#estratègiaésnatura' and 'ÉS NATURA' over a background of wheat. To the right, there is a list of documents: 'Document base' (799,25 KB), 'Document d'objectius estratègics 2030 i Pla d'acció 2017-2021' (703,52 KB), and 'Formularis de propostes'. Below the image, there is a detailed text block explaining the strategy's goals and the public participation process.

Accés als formularis en línia a través de la web del Departament de Territori i Sostenibilitat

Accés a l'apartat de l'Estratègia, dins del Portal participa.gencat.cat

The screenshot shows the 'Participa gencat' portal. The main heading is 'Participa en l'elaboració de l'Estratègia de patrimoni natural i biodiversitat de Catalunya'. Below this, there is a section titled 'Participa en l'elaboració de l'Estratègia de patrimoni natural i biodiversitat de Catalunya' with a sub-heading 'El Departament de Territori i Sostenibilitat està elaborant l'Estratègia de patrimoni natural i biodiversitat de Catalunya, que reacciona al Pla de Natura de la Generalitat en matèria de conservació de la natura fins a l'horitzó 2030.' It includes a call to action: 'L'objectiu d'aquest procés participatiu és que pugem qualificar i millorar el Pla de Natura de Catalunya de la manera més participativa possible, integrant hi els diferents interessos públics i privats.' Below this, there are sections for 'PARTICIPACIÓ EN LÍNIA' and 'PARTICIPACIÓ A DEBATS PRESENCIALS'.

3. Assistència i participació

3.1. Convocatòria i difusió

Per a la difusió del procés de participació s'ha elaborat un pla de comunicació calendaritzat on s'han identificat canals, altaveus i bases de dades per arribar al màxim nombre d'implicats en la temàtica. Concretament, s'ha preparat i realitzat **difusió a una base de dades de més de 1000 actors** dels sectors acadèmics (universitat, grups de recerca, consultories....), àmbit empresarial i sector productiu (sindicats, col·legis professionals,...), Administració (Ajuntaments, consells comarcals,...), entitats i fundacions.

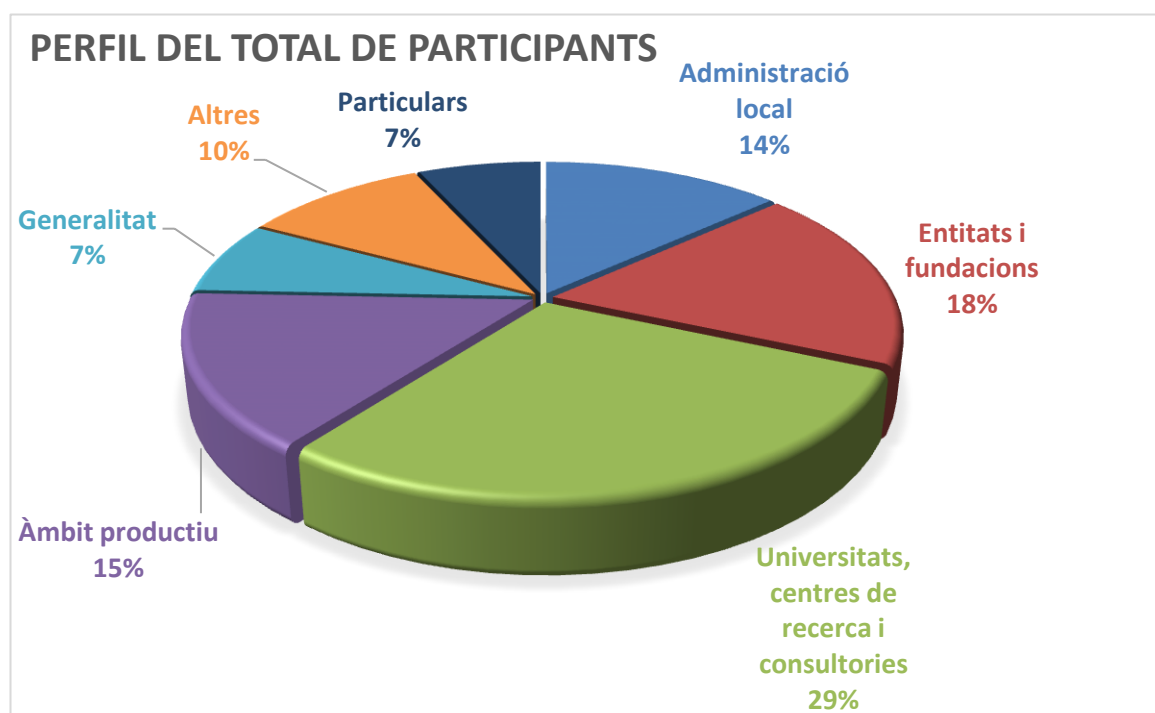
També s'ha fet **difusió a través del web**, de les **xarxes socials** (#estrategiaesnatura) i els **butlletins del Departament de Territori i Sostenibilitat** (Butlletí de medi ambient, butlletí del TSAcat).

En aquesta difusió també han col·laborat diferents **organitzacions, institucions, xarxes i entitats de segon nivell** de diferents àmbits relacionats amb el patrimoni natural i la biodiversitat.

També s'ha fet **reforç telefònic i reenviament de correus electrònics**, tant per part del Departament de Territori i Sostenibilitat, com per part de l'empresa encarregada de la dinamització de les sessions de debat.

3.3. Nombre de participants total i per sessió.

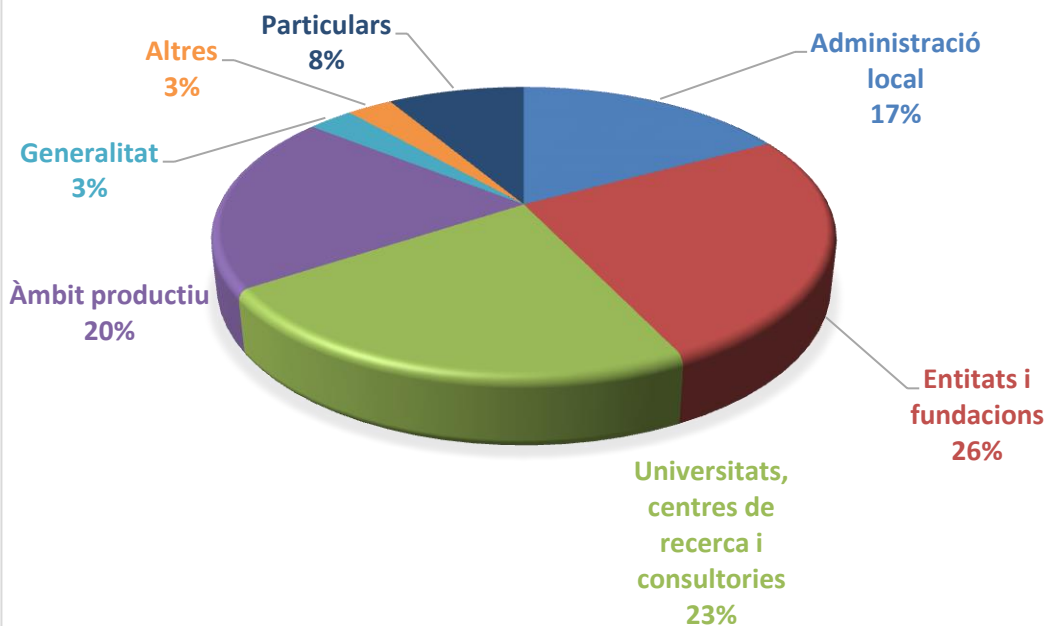
En total han participat **263 persones diferents** d'un total de **150 entitats diferents** (v. apartat 8: Annex 1). De les 263 persones, **18** han participat a títol particular. Al següent gràfic es pot veure la distribució en funció del perfil dels participants:

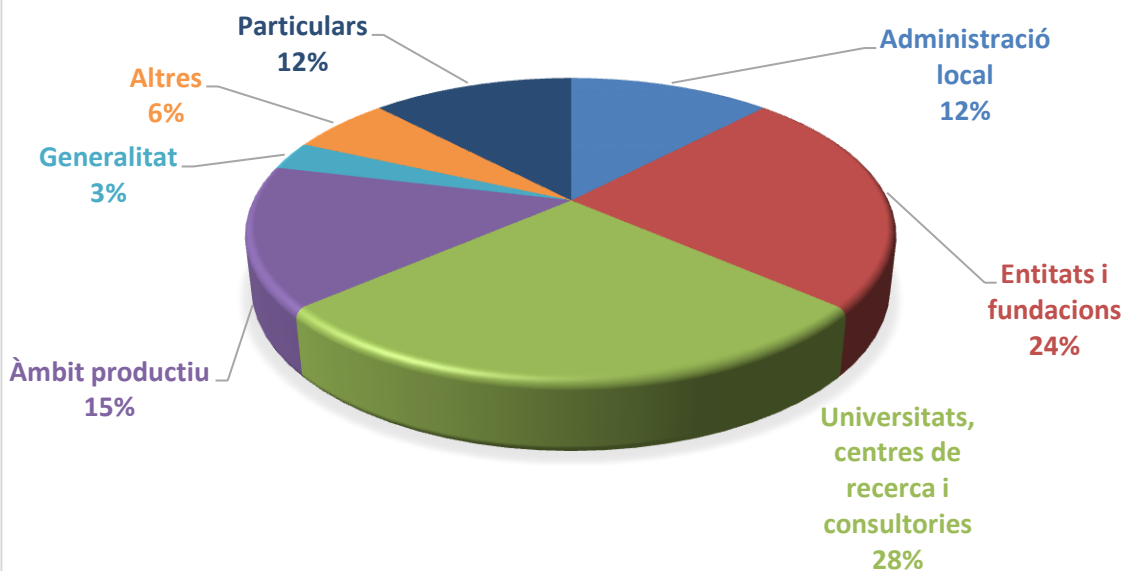
A les sessions de debat hi van participar 88 persones, de 64 entitats diferents. La distribució dels participants en aquestes sessions de debat és la següent:

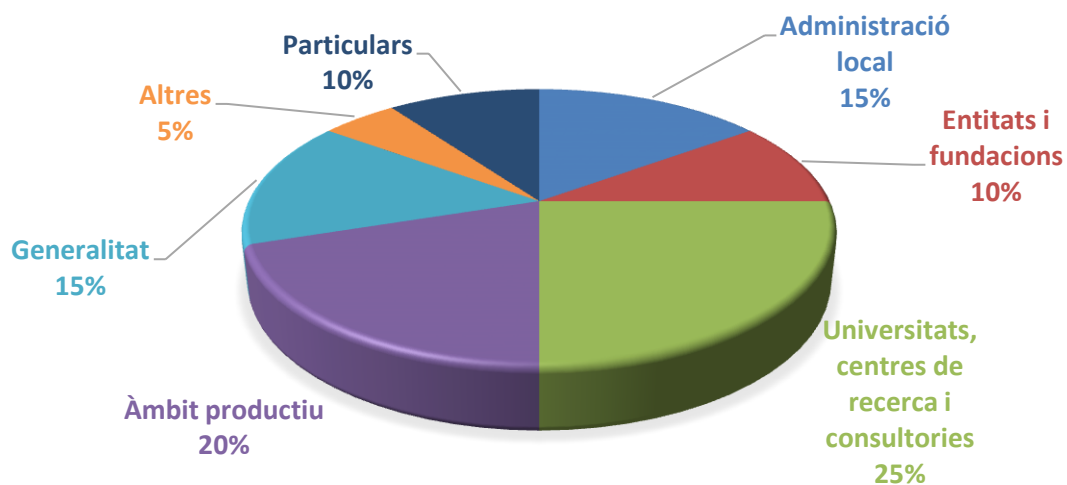
PERFIL DELS PARTICIPANTS A LA SESSIÓ DE DEBAT 1

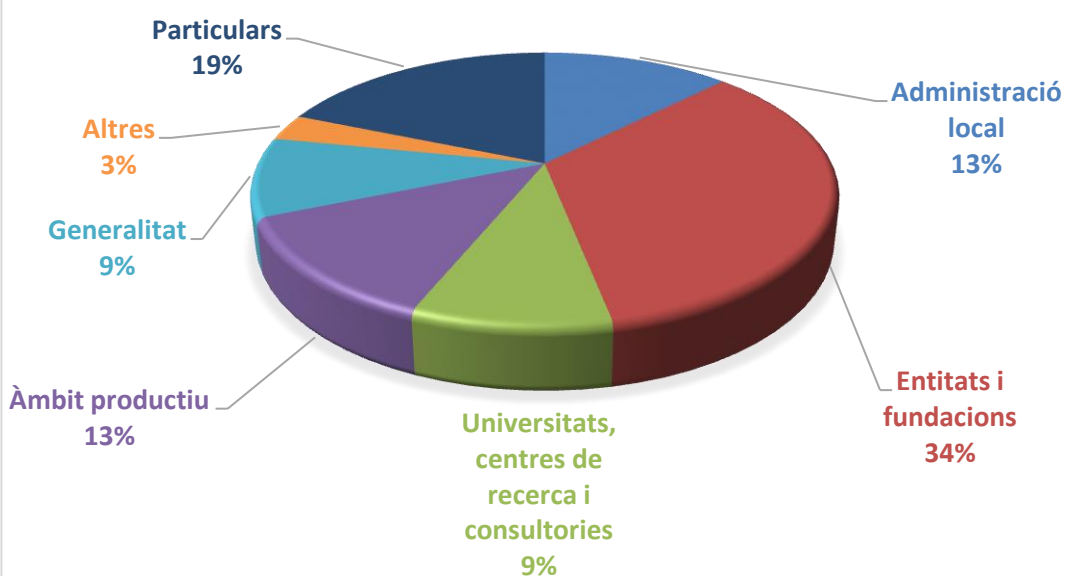
PERFIL DELS PARTICIPANTS A LA SESSIÓ DE DEBAT 2

PERFIL DELS PARTICIPANTS A LA SESSIÓ DE DEBAT 3

PERFIL DELS PARTICIPANTS A TRAVÉS DELS FORMULARIS

3.4. Resum de les xifres del procés

Participants per sessió

	Nombre participants (persones)	Nombre organitzacions participants
Sessions informatives sectorials	81	50
Sessions informatives territorials	128	78
Sessió de debat 1	35	26
Sessió de debat 2	33	22
Sessió de debat 3	20	16
Formulari en línia OO	20	15
Formulari en línia 2 OE i accions	21	16
Portal participa.gencat.cat ¹	3	

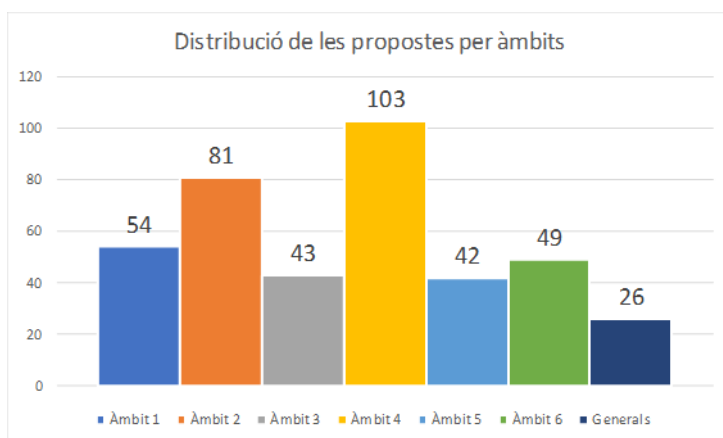
Propostes per àmbits

	Propostes generades pels debats ²	Propostes enviades a través del formulari 1	Propostes portal participa.gencat.cat	Propostes enviades a través del formulari 2	Total propostes
Àmbit 1	10	17	1	26	54
Àmbit 2	14	26	1	40	81
Àmbit 3	10	19		14	43
Àmbit 4	14	40		49	103
Àmbit 5	7	14		21	42
Àmbit 6	9	18	1	21	49
Generals		13		13	26
TOTAL	64	147	3	184	398

Els àmbits que han rebut més aportacions són els de conservació (àmbit 2) i de polítiques sectorials (àmbit 4), en què s'agrupen els temes nuclears de l'Estratègia, seguits de l'àmbit 1, dedicat a la informació i el coneixement.

¹ S'han rebut 3 aportacions a través del portal participa.gencat.cat, però no sabem si ha sigut 1 persona o 3 diferents.

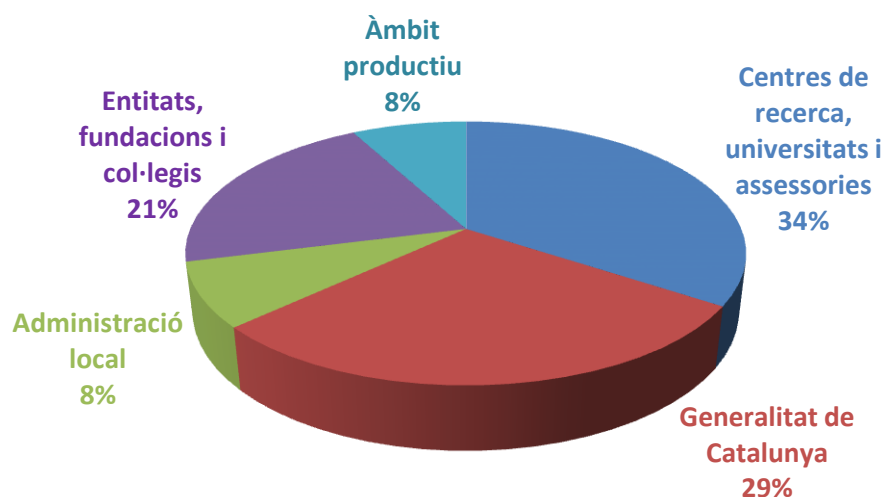
² Aquestes propostes s'han generat després del debat sectorial en grups petits i s'han contrastat en el debat plenari intersectorial.

3.5. Altres aportacions rebudes

A les propostes recollides durant el procés de participació formal, cal afegir les que han arribat per vies no formals, en general, per correu electrònic: se n'han rebut 38, de 31 participants diferents (alguns han fet més d'una tramesa), que en conjunt han aportat 414 propostes de canvi.

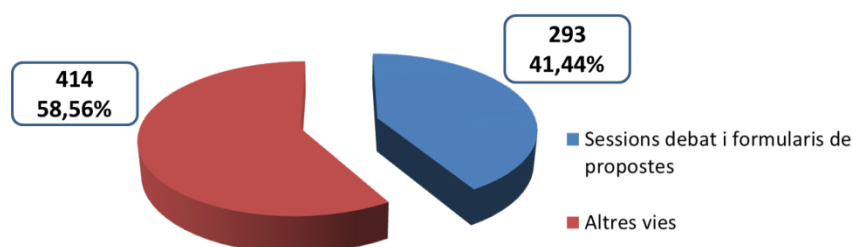
Nre. Participants	Nre. propostes
31 participants	414 propostes

La participació més nombrosa, entre les vies no-formals, ha estat la dels experts de centres de recerca, universitats i assessories, seguida de la de la

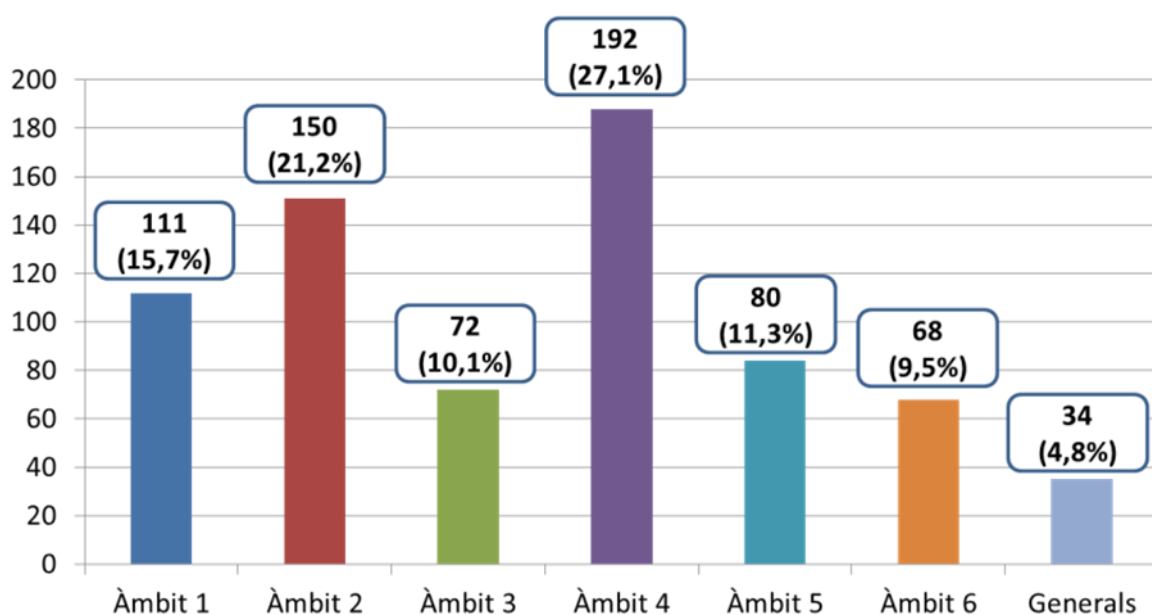
Generalitat de Catalunya, formulada des de diferents unitats, ens o consells assessors (com el Consell de Protecció de la Natura o el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible), que van ser contactats durant el procés de participació interna.

En conjunt, les aportacions rebudes per aquesta via no formal han superat, en termes de nombre d'esmenes, les que han arribat per les vies formals: representen quasi el 59% de les aportacions.

3.6. Distribució temàtica de les aportacions

Totes les propostes rebudes (vies formals i vies no formals) han estat revisades i agrupades segons el seu contingut. Finalment han quedat 707 propostes amb la següent distribució temàtica:

Àmbit 1: el coneixement i la gestió de la informació sobre el patrimoni natural

Àmbit 2: la conservació dels hàbitats, les espècies i els processos ecològics

Àmbit 3: el model territorial

Àmbit 4: la integració de les polítiques sectorials

Àmbit 5: l'estructura administrativa i el marc legal

Àmbit 6: la implicació social

La consideració de la participació no formal no canvia el repartiment de les aportacions, que se segueixen agrupant sobre els àmbits 4 i 2.

4. Tractament de les propostes rebudes

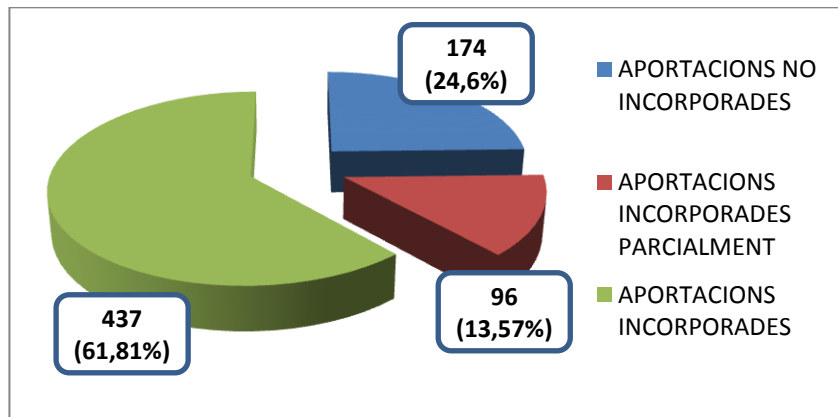
4.1. Criteris de valoració de les propostes:

Les 707 propostes han estat valorades seguint els següents criteris:

- ✓ **Encaix temàtic en l'Estratègia:** es valora el fet que les aportacions, per abast i contingut, siguin compatibles amb la missió i la visió de l'Estratègia. Es descarten aportacions que tracten temes diferents als de l'Estratègia o que fan aportacions massa genèriques o massa concretes.
- ✓ **Relació amb altres accions similars:** quan les aportacions estan estretament relacionades amb accions o objectius existents, s'opta per fusionar-ne els continguts, millorant-los i assegurant que recullin l'aportació en qüestió.
- ✓ **Capacitat d'acció** (DTES, DARP i altres departaments): l'Estratègia és un full de ruta del Govern de la Generalitat de Catalunya; totes aquelles propostes que no tenen un responsable a escala de govern que ho pugui assumir, es desestimen.
- ✓ **Viabilitat:** les propostes de modificació d'accions o d'objectius es consideren inviables quan no tenen encaix temàtic en l'Estratègia o quan no se'ls pot assignar cap unitat o departament del Govern responsable per fer-se'n càrrec.
- ✓ **Urgència** (abans de 2021?): s'incorporen accions factibles durant el 1r pla d'acció 2017-2021

4.2. Valoració de les propostes rebudes

Les 707 aportacions rebudes s'han buidat en un full de càlcul, fent coincidir cada aportació amb l'àmbit, objectiu o acció a què es refereix. Després d'analitzar-les i valorar-les, **s'han incorporat en un 75,38%**. La incorporació ha estat total en un 61,81% (437 propostes) i parcial en un 13,57% (96 propostes). La resta, un 24,60% (174 propostes) no s'ha incorporat en el document de l'Estratègia perquè no complia amb els criteris esmentats al punt anterior.

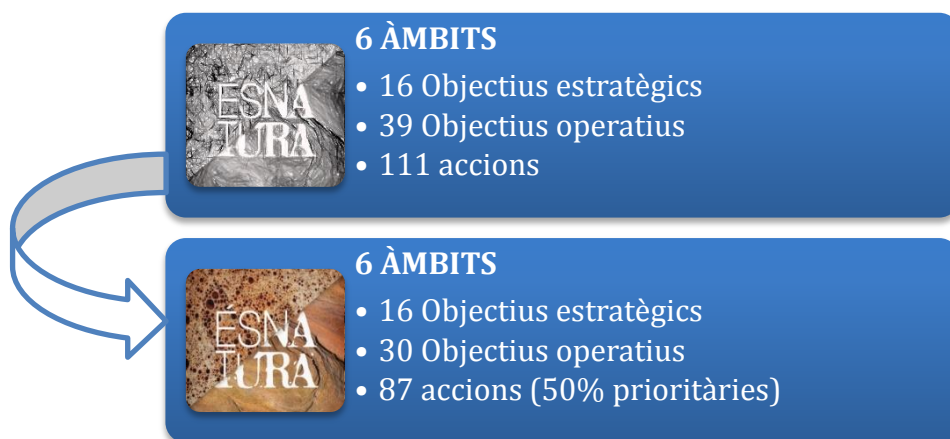
5. Incidència de les aportacions: versió actualitzada de l'Estratègia

El tractament de les aportacions ha donat lloc a canvis de continguts en el document d'objectius i accions de l'Estratègia del mes d'abril de 2017. El document resultant, de juliol de 2017, recull els canvis que es descriuen a continuació i que es detallen a l'Annex 3. Tots dos documents són consultables al web del Departament de Territori i Sostenibilitat: [ENLLAÇ DEL WEB](#)

5.1. En relació amb l'estructura

Com a resultat del procés participatiu, s'ha millorat la precisió i l'orientació de la major part d'objectius estratègics i dels resultats esperables per a l'horitzó 2030, i s'han reformulat moltes de les accions del Pla d'acció. També s'han eliminat algunes accions proposades en la versió anterior que no s'han considerat prioritàries i se n'han afegit de noves a proposta de les aportacions que s'han valorat pel seu caràcter estratègic.

En la següent imatge es mostra com ha variat l'estructura de l'Estratègia després del procés de participació.

La reducció del nombre d'objectius operatius es deu a la fusió entre objectius que s'ha estimat que es poden assimilar (per ex: unificant en un sol objectiu operatiu els aspectes agrícoles, ramaders i forestals, que estaven en 2

objectius diferents). Pel que fa a les accions, els canvis es deuen a aquest mateix procés de fusió (en 15 de les accions) i a l'eliminació (en 15 casos més, en què s'ha estimat que l'acció era ajornable, poc definida o bé considerable com a part de l'activitat normal de l'administració competent), i a l'addició d'accions noves que no s'havien plantejat abans del procés participatiu: hi ha 6 accions noves.

ACCIONS NOVES				
Àmbit, OE, OO, Acció*				Títol
2	2.2	2.2.3	24	Elaborar la llista vermella dels hàbitats de Catalunya, segons els estàndards de la UICN i de la Comissió Europea
2	2.2	2.2.3	25	Impulsar i coordinar accions de protecció dels hàbitats marins
4	4.1	4.1.1	35	Crear una taula de treball i concertació entre l'administració competent en conservació del patrimoni natural i la biodiversitat, l'administració agrària, forestal i el sector privat
4	4.2	4.2.1	44	Desenvolupar un nou model de pesca recreativa
5	5.1	5.1.1	67	Crear espais per a la participació dels agents del territori en la governança de la natura
6	6.1	6.1.1	79	Sensibilitzar i formar els usuaris de la natura

(*) Numeració de les accions corresponent a la versió de juliol de 2017

ACCIONS ELIMINADES				
Àmbit, OE, OO, Acció*				
4	4.2	4.2.2	62	Coordinar les administracions competents en la conservació del litoral i l'espai marí
1	1.1	1.1.2	7	Analitzar els factors de canvi que condicionen la qualitat del medi
1	1.2	1.2.2	10	Crear eines específiques per difondre accions, iniciatives i resultats de l'Estratègia
3	3.2	3.2.1	39	Impulsar les solucions basades en la natura a diferents escales del territori
3	3.2	3.2.1	43	Desplegar noves accions per assolir els objectius la Directiva Marc de l'Aigua
4	4.1	4.1.2	53	Definir directrius sobre els aprofitaments de biomassa
4	4.2	4.2.1	56	Avaluar la dinàmica sedimentària de les platges i fer-ne un seguiment
4	4.2	4.2.1	57	Executar actuacions de conservació i restauració d'ecosistemes dunars i d'hàbitats d'interès pesquer
4	4.2	4.2.1	58	Identificar els impactes sobre la franja costanera central de Catalunya i desenvolupar un pla de recuperació ecològica
4	4.2	4.2.1	59	Dissenyar un sistema de control de la qualitat ecològica de les aigües marines
4	4.2	4.2.1	60	Impulsar la declaració d'una Zona d'especial Protecció d'Importància per al Mediterrani (ZEPIM) com a corredor per a la migració de cetacis a la demarcació lleuantina-balear
4	4.2	4.2.1	61	Desenvolupar un codi de bones pràctiques per reduir els residus marins
4	4.3	4.3.1	70	Introduir la conservació de la natura en els sistemes de qualificació

				estandarditzats
4	4.3	4.3.2	75	Generar oportunitats per a la biodiversitat i la geodiversitat a través dels programes de restauració d'activitats extractives
6	6.1	6.1.1	103	Alinear les convocatòries d'ajuts d'educació i sensibilització ciutadana amb els objectius de l'Estratègia

(*) Numeració de les accions corresponent a la versió d'abril de 2017

ACCIONS FUSIONADES						
Àmbit, OE, OO, Acció*						
1	1.1	1.1.2	4	4	Desenvolupar un sistema de seguiment global del patrimoni natural	(ex5)
1	1.2	1.2.1	8	7	Constituir un observatori del patrimoni natural orientat a la informació i el coneixement	(ex9, ex11)
2	2.2	2.2.2	25	23	Elaborar un pla de prevenció per identificar les espècies exòtiques invasores i altres espècies plaga, i aturar i gestionar-ne la propagació	(ex26)
3	3.1	3.1.1	33	30	Cartografiar els serveis dels ecosistemes de Catalunya, la connectivitat ecològica i els punts crítics per a la connectivitat	(ex34)
3	3.1	3.1.1	35	31	Establir criteris de protecció i millora del patrimoni natural i la biodiversitat en l'urbanisme i el planejament territorial.	(ex36)
4	4.2	4.2.2	65	47	Adoptar un model de governança de la pesca que garanteixi l'aprofitament sostenible dels recursos marins i la conservació de la biodiversitat	(ex66)
4	4.2	4.2.2	68	48	Donar formació al sector pesquer per a la implementació de mesures que redueixin les captures accessòries d'espècies protegides	(ex67)
4	4.4	4.4.1	79	56	Introduir criteris orientats a la gestió dels hàbitats i les espècies en els instruments de planificació cinegètica i revisar la regulació de la mitja veda	(ex78)
5	5.1	5.1.1	12	64	Enfortir els equips de gestió del patrimoni natural	(ex32)
5	5.1	5.1.2	90	68	Aprovar una Llei del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya	(ex94)
6	6.1	6.1.2	105	81	Incidir en la formació de col·lectius específics	(ex87)
6	6.2	6.2.1	106	82	Impulsar la custòdia del territori	(ex109)

(*) Numeració de les accions corresponent a la versió d'abril de 2017 (columna 3) i de de juliol de 2017 (columna 4, en negreta)

5.2. En relació amb el contingut

La incidència de les aportacions sobre el contingut es presenta resumida en 2 apartats principals: un recull les aportacions en funció de la procedència de les aportacions i l'altre les presenta en funció de l'àmbit sobre el qual incideixen. No es relacionen totes i cadascuna de les aportacions, sinó que es presenten resumides, per facilitar-ne l'anàlisi. I es presenten tan aportacions acceptades

com algunes de rebutjades. L'annex 3 i els informes de cada sessió de debat contenen la relació detallada de les aportacions.

Segons la procedència de les aportacions

Les entitats ambientals han centrat les seves aportacions a demanar que l'Estratègia serveixi per impulsar la gestió activa i adaptativa, sobretot de la xarxa Natura 2000; que les polítiques de conservació garanteixin la conservació dels ecosistemes, hàbitats i espècies més amenaçats; que es fomenti l'educació i la sensibilització ambiental; i en la recerca de nous mecanismes per incrementar la participació social en la conservació de la natura.

Per altra banda, els centres de recerca i les universitats han situat les seves aportacions a l'Estratègia en la necessitat de millorar l'organització de la informació sobre biodiversitat i geodiversitat de què disposa Catalunya. Es reclama una major coordinació de la ciència ciutadana, que ja està tenint un paper important en l'obtenció de dades sobre la biodiversitat, però també un més gran reconeixement i suport als taxònoms i altres experts com a figures fonamentals per continuar obtenint coneixement sobre l'estat del patrimoni natural de Catalunya, fer-ne el seguiment i garantir qualsevol política de gestió.

L'àmbit productiu (sector agrícola, ramader i forestal) i de la propietat privada ha demanat, en conjunt, una més gran consideració del rol i la contribució del sector en la conservació del patrimoni natural, i la creació de grups de treball o estructures de coordinació més àgils amb l'administració, que permetin consensuar criteris per a la gestió forestal i agrària.

És remarcable la poca participació del sector turístic i d'activitats a l'aire lliure, que tot i tenint una implicació directa amb els continguts de l'Estratègia, no hi ha fet pràcticament aportacions.

Segons els àmbits en què incideixen

APORTACIONS GENERALS:

1. **Compartir la diagnosi en què es basa la proposta d'objectius i accions.** La proposta d'accions i objectius sotmesa a consulta a l'abril de 2017 no incloïa la diagnosi en què es basava, però la proposta final de l'Estratègia sencera (la que contindrà tots els capítols previstos en el document de bases, més enllà de la proposta d'objectius i accions) l'inclourà; i es preveu fer-la disponible online tan aviat com sigui possible. Això es deu al fet que inicialment es va partir d'uns elements de diagnosi preliminars, resultat de la informació disponible de treballs anteriors de l'Estratègia, que es van contrastar amb la Comissió Tècnica de Seguiment de la SMAS i en reunions bilaterals amb diversos sectors, però que calia actualitzar i editar. S'ha encarregat la feina de revisió a la ICHN, com a ens independent i estretament vinculat a l'àmbit acadèmic i de la recerca, amb l'objectiu que completi i amplii aquests elements de diagnosi, per tal d'afinar les dades que permeten definir tendències, identificar mancances i orientar els objectius estratègics de l'Estratègia.
2. **Afegir un glossari, indicadors i la prioritització d'accions.** El document final de l'Estratègia incorporar un glossari amb uns 100 termes tècnics, per tal que tots els lectors del document interpretin els conceptes amb el mateix significat (hi apareixen aspectes clau com ús sostenible, silvicultura propera a la natura, o infraestructura verda). Pel que fa als indicadors, el pla de seguiment inclòs a la versió completa de l'Estratègia conté un sistema d'indicadors que permetrà avaluar el compliment dels objectius i també de les Fites d'Aichi. Finalment, la prioritització d'accions del Pla d'acció s'ha realitzat d'acord amb les aportacions del procés participatiu (sessions de debat), les sessions de la CTSMAS i el criteri de l'equip tècnic. Algunes de les accions prioritzades són: Constituir un observatori del patrimoni natural orientat a la informació i el coneixement (acció 7); Desplegar les directrius i els instruments de gestió de la xarxa Natura 2000 (9), Crear una taula de treball i concertació entre l'administració competent en conservació del patrimoni natural i la biodiversitat, l'administració agrària, forestal i el sector privat (35); Programar accions de socialització de la biodiversitat (78) o Cartografiar els serveis dels ecosistemes (30).

3. **Programar i pressupostar el pla d'acció per garantir l'execució.** El pla d'acció que s'integrarà al document complet de l'Estratègia no quantifica el cost exacte de les accions, només les valora qualitativament en tres categories: a) si es poden executar amb recursos propis de l'administració de la conservació (Agència) = poc cost; b) si es preveu que requereixin finançament addicional via Fons del patrimoni natural = cost mitjà; c) si requereixen finançament extra, com p.ex. fons europeus o altres fons no propis = cost elevat
4. **Manca de rellevància del sector productiu agrari i pesquer en la consecució dels objectius de l'Estratègia i de les polítiques de conservació en general.** Els vincles entre la conservació de la biodiversitat i el sector productiu, que en la versió d'abril de 2017 no eren tan explícits, s'han fet més visibles a partir de les seves aportacions i de la participació en diverses reunions bilaterals i en el procés participatiu. S'han introduït moltes referències tant a nivell de diagnosi com en la descripció dels objectius estratègics i operatius, sobretot dins l'àmbit dedicat a les polítiques sectorials, i també s'han acordat accions concretes per treballar conjuntament. Tot amb l'objectiu d'apropar el món productiu i el món de la conservació de la biodiversitat en benefici mutu.
5. **Introduir l'escenari del canvi climàtic com a condicionant de les polítiques de conservació.** El canvi climàtic s'ha considerat com un factor més del canvi global, i per tant, condiona algunes de les línies de treball tradicionals de la conservació de la biodiversitat. La versió de juliol dels objectius i accions de l'Estratègia prioritza la gestió adaptativa de manera transversal, per tal de considerar sempre la millor informació (científica) disponible en tots els casos: una política de conservació de la biodiversitat dinàmica i adaptada al canvi, en cap cas estàtica.
6. **Incloure la geodiversitat.** En la nova versió de proposta d'objectius i accions s'ha tingut en consideració la geodiversitat com a component del patrimoni natural, reforçant explícitament la presència d'aquest concepte arreu del document.
7. **Considerar l'ús sostenible dels recursos naturals com a part de la conservació del patrimoni natural.** S'ha inclòs el terme al glossari i s'ha

fet èmfasi, en el document resultant de la participació, de l'activitat econòmica i l'ús sostenible dels recursos naturals (la gestió forestal sostenible, per exemple) com a elements intrínsecs a la conservació.

8. **Circumscriure els objectius estratègics només als ENP, els hàbitats i les espècies prioritars.** Una Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat no pot ser parcial, de manera que la nova versió d'accions i objectius segueix entenent la conservació de la natura com una política transversal i d'aplicació a tot el territori. No es pot circumscriure només a una part del territori designat com el més important. Aquesta consideració és totalment contrària a conceptes com la infraestructura verda o els serveis dels ecosistemes, que tenen una traducció per a tot el territori.
9. **Fer visibles, al document, les connexions entre diferents objectius i àmbits** El document complet de l'Estratègia i de la proposta d'objectius i accions contindrà una taula de doble entrada per reflectir les relacions múltiples entre accions i objectius. A més, cada acció es presentarà en forma de fitxa, indicant, entre altres aspectes, el cost i la relació amb altres àmbits i objectius.
10. **Valoració dels costos i beneficis de la conservació.** El document complet de l'Estratègia preveu un apartat que resumeixi l'aproximació metodològica que s'aplicarà en cada Pla d'Acció per analitzar els costos i beneficis relacionats amb els serveis ecosistèmics, la integració dels costos ambientals a les activitats de lleure, els incentius a l'activitat productiva per les externalitats positives, o els vinculats a la gestió dels hàbitats des de l'activitat cinegètica, per exemple.

ÀMBIT 1: CONEIXEMENT I INFORMACIÓ:

- **Definir els hàbitats o espècies clau.** L'Estratègia preveu que cal fer un esforç específic en identificar quins components del patrimoni natural es poden considerar preferents o clau, per tal d'establir una certa prioritització i concentrar esforços i recursos. La conservació ha de considerar tota la biodiversitat i tota la geodiversitat, però no és realista plantejar que es poden dedicar els mateixos esforços a tots els components. Es tracta d'identificar els hàbitats, espècies i processos ecològics sobre els que

tenim més responsabilitat de conservació, i no necessàriament de les espècies més vistoses o més conegudes. L'acció 1 de la nova versió d'objectius i accions de l'Estratègia fa possible avançar en aquesta identificació.

- **Reforçar la conservació del medi marí.** L'Estratègia s'ha treballat estretament en col·laboració amb el DARP en l'àmbit marítim i de forma articulada amb l'Estratègia marítima de Catalunya que està promovent aquest departament. Per això recull accions consensuades que se solapen amb les de l'eix de biodiversitat de l'Estratègia marítima (objectiu operatiu 4.2 Compatibilitzar les accions marítimes i pesqueres amb la conservació de la biodiversitat).
- **Definir millor l'Observatori del patrimoni natural.** En l'Estratègia es clarifiquen alguns punts sobre aquest ens, però no es detalla més pel fet que es tracta d'un projecte que tot just està en fase preliminar. Actualment s'estan treballant les bases, tal com recull l'acció 7, Constituir un observatori del patrimoni natural orientat a la informació i el coneixement.
- **Considerar els processos ecològics i les funcions, més enllà d'espècies i hàbitats.** La proposta revisada d'objectius i accions considera que totes les accions de conservació inclouen implícitament, a més de les espècies o els hàbitats, els processos i funcions. Tanmateix, s'han afegit nombroses referències a aquest aspecte en la nova versió del document.
- **Millorar les condicions per a la investigació i el treball de camp.** No es preveu cap acció o solució específica única que directament resolgui la pèrdua d'especialistes i estimuli la formació de nous experts en les universitats, perquè són molts els factors que hi contribueixen. Malgrat això, es considera que hi ha diverses accions de l'Estratègia que sumades poden contribuir a millorar la situació. En tot cas, l'impuls a la política de conservació i la disponibilitat de més recursos per fer-hi front (àmbits 2 i 5) haurien d'estimular més sortides professionals des del món acadèmic. També les accions que cerquen impulsar el seguiments de la biodiversitat (les de l'objectiu operatiu 1.1.2, Millorar el seguiment dels components del patrimoni natural i dels factors que els afecten) poden generar més interès en la taxonomia, els inventaris i les prospeccions de camp.

- **Peticions massa específiques a nivell estratègic.** Hi ha hagut nombroses aportacions se centaven en la necessitat de definir productes o preveure el seguiment d'espècies o hàbitats concrets. S'han considerat fora de l'abast de definició d'aquest instrument de planificació estratègica, perquè els manca perspectiva estratègica.

ÀMBIT 2: CONSERVACIÓ

- **Preveure més dotacions per a la gestió, i per a la vigilància dels espais naturals protegits existents.** La proposta d'objectius i accions incorpora especialment aquest aspecte per ser estratègic per al desplegament d'una gestió activa del Sistema d'espais naturals protegits, adaptant els recursos als objectius de conservació de cada espai. Ho fa amb les accions de l'objectiu operatiu 2.1.1, Aconseguir una gestió efectiva del Sistema, i del 5.1.3, Millorar la vigilància i el control de les activitats amb incidència sobre el patrimoni natural.
- **Incorporar la gestió adaptativa en la conservació.** La gestió adaptativa s'incorpora com a element clau de l'objectiu estratègic 2.1, Reforçar la gestió activa i adaptativa del Sistema d'espais naturals protegits. La gestió dels espais naturals (i de tot el patrimoni natural en general) requereix de la millor informació científica disponible per aconseguir optimitzar els recursos disponibles i aconseguir els objectius de conservació.
- **Reforçar la presència i el reconeixement dels agents locals i propietaris en la gestió dels espais protegits.** Es considera que els propietaris de finques i altres agents locals del territori que col·laboren en assolir els objectius de conservació dels espais naturals protegits necessiten més suport i reconeixement. Per apropar els agents implicats en la conservació i els del món productiu rural, es preveu una acció nova, orientada a crear una taula de treball que agrupi aquests dos mons i aconseguir avenços en favor del bé comú i l'interès col·lectiu (acció 35).
- **Gestionar també espais de valor sense figura de protecció.** Aquesta aportació no s'ha incorporat perquè no pot ser la prioritat dels propers anys, ja que existeixen dèficits molt importants en la gestió del espais naturals protegits existents.

- **No instaurar els bancs de conservació com a mesura de la jerarquia de mitigació.** Els bancs de conservació d'hàbitats són una mesura compensatòria per als impactes residuals, i estan encara en una fase d'estudi preliminar com per ser aplicats a Catalunya. La consideració d'aquest instrument es manté com a mesura a estudi, per l'aplicació que està tenint en altres països europeus, dins l'acció 29, Incorporar la compensació sistemàtica dels impactes residuals dels plans, programes i projectes.

ÀMBIT 3: MODEL TERRITORIAL

- **Definir millor la infraestructura verda.** El concepte, tot i no ser nou (l'Estratègia de la Unió Europea sobre biodiversitat del 2011 ja l'introduïa), no és prou conegut. Per això s'ha fet un esforç en l'exposició de l'àmbit 3, Model territorial, per definir-la millor, ja que n'és l'element central.
- **Assegurar la connectivitat entre espais.** El concepte d'infraestructura verda incorpora la definició dins aquesta xarxa dels espais amb valor connector que cal garantir o restaurar. El Pla d'acció preveu un acció específica en aquest sentit, per cartografiar aquests espais connectors a Catalunya (acció 30).
- **En els espais fluvials, adoptar una visió ecosistèmica.** A la versió d'abril de 2017 li mancava un tractament més integral i ecosistèmic dels ecosistemes aquàtics i se centrava principalment en la Directiva Marc de l'Aigua. S'ha revisat aquest enfocament i s'ha ampliat d'acord amb les aportacions que plantejaven posar de relleu els criteris de la Directiva Hàbitats i altres criteris més ecològics a l'hora de definir la conservació de les masses d'aigua.
- **Establir regulació d'usos en la infraestructura verda.** La proposta d'objectius i accions de l'Estratègia per als propers anys s'orienta a identificar i planificar la infraestructura verda de Catalunya. Fins que aquesta fase no estigui desplegada no es podrà valorar la necessitat o no d'ordenar-hi els usos arreu, tot i que per alguns territoris ja pugui avançar-se en alguns aspectes, com la restauració d'hàbitats per a la connectivitat.

- **Excloure la propietat privada i les finques en aprofitament agrícola i forestal de la infraestructura verda.** No es pot incorporar l'aportació, en la mesura que la infraestructura verda no es considera una figura de protecció. Es té en compte, però, que darrere l'aportació hi pot haver la percepció que el reconeixement dels elements que integren la infraestructura verda s'associï a noves regulacions o prohibicions d'usos, aspecte que ha sorgit en més d'una ocasió en les sessions de participació.

ÀMBIT 4: POLÍTIQUES SECTORIALS

- **Més diàleg: crear un 'ens' participat per propietaris forestals, agrícoles i ramaders (sector productiu) i per l'administració competent en agricultura i en conservació del patrimoni natural.** La nova versió de la proposta d'objectius i accions de l'Estratègia s'orienta a resoldre el distanciament i la dificultat d'entesa entre el món de la conservació i el món productiu, a través de la creació d'una taula de treball concertada (acció 35, nova). Durant el procés participatiu s'ha constatat la voluntat d'apropar les posicions d'ambdues parts, d'integrar el sector productiu i els agents del territori amb més protagonisme en les polítiques de conservació i d'establir criteris conjunts per parlar el mateix llenguatge i compartir objectius.
- **Alinear les accions sobre conservació marina i pesca a l'Estratègia Marítima de Catalunya.** La proposta revisada d'accions i objectius de l'estratègia intersecta amb l'Estratègia marítima i comparteix algunes de les accions que l'Estratègia marítima situa sobre l'eix de conservació. Queden recollides a l'objectiu operatiu 4.2, Compatibilitzar les activitats marítimes i pesqueres amb la conservació de la biodiversitat, i en l'àmbit 1 i 2 (acció 2, Integrar i millorar la informació disponible sobre els hàbitats marins; acció 11 Dotar les àrees marines d'una gestió específica i diferenciada).
- **En caça i pesca continental, disminuir els impactes d'aquestes activitats sobre el medi.** L'Estratègia posa l'accent en aconseguir compatibilitzar aquestes activitats amb la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat en tant els col·lectius d'usuaris que practiquen aquestes activitats poden ser grans col·laboradors i compartir objectius comuns. Es

preveu, en el cas de la caça, una reforma del marc legislatiu (acció 55) i afavorir la reconversió de la figura del caçador en un gestor de poblacions de fauna (acció 50).

- **Avançar en la regulació de l'ús social del medi natural.** S'han rebut diverses aportacions que apunten a un major control, una normativa més estricta i actualitzada i sobretot regular les pressions en els espais naturals protegits. L'Estratègia es fa seva aquesta inquietud i orienta un dels objectius estratègics precisament a resoldre el repte de compatibilitzar els usos recreatius, turístics i de lleure amb la conservació (objectiu 4.5) i una acció, la 63, a Regular l'ús social i l'accés al medi natural.
- **Afegir consideracions sobre energia i transport.** L'Estratègia té la vocació de ser transversal, però alhora té limitacions respecte a la seva aplicabilitat en sectors o àmbits concrets. Aquests dos àmbits requeririen un tractament més exhaustiu però s'ha optat per identificar els punts de contacte més crítics amb aquestes polítiques sectorials, i més prioritaris de tractar: interacció avifauna amb línies elèctriques (acció 52) i programar actuacions per a garantir connectivitat i la permeabilitat de les infraestructures de transport, dins l'àmbit 3, de model territorial i infraestructura verda.

ÀMBIT 5: ESTRUCTURA ORGANITZATIVA, MARC LEGAL I FISCALITAT

- **Destinar més recursos a les polítiques de patrimoni natural.** La demanda de destinar més recursos a aspectes diversos relacionats amb la conservació de la natura com la recerca, la vigilància, el control i el seguiment d'activitats, troba resposta en diverses accions de la nova versió de la proposta d'objectius i accions: 73, Desplegar i reforçar el Fons del patrimoni natural; 64, Enfortir els equips de gestió del patrimoni natural.
- **Promoure una governança més propera al territori (mediació ambiental, espais comunals, gestió compartida ...).** L'Estratègia preveu la creació de l'Agència del Patrimoni Natural i la Biodiversitat (acció 65), com a nova estructura administrativa que permeti apropar molt més la política de conservació de la natura al territori, i potenciar-ne tots els beneficis. A més, també es preveuen diversos mecanismes que han

d'ajudar a enfortir les relacions amb els diferents agents del territori (propietaris, entitats, empreses) i la governança (acció 67, Crear espais per a la participació dels agents del territori en la governança de la natura). Es fomenta la participació dels agents del territori, i dels gestors d'usos productius en el territori: en l'observatori de la biodiversitat, en la gestió dels espais naturals protegits obrint espais i mecanismes de concertació, o en la detecció d'espècies invasores, entre altres.

- **Actualitzar el marc legal de protecció de la natura.** La nova Llei de biodiversitat i patrimoni natural (acció 68) ha de permetre actualitzar el marc legal a la realitat del territori. Mentrestant no es disposi d'aquesta llei, també es preveu l'actualització de diverses normatives que pateixen disfuncions en l'aplicació (acció 69).
- **Reconèixer tots els acords/iniciatives per a la conservació de la natura.** L'Estratègia preveu continuar impulsant la custòdia del territori (acció 82) i crear una futura xarxa d'àrees privades d'interès natural (acció 83).
- **Establir taxes per a la protecció de la natura.** L'Estratègia no pot abordar en aquest moment establir taxes específiques, tot i que es podrien plantejar en el futur en el marc de la nova llei de patrimoni natural i biodiversitat. És, doncs, una proposta d'acció que es valora com ajornable, supeditada a l'elaboració de la llei.

ÀMBIT 6: IMPLICACIÓ SOCIAL

- **Considerar el paper actual i futur de la ciència ciutadana.** Hi ha hagut diverses aportacions sobre la importància de la ciència ciutadana. L'Estratègia vol potenciar-la i preveu coordinar i supervisar tota la informació que generi, amb el suport de l'Observatori del Patrimoni Natural, i preveient la validació tècnica i l'establiment d'estàndards de qualitat de la informació generada (acció 85, Coordinar les iniciatives de ciència ciutadana).
- **Fer pública la informació generada/recollida per l'Observatori del Patrimoni Natural.** Com a ens de supervisió, coordinació, valoració, i compilació de la informació generada sobre biodiversitat, l'Observatori

també ha de ser un ens de difusió que participi en la socialització de la biodiversitat i en les campanyes de comunicació i foment de la percepció ambiental (acció 78).

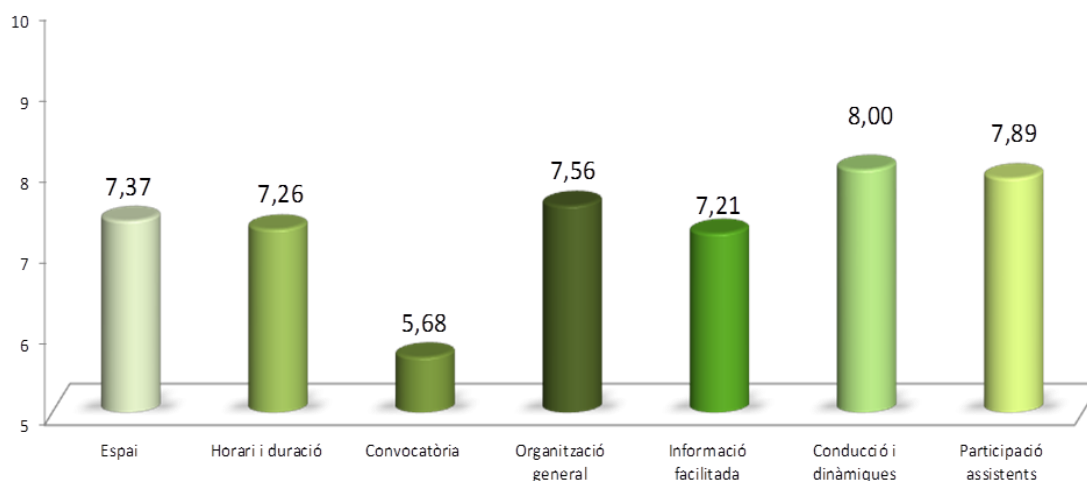
- **En la comunicació, apel·lar als valors i serveis ambientals, a l'impacte econòmic i els vincles amb la salut.** Es preveu programar diverses accions de comunicació per al període 2017-2021 sobre el patrimoni natural que apel·lin no només al valor intrínsec de la natura, que tradicionalment s'ha explotat comunicativament, sinó a aquestes relacions no tan directes i que tenen cada cop més pes en la societat (accions 78, 79, 80).
- **Incloure el màxim d'agents i col·lectius (sector empresarial, món esportiu, cultural, etc.).** La conservació de la natura ha de ser una política transversal, i per tant, requereix la implicació del màxim nombre de sectors i agents de la societat. De manera transversal es dona protagonisme a aquesta diversitat d'agents, implicant-los en projectes de conservació i establint ponts de diàleg (accions 35, de creació d'una taula de treball entre el sector productiu i l'administració; 60, sobre el treball conjunt amb els col·lectius de pescadors; 72, de col·laboració amb els ens locals; 79, de sensibilització dels usuaris de la natura; o 87, de foment del voluntariat ambiental).
- **Definir una estratègia formativa, amb criteris de transversalitat i professionalització.** La proposta d'objectius i accions revisada preveu la integració de la biodiversitat com a cultura de país i el foment del coneixement del patrimoni natural en l'àmbit educatiu, a tots els nivells educatius, i en la formació de formadors, de col·lectiu específics i especialment dels usuaris de la natura; es recull en accions com la 81, Incidir en la formació de col·lectius específics; o la 86, Introduir la conservació de la natura com a Servei Comunitari en els centres docents.

6. Avaluació de les sessions de debat per part dels participants

Per valorar el funcionament de la sessió, es va lliurar un qüestionari. Els assistents al taller van complimentar un total de **51 qüestionaris**. Es presenten a continuació els resultats de cada una de les tres sessions i el resultat agregat.

6.1. Valoració de la sessió 1

Valoracions assistents. Sessió Debat 1 - 24 Abril 2017 - mati (19 qüestionaris)

Aspectes positius a destacar

- Tot molt ben organitzat i ajustat al temps previst.
- El nivell de participació dels assistents ha sigut adequat per fer-ho en una sessió.
- Important reunir-nos per la importància del tema tractat.
- Visualitzar en pantalla les aportacions que es van fer i anar aportant idees.
- La sessió ha sigut molt àgil.
- Molt ben conduït i el recull d'aportacions molt be.
- L'estructura de la sessió molt be, però alguns assistents s'han menjat el temps en el treball en grup.
- Sessió dinàmica, ben estructurada.
- La participació de la gent.
- La participació i el diàleg previ amb sectors productius.

Aspectes a millorar

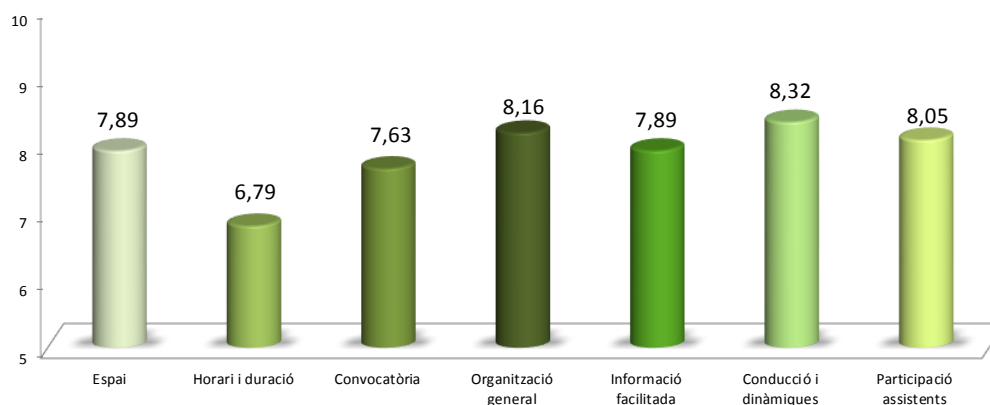
- Buscar més temps pel debat en grup.
- S'ha allargat una mica la sessió.
- Concretar més el treball i resultats que s'espera dels grups de treball.
- La difusió de la sessió em sembla millorable.
- Una representació més coral dels assistents (convidar de forma activa representants d'alguns sectors poc o gens representats avui).
- La sonoritat de la sala no era massa bona (costa sentir als assistents).
- Sala massa fosca.
- La temperatura de la sala era glacial. No és molt raonable a una institució relacionada amb el medi ambient.
- En el treball grups seria interessant centrar-nos en una proposta concreta.
- La composició dels participants no és equitativa, ni estan tots els actors presents.

Altres comentaris

- Els meus millors desitjos perquè tirem endavant una estratègia el més consensuada possible
- El debat està molt dirigit des de l'inici amb un documents base ja treballats
- Esperem un retorn clar del que s'ha comentat. Gràcies per tot.

6.2. Valoració de la sessió 2

Valoracions assistents. Sessió Debat 2 - 24 Abril 2017 - tarda (19 qüestionaris)

Aspectes positius a destacar

- Que es prenguin en compte les opinions de tothom en l'elaboració de l'estratègia.
- El fet mateix de fer-se la sessió
- La dinàmica de les sessions, l'alta participació i la possibilitat de posar en comú diferents visions

- La obertura a la participació ciutadana
- Es important mantenir aquest nivell de diàleg administració - ciutadania

Aspectes a millorar

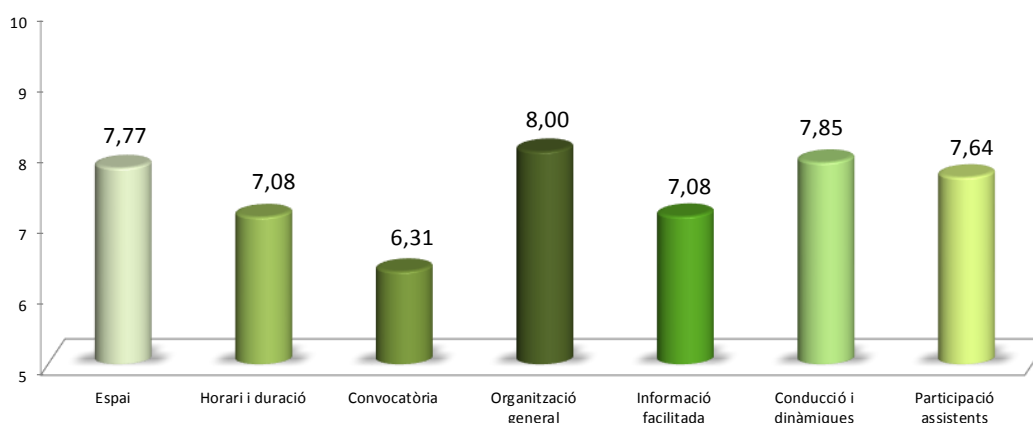
- Sectors no representats.
- Poc temps.
- La formació dels grups.
- Convidar més transversalment i de forma dirigida a actors representatius.
- Treball en grups massa breu.
- Els continguts de la píndola motivacional és millorable.
- Molts temes a debatre en un temps record.
- Debat i consens previ amb sectors implicats.
- Tot el que es debat requereix més temps però està prou bé.
- El debat està predirigit al document presentat. Es demana prioritzar sobre unes accions preconcebudes.

Altres comentaris

- Falta més explicació de l'estratègia i el seu encaix i orientació política, tal i com es va fer a la sessió del matí.
- Manquen representants d'entitats naturalistes de Catalunya.
- Felicitats per la iniciativa.

6.3. Valoració de la sessió 3

Valoracions assistents. Sessió Debat 3 - 25 Abril 2017 - mati (13 qüestionaris)

Aspectes positius a destacar

- Conducció de la sessió.
- Implicació altruista generalitzada (tot i que alguns defenien interessos particulars).
- Ha estat molt ben conduit i els assistents han participat, des d'una gran diferència de sectors i interessos, amb tranquil·litat.
- Oportunitat d'escoltar altres visions.

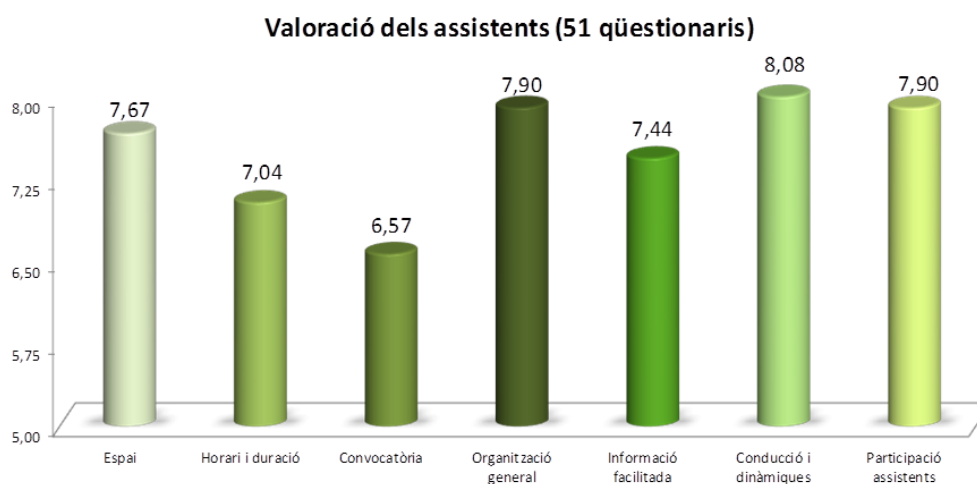
Aspectes a millorar

- Fomentar la participació de qui no pot permetre's participar.
- Implicació d'altres administracions no presents als processos participatius.
- Dificultat d'assolir l'objectiu plantejat de valorar els objectius estratègics de l'estratègia, valora el general sense parlar del concret.
- Evitar visió parcial d'activitats agràries i forestals.
- Eliminar interferències / conflictes amb responsabilitats d'altres administracions.
- Poc temps per al debat, limita l'enriquiment de les parts i limita la millora del document inicial.

Altres comentaris

- Molt bé.
- Caldria un debat previ al document concret per plantejar les visions i problemes que es perceben des de cada àmbit i sector.
- El document de debat té mancances importants que no permet aprofundir: anàlisi DAFO, indicadors de seguiment i pressupost d'accions.
- Acció 53: definir directrius sobre aprofitaments de biomassa

6.4. Valoració conjunta de totes tres sessions

7. Valoració global del procés

A continuació es descriuen alguns aspectes positius i negatius d'aquest procés de participació:

- Ha estat un procés molt intens i exhaustiu, marcat pel doble objectiu de tractar d'arribar al màxim nombre possible d'implicats i alhora complir amb un calendari molt ajustat.
- S'ha rebut un nombre d'aportacions important, distribuïdes entre els diferents àmbits d'actuació de l'Estratègia.
- La valoració de les sessions de debat per part dels participants ha estat bona.
- En paral·lel al procés participatiu, s'ha aprovat un Acord de Govern sobre continguts mínims i els principis rectors de l'Estratègia, que insta el Govern a tenir-la enllestida abans de finals de 2017.
- Tots els sectors previstos en el mapa d'actors han estat representats, però amb una manca de representants de determinats col·lectius. Tot i convocar més de 1200 persones, només hi han participat 263; i la participació ha estat desigual entre els col·lectius implicats.
- Cal destacar les aportacions dels representats dels sectors productius forestal i agrícola, sobretot en la línia de reforçar i fer més visible el seu rol imprescindible en la conservació del patrimoni natural, en la mesura que són gestors del territori i del patrimoni natural i la biodiversitat que allotja. Per contra, pràcticament no hi ha hagut aportacions a l'Estratègia dels col·lectius i usuaris del medi natural vinculats al món de l'esport, el turisme i el lleure a l'aire lliure, un sector que en els darrers temps està incrementant notablement la intensitat d'ús sobre el patrimoni natural. En aquest àmbit hi ha l'excepció del col·lectiu de pescadors esportius, que ha contribuït a definir alguns aspectes per assolir objectius de conservació de les espècies piscícoles i dels hàbitats aquàtics. L'administració local i el sector empresarial han sigut, juntament amb el sector de les activitats a l'aire lliure, els que menys han participat.
- En la tramesa d'aportacions es detecta una certa dificultat dels participants per ubicar-se en una perspectiva estratègica, que defugi temes molt particulars.
- En relació amb el contingut de les propostes, s'han recollit moltes aportacions de caràcter GENÈRIC (matisos en enunciat i descripcions) i poques aportacions específiques i amb caràcter d'ACCIÓ (executables) i al PROCÉS d'elaboració de l'Estratègia.
- Una gran part de participants han utilitzat canals no formals per fer arribar les seves propostes, fins al punt que la participació no formal ha sigut més alta que la formal.

8. ANNEX 1. Llistat d'organitzacions participants

- Acústics Ambient, SL
- ADEFFA Associació de Defensa Estudi de la Fauna i Flora Autòctona
- AGBAR
- Agrupació Naturalista i Ecologista de la Garrotxa
- Aigües de Terrassa
- Ajuntament Alt Aneu
- Ajuntament d' Alcoletge
- Ajuntament de Cornellà de Llobregat
- Ajuntament de Girona
- Ajuntament de Granollers
- Ajuntament de la Pobla de Segur
- Ajuntament de Lleida
- Ajuntament de Montornès del Vallès
- Ajuntament de Sort
- Ajuntament de Terrassa
- Ajuntament de Torres de Segre
- Ajuntament de Vic
- Ajuntament de Vilanova i la Geltrú
- Ajuntament d'Horta de Sant Joan
- Ajuntament El Brull
- AMB
- Amics de les illes Formigues
- Aprèn Serveis Ambientals
- ARTQUATIC
- Ass. Guies Intèrprets del Parc Nacional Aigüestortes i estany Sant Maurici
- Associació Aurora - Salut Mental, Territori i Paisatge
- Associació de Pesca Cardós Tírvia
- Associació de Propietaris del Montseny
- Associació Eòlica de Catalunya - EolicCAT
- Associació Grup d'Acció Local Pesquer Costa Brava
- Associació Hàbitats
- Associació Mediambiental La Sínia
- Associació Naturalistes de Girona
- Associació Trenca
- Ban de Dades de la Biodiversitat de Catalunya
- BIOSCICAT
- Bosquerols SCCL
- CEN - associació per a la Conservació dels Ecosistemes Naturals (CEN)
- centre de Fauna del Pont de Suert
- Centre de la Propietat Forestal
- Centre de Recursos de Biodiversitat Animal (UB)

- Centre Ecogestor Xarxa Natura 2000
- Centre per la Sostenibilitat Territorial
- Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC)
- Centre d'Estudis Avançats de Blanes, CEAB-CSIC
- cincagroup - Raimat
- COAC - Demarcació de l'Ebre
- COAMB Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya
- COBC
- Col·legi d'Enginyers Agrònoms de Catalunya
- Col·legi de Biòlegs de Catalunya - Comissió de Medi Ambient
- Col·legi d'Enginyers Graduats i Enginyers Tècnics Industrials de Girona
- Col·legi d'Enginyers de Forests de Catalunya
- Col·legi Oficial de Geòlegs de Catalunya
- COMEI, SL, Consultoria ambiental
- Consell Comarcal Baix Camp
- CONSELL COMARCAL DE LA CONCA DE BARBERÀ
- Consell Comarcal de la Noguera
- Consell Comarcal del Bages
- Consell Comarcal del Pallars Jussà
- Consell Comarcal del Pallars Sobirà
- CONSELL COMARCAL D'OSONA
- Consorci Alba-Ter
- Consorci del Parc natural Serra de Collserola
- CONSORCI DEL TER
- Consorci Forestal de Catalunya
- Consorci Leader Pirineu Occidental
- CONSORCI SERRA DE LLABERIA
- COPATE - Reserva de la Biosfera de Terres de l'Ebre
- CRAM Fundació per a la Conservació i Recuperació d'Animals Marins
- CREAM
- DARP
- DAUCAT, Serveis Turístics de Catalunya
- DCD TALLER AMBIENTAL S.L.
- DEPANA Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural
- Diputació de Barcelona
- Diputació de Girona
- Diputació de Tarragona
- dnota medio ambiente, SL
- DTES
- Ecomuseu de les valls d'Àneu
- El Punt Avui
- ENVERS environmental services, SL
- Escola Forestal Casa Xifra

- Espai TReS Territori i Responsabilitat Social
- FCAL
- FEDAS y FECDAS
- Federació Catalana d'Associacions de Propietaris Forestals (BOSCAT)
- Federació Catalana de Caça a Barcelona
- Federació Catalana de Pesca Esportiva i Càsting
- Federació d' Ecologistes de Catalunya (EdC)
- Forestal Catalana SA
- Fotografia i Biodiversitat / Biodiversitat Virtual
- Fundació Catalunya La Pedrera - Àrea de Territori i Medi Ambient
- Fundació ENT
- Fundació Miquel Agustí
- Fundació Mon Rural
- Fundació Privada Vincles
- Fundació Privada World Nature
- Fundación Bancaria "la Caixa"
- Galanthus, Associació per a l'estudi i divulgació del medi ambient
- GENERA
- GEPEC, Grup d'Estudis i Protecció dels Ecosistemes Catalans
- Gestió Ambiental ENDESA
- Girbau Consultoria SLP
- Gremi d'Àrids de Catalunya
- Grup de Recerca BETA. Departament de Biociències. Universitat de Vic-
Universitat Central de Catalunya
- Grup d'Ecologia i de Medi Ambient
- INSTA - Serveis Jurídics Ambientals
- Institució Catalana d'Història Natural (ICHN)
- Institut Botànic de Barcelona (CSIC-ICUB)
- Institut Català d'Ornitologia
- Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA-UAB)
- IPCENA Institució de Ponent per a la Conservació i l'Estudi de l'Entorn
Natural
- Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària (IRTA)
- Jardí Botànic de Barcelona
- Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC)
- LA LLENA AMBIENTAL
- La Petjada, Serveis Ambientals, S.L
- L'Era, Espai de recursos Agroecològics
- LIMONIUM SL
- Mas Tornamiva
- MEDPAN (Xarxa d'àrees marines protegides a la mediterrània)
- Minuartia
- Museu Ciències Naturals Barcelona - Museu Blau

- Museu de Ciències Naturals de Granollers
- Museu de les Terres de l'Ebre
- Myrmex. Serveis tècnics a les ciències naturals SL
- OBAGA Activitats
- Paisatges Vius
- Parc de l'Alba
- Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa
- Parc Natural de l'Alt Pirineu
- Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser
- Patronat Muntanya Montserrat
- Projecte Boscos de Muntanya
- Projecte Sèpia
- Provital Group - Product Safety and Regulatory Affairs Manager
- SCHerpetologia
- SEO / Bird Life
- Societat Catalana Educació Ambiental (SCEA)
- Societat de Pesca Sant Llorenç de Montgai
- Societat de pescadors Esportius de Lleida
- Universitat Autònoma de Barcelona - GRAMP
- Universitat de Barcelona - GEOVEG
- Universitat de Barcelona - Parc Natural Cadí - Moixeró
- Unió de Pagesos
- Universitat Autònoma de Barcelona
- Universitat de Barcelona - Facultat de Biologia
- Universitat de Girona
- Universitat Rovira i Virgili
- Verd e Blu
- Xarxa de Custòdia del Territori (XCT)
- Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya

9. Annex 2: Resultat de la prioritització de les accions

Un dels objectius del procés de participació era recollir una proposta de prioritització de les accions del Pla d'Acció 2017-2021. En aquest sentit, es va demanar als participants de les sessions de debat i als membres de la Comissió de Seguiment de la Secretaria de Medi Ambient i Sostenibilitat (SMAS) que votessin les accions que consideraven que calia prioritzar en cada un dels Objectius Estratègics. A continuació es presenten els resultats d'aquestes votacions.

Cal considerar que aquesta prioritització ha estat feta sobre el document de l'Estratègia penjat al web durant el mes d'abril de 2017. La numeració dels objectius i accions respon, doncs, a aquest document inicial i no al que s'ha generat i penjat al web el mes de juliol de 2017.

9.1. Accions prioritzades dins l'àmbit 1

	Acció	Sessions de debat	Comissió Seguiment SMAS	Total
OO 1.1.1.	1. Identificar i diagnosticar el grau de coneixement sobre els hàbitats i les espècies clau	15	10	25
	2. Integrar i millorar la informació disponible sobre els hàbitats marins per elaborar una cartografia aplicable a la gestió	6	2	8
	3. Fixar una agenda comuna de recerca entre les administracions públiques i els centres de recerca en matèria de biodiversitat i patrimoni natural	13	12	25
OO 1.1.2.	4. Desenvolupar un sistema de seguiment global de la biodiversitat de Catalunya	10	5	15
	5. Programar el seguiment de les espècies i els hàbitats clau del patrimoni natural de Catalunya	9	4	13
	6. Definir un programa d'avaluació i seguiment de l'estat de conservació dels espais del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya i de la seva efectivitat, específicament per als elements clau de la xarxa Natura 2000	7	14	21

	7.	Analitzar els factors de canvi que condicionen la qualitat del medi	12	1	13
OO 1.2.1.	8.	Constituir un observatori del patrimoni natural	20	16	36
	9.	Inventariar informació de detall sobre patrimoni natural	10	9	19
OO 1.2.2.	10.	Crear eines específiques per difondre accions, iniciatives i resultats de l'Estratègia	9	8	17
	11.	Impulsar una estructura de transferència de coneixement per a la gestió del patrimoni natural que inclogui els resultats de la recerca	20	14	34

9.2. Accions prioritzades dins l'àmbit 2

		Acció	Sessions de debat	Comissió Seguiment	Total
OO 2.1.1.	12.	Enfortir els equips de gestió dels espais naturals protegits	11	17	28
	13.	Aprovar els instruments de planificació pendents dels espais naturals protegits	4	3	7
	14.	Desplegar les directrius i els instruments de gestió de la xarxa Natura 2000	2	5	7
	15.	Impulsar fórmules de gestió compartida amb els ens locals i les entitats ambientals a més espais naturals protegits	8	1	9
	16.	Dotar les àrees marines protegides de Catalunya d'una gestió específica i diferenciada	3	1	4
OO 2.1.2.	17.	Desenvolupar la planificació estratègica de la xarxa de parcs naturals	17	17	34
	18.	Dissenyar una estratègia d'adquisició de finques d'alt valor natural	8	7	15
OO 2.2.1.	19.	Aprovar el Catàleg de fauna amenaçada de Catalunya	8	6	14

	20.	Aprovar els plans de recuperació de les espècies de flora i fauna més amenaçades	10	16	26
	21.	Dissenyar i posar en marxa una estratègia d'actuació coordinada de la Xarxa de Centres de Recuperació de Fauna	2	0	2
	22.	Implementar el pla d'acció contra l'ús del verí	0	0	0
	23.	Aprovar l'Estratègia catalana de conservació de flora 2014-2020 i executar-ne les accions prioritàries	6	2	8
OO 2.2.2.	24.	Millorar la base de dades de les espècies exòtiques (EXOCAT).	1	0	1
	25.	Elaborar un pla de prevenció per identificar les espècies exòtiques invasores, i aturar i gestionar-ne la propagació	12	16	28
	26.	Crear una unitat especialitzada per a la lluita contra les espècies exòtiques invasores	10	8	18
OO 2.2.3.	27.	Revisar l'Inventari dels Espais d'Interès Geològic de Catalunya i aprovar un Decret de conservació del patrimoni geològic	6	11	17
	28.	Aprovar el Catàleg de zones humides de Catalunya	19	13	32
OO 2.3.1.	29.	Aprovar una llei d'avaluació ambiental de Catalunya	5	2	7
	30.	Dissenyar i implantar un sistema de seguiment efectiu de l'execució dels plans, programes i projectes avaluats	9	8	17
	31.	Incorporar la compensació sistemàtica dels impactes residuals dels plans, programes i projectes	3	0	3
	32.	Incrementar la dotació dels les seccions de biodiversitat i medi natural dels Serveis Territorials	8	14	22

9.3. Accions prioritzades dins l'àmbit 3

	Acció	Sessions de debat	Comissió Seguiment	Total
OO 3.1.1.	33. Cartografiar els serveis dels ecosistemes de Catalunya	12	11	23
	34. Cartografiar i valorar els espais d'interès connector i els punts crítics per a la connectivitat	7	8	15
	35. Establir criteris de protecció i millora de la infraestructura verda en l'urbanisme i el planejament territorial	11	1	12
	36. Incorporar mesures de conservació de la fauna en l'àmbit urbà	2	1	3
	37. Establir objectius específics de qualitat per a les Reserves Naturals Fluvials i les masses d'aigua protegides per presència d'hàbitats i espècies	5	3	8
OO 3.2.1.	38. Elaborar un programa d'actuacions de millora i restauració de la infraestructura verda.	13	8	21
	39. Impulsar les solucions basades en la natura a diferents escales del territori	11	3	14
	40. Fer seguiment dels efectes de la implantació de cabals ecològics sobre l'estat de les masses d'aigua i els hàbitats i/o espècies protegits	4	3	7
	41. Elaborar un pla de revisió de rescloses i infraestructures hidràuliques obsoletes i recuperar la connectivitat fluvial	1	7	8
	42. Recuperar la morfologia i les riberes en les masses d'aigua prioritàries i en les zones humides	4	1	5
	43. Desplegar noves accions per assolir els objectius la Directiva Marc de l'Aigua	5	2	7

9.4. Accions prioritzades dins l'àmbit 4

	Acció	Sessions de debat	Comissió Seguiment	Total
OO 4.1.1.	44. Elaborar un pla intersectorial de conservació dels pol·linitzadors	0	1	1
	45. Reduir l'aportació al medi natural de contaminants procedents d'usos i activitats agrícoles i ramaders	2	7	9
	46. Potenciar l'agricultura i la ramaderia extensives, i les produccions ecològiques per conservar els hàbitats agroforestals i prevenir incendis forestals	6	8	14
	47. Elaborar un programa de conservació de l'agrodiversitat, les espècies i varietats autòctones cultivades i les races locals	4	3	7
	48. Enfortir el sistema de prevenció i compensació dels danys causats per la fauna protegida	1	2	3
	49. Posar en valor els productes agraris produïts en els espais naturals protegits	2	3	5
OO 4.1.2.	50. Atorgar ajuts públics a la gestió forestal orientada a la conservació de la biodiversitat quan comporti una pèrdua de rendibilitat	7	6	13
	51. Impulsar la custòdia forestal posant en valor el paper de la propietat forestal en la conservació de la biodiversitat	3	8	11
	52. Introduir l'evolució natural en la gestió dels boscos de Catalunya	1	10	11
	53. Definir directrius sobre els aprofitaments de biomassa	3	0	3
OO 4.1.3.	54. Redactar i aprovar els Plans de gestió del foc forestal dels espais naturals de protecció especial	4	10	14
	55. Crear una comissió específica per coordinar els organismes competents en matèria de gestió forestal, prevenció i extinció d'incendis, i de	7	13	20

	gestió dels espais naturals			
OO 4.2.1.	56. Avaluar la dinàmica sedimentària de les platges i fer-ne un seguiment	3	2	5
	57. Executar actuacions de conservació i restauració d'ecosistemes dunars i d'hàbitats d'interès pesquer	3	9	12
	58. Identificar els impactes sobre la franja costanera central de Catalunya i desenvolupar de recuperació ecològica	4	8	12
	59. Dissenyar un sistema de control de la qualitat ecològica de les aigües marines	1	0	1
	60. Impulsar la declaració d'una Zona d'especial Protecció d'Importància per al Mediterrani (ZEPI) com a corredor per a la migració de cetacis a la demarcació lleuantina-balear	0	2	2
	61. Desenvolupar un codi de bones pràctiques per reduir els residus marins 'marine litter' (deixalles d'higiene personal, plàstics, etc.)	2	4	6
OO 4.2.2.	62. Coordinar les administracions competents en la conservació del litoral i l'espai marí	3	6	9
	63. Reduir l'impacte de les activitats nàutiques sobre les praderies de fanerògames marines mitjançant la instal·lació de sistemes de fondeig de baix impacte	1	9	10
	64. Incrementar el control i la vigilància de l'ús públic en el litoral i el medi marí	7	9	16
OO 4.2.3.	65. Adoptar un model de governança de la pesca que garanteixi una gestió ecosistèmica	10	12	22
	66. Promoure la gestió de l'esforç pesquer en l'espai i en el temps	0	0	0
	67. Afavorir la recuperació del corall vermell mitjançant una normativa pesquera basada en recomanacions científiques	2	2	4

	68.	Donar formació al sector pesquer per a la implementació de mesures que redueixin les captures accessòries d'espècies protegides (aus marines, tortugues, cetacis i taurons)	1	10	11
OO 4.3.1.	69.	Crear la figura dels acords voluntaris per a la biodiversitat en les empreses	4	6	10
	70.	Introduir la conservació de la natura en els sistemes de qualificació estandarditzats	2	8	10
	71.	Mesurar l'impacte del model productiu i de consum de Catalunya sobre la biodiversitat global	2	3	5
	72.	Quantificar els beneficis socials i econòmics que aporten al sector empresarial i productiu els espais de la xarxa Natura 2000	4	7	11
OO 4.3.2.	73.	Corregir els suports de línies elèctriques que provoquen l'electrocució d'aus	3	9	12
	74.	Actualitzar el marc normatiu que regula les activitats extractives	4	7	11
	75.	Generar oportunitats per a la biodiversitat i la geodiversitat a través dels programes de restauració d'activitats extractives	4	7	11
	76.	Revisar el mapa eòlic amb criteris de conservació de la biodiversitat	1	1	2
OO 4.4.1.	77.	Aprovar una nova Llei de caça	9	8	17
	78.	Eliminar la pràctica de la mitja veda	0	0	0
	79.	Introduir criteris orientats a la gestió dels hàbitats i les espècies en els instruments de planificació cinegètica	3	7	10
	80.	Prohibir la comercialització i l'ús de munició de caça i materials de pesca que continguin plom	1	2	3
	81.	Unificar la gestió de les reserves nacionals de caça i els espais naturals protegits allà on coincideixen	1	8	9

OO 4.4.2.	82.	Incrementar els trams de pesca sense mort, els refugis de pesca i les limitacions en les zones de pesca controlada intensiva	3	9	12
	83.	Involucrar la pesca recreativa en el control d'espècies exòtiques i invasores	5	15	20
OO 4.5.1.	84.	Desplegar les accions del Pla de foment del turisme de natura als espais naturals protegits més vinculades a la conservació del patrimoni natural	8	17	25
	85.	Adherir a la Carta europea de turisme sostenible tots els espais naturals de protecció especial	4	6	10
OO 4.5.2.	86.	Regular les activitats turístiques, de lleure i esportives que afectin espais de la xarxa Natura 2000 o espècies amenaçades fora dels espais protegits	11	22	33
	87.	Reduir l'impacte de les activitats nàutiques sobre el medi marí	1	3	4

9.5. Accions prioritzades dins l'àmbit 5

	Acció	Sessions de debat	Comissió Seguiment	Total	
OO 5.1.1.	88.	Crear una agència del patrimoni natural de Catalunya	9	21	30
	89.	Crear el Consell Interdepartamental del Patrimoni Natural i la Biodiversitat	2	3	5
OO 5.1.2.	90.	Aprovar una Llei del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya	10	19	29
	91.	Actualitzar normativa específica vigent sobre patrimoni natural	3	6	9
OO 5.1.3.	92.	Incrementar els mitjans dels cossos de vigilància que actuen en el medi natural i millorar la coordinació amb l'administració competent en matèria de patrimoni natural	9	18	27
	93.	Reforçar la capacitat sancionadora de l'administració competent	4	6	10

OO 5.1.4.	94. Definir l'estructura i les funcions bàsiques dels òrgans de govern dels espais naturals protegits	5	16	21
	95. Promoure plans d'acció local per a la conservació de la biodiversitat	8	8	16
OO 5.2.1.	96. Desplegar i reforçar el Fons del patrimoni natural	3	16	19
	97. Establir mesures fiscals i financeres per afavorir les actuacions de conservació del patrimoni natural	11	8	19
	98. Identificar les mesures fiscals de les polítiques sectorials que tenen un impacte negatiu sobre la conservació del patrimoni natural	1	3	4
	99. Crear el Registre d'acords de custòdia	0	0	0
OO 5.2.2.	100. Crear una Comissió de seguiment per a la revisió dels instruments financers i els fons de la UE i les prioritats de conservació	11	24	35

9.6. Accions prioritzades dins l'àmbit 6

	Acció	Sessions de debat	Comissió Seguiment	Total
OO 6.1.1.	101. Programar accions de socialització de la biodiversitat i fer un seguiment de la percepció social sobre la conservació de la natura	18	13	31
	102. Fomentar el voluntariat ambiental	3	8	11
	103. Alinear les convocatòries d'ajuts d'educació i sensibilització ciutadana amb els objectius de l'Estratègia	6	4	10
OO 6.1.2.	104. Elaborar recursos educatius sobre els valors i serveis de la biodiversitat	16	15	31
	105. Incidir en la formació de col·lectius específics	10	10	20
OO 6.2.1.	106. Dissenyar nous recursos i eines per estendre i consolidar la custòdia del territori arreu de Catalunya	9	12	21

	107. Definir les bases del model de custòdia marina i costanera	3	1	4
	108. Definir el marc d'una xarxa d'àrees privades d'interès natural	3	5	8
	109. Potenciar la col·laboració entre sectors en l'àmbit de la conservació del patrimoni natural	12	8	20
OO 6.2.2.	110. Coordinar les iniciatives de ciència ciutadana sobre biodiversitat	15	13	28
	111. Introduir la conservació de la natura com a Servei Comunitari en els centres docents	11	12	23

10. Annex 3: Aportacions recollides a les sessions de debat i als formularis en línia

A continuació es presenten totes les propostes resultants de les tres sessions de debat del procés, dels dos formularis de propostes en línia i de l'espai web participa.gencat.cat. Aquestes propostes s'han estructurat seguint els sis àmbits temàtics de l'Estratègia.

Hi ha 2 consideracions importants a tenir en compte en relació amb aquest annex:

- 1) La numeració de les accions i dels objectius correspon a la versió de l'Estratègia penjada el mes d'abril al web, vigent fins al juliol de 2017, en què ha estat substituïda per la versió resultant de les aportacions d'aquest procés participatiu; i
- 2) Cada aportació té dues xifres davant. La primera és la numeració consecutiva, de cara a facilitar la lectura i la identificació de cada aportació. La segona, es correspon a la numeració que l'aportació té en el resum de cada sessió i/o en el resum de les aportacions realitzades a través dels formularis en línia. **Això és especialment important en el cas de les aportacions grupals, perquè al resum de la sessió hi trobareu tot el debat generat sobre cadascuna de les aportacions.** Aquests documents són consultables a la: [WEB DEL PROCÉS PARTICIPACIÓ](#)

10.1. Aportacions a l'àmbit 1

Aportacions a l'objectiu estratègic 1.1.

Resultats del debat: aportacions de grup

Per simplificació, només s'inclou la descripció de l'aportació. **Tot el debat generat es troba al resum corresponent de cadascuna de les sessions ([WEB DEL PROCÉS PARTICIPACIÓ](#))**

1	1	<i>Incloure el criteri d'eficiència en la selecció dels grups i les espècies objecte de seguiment durant els 4 anys del pla d'acció. (OE 1.1.)</i>
	(s1)	Es tracta de fer un anàlisi acurat a l'hora de seleccionar els components del patrimoni natural sobre els quals es vol

incrementar el coneixement, la informació i el seguiment per a què reflecteixin les tendències del canvi global, especialment de cara a una optimització dels recursos. Aquest anàlisi hauria d'incloure l'estudi del paper de les espècies en el funcionament dels ecosistemes.

Actualment, es fa el seguiment d'espècies sense anar gaire més enllà de les tendències poblacionals i no sempre es tenen en compte els factors ambientals determinants d'aquestes tendències.

- 2   2   **Identificar els efectes del canvi global sobre les espècies i la capacitat d'actuació sobre cadascuna de les espècies més vulnerables. (OE 1.1.)**
(s1)

De cara a l'optimització de recursos dedicats a la conservació d'espècies, es considera que s'haurien d'analitzar molt bé els factors de davallada d'algunes espècies i d'aquesta manera considerar la capacitat d'actuació sobre elles: pot haver-hi espècies molt importants però sobre les que potser no s'han de dedicar tant esforços. S'insisteix, a més, en la necessitat d'aprofundir en les funcions de les espècies a l'ecosistema i en els processos ecosistèmics, més que en les espècies.
- 3   3   **Incrementar els recursos públics per a la recerca en biodiversitat i millorar la valoració dels estudis de biodiversitat dins dels currículums dels investigadors. (OE 1.1.)**
(s1)

Des del món de la recerca, de cara a incrementar la informació i el coneixement i també de manera indirecta, per evitar la fugida de talents, es considera fonamental destinar més recursos públics per a la recerca (ajuts directes a la recerca en biodiversitat) i fomentar l'adquisició de coneixements de base a càrrec d'experts. D'altra banda, per fomentar la realització d'estudis de biodiversitat, aquests s'haurien de considerar de forma explícita a l'hora de valorar els currículums dels investigadors a la Universitat, treballant, si cal, amb l'Agència per a la qualitat del sistema universitari.
- 4   4   **Constatar que falta una estratègia definida en relació al medi marí. (OE 1.1.) (OO 1.1.1.)**
(s1)

Es constata que el medi marí ha estat el gran oblidat fins ara, essent un medi que ha sofert intervencions antròpiques constants. Es considera que el coneixement actual d'aquest medi és molt parcial i disgregat i que manca una estratègia definida (protocol de seguiment, taxons,...).
- 5   5   **Definir molt bé el concepte i abast de la responsabilitat de conservació i dels seus graus. (OE 1.1.)**
(s1)

Es considera un avenç que es parli de responsabilitat de conservació en lloc de risc d'extinció o amenaça, però s'ha de definir molt bé aquest concepte, ja que l'objectiu 1.1. centra els

esforços de coneixement en els components de la biodiversitat sobre els que tenim buits i sobre els quals Catalunya té més responsabilitat de conservació i per tant, defineix una prioritat. Es tracta d'un concepte nou i pot tenir múltiples interpretacions. Per exemple, no queda clar si hi ha més responsabilitat sobre una espècie endèmica o sobre una no endèmica o si ens hem de responsabilitzar més sobre aquelles espècies que la major part de la població està al nostre territori.

- 6 6 **Afegir, al títol de l'acció 1: "Identificar, diagnosticar, completar i actualitzar el grau de coneixement sobre els processos, els hàbitats i les espècies clau". (OE 1.1.) (Accions 1 i 7)**
(s1)
Bàsicament, es tracta d'ampliar l'abast de l'acció 1 per a què incorpori també l'increment de coneixement sobre els processos (ex. sobre el cicle del carboni) que, de vegades, és on hi ha més llacunes d'informació.
- 7 7 **Considerar, al document, que el patrimoni natural està conformat per les dues vessants de la biodiversitat (la "salvatge" i la "domèstica o els usos dels recursos naturals"). (OE 1.1.) (TRANS)**
(s1)
Aquesta proposta té com a punt de partida aquesta equació: "Patrimoni natural = biodiversitat salvatge + usos dels recursos naturals" i es refereix a què s'hauria d'incorporar el factor de la biodiversitat "domèstica" al parlar de patrimoni natural, és a dir, els usos productius que es donen al medi rural i incloure'ls a l'hora d'incrementar el coneixement sobre el patrimoni natural, així com a l'hora d'establir indicadors.
- 8 8 **Elaborar el llistat d'espècies i d'hàbitats, revisar-ho i actualitzar-ho de forma dinàmica i participada. (OE 1.1.) (Acció 1)**
(s1)
Es considera que el llistat d'hàbitats i espècies hauria d'estar en permanent revisió i avaluació (estat, grau d'amenaça, etc.), i s'hauria de comptar, per a la seva elaboració, amb els diferents actors de la societat més implicats. És a dir, aquestes tasques no haurien d'estar tancades únicament a l'administració, en part per evitar la dependència de canvis polítics.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 9 1 **Afegir "difondre el coneixement" a l'objectiu estratègic 1.1.**
Per a nosaltres és un objectiu molt important, encara que assenyalaríem que caldria incloure-ne la formulació: "difondre el coneixement". (2)
- 10 2 **Fer constar al text la responsabilitat en les espècies amenaçades i els protocols i convenis que hi ha darrera**

- Caldria fer constar que la Generalitat té la responsabilitat en les espècies amenaçades/endèmiques a Catalunya i que ens hem de regir pels objectius d'AICHI, pel Conveni sobre la Diversitat Biològica (CDB), i pel protocol de Nagoya. (2)
- 11 3 **Revisar i actualitzar l'inventari d'espais d'interès geològic, i tenir en compte les iniciatives de comarques en aquesta línia**
Caldria revisar i actualitzar l'inventari d'espais d'interès geològic, prenent en consideració iniciatives com el Geoparc de les Comarques Centrals o el projecte de Geoparc Conca de Tremp-Montsec. (4)
- 12 4 **Incorporar alguna reflexió sobre el necessari canvi cap a un model de desenvolupament sostenible i integrador**
La conservació és una derivada que esdevindrà de manera natural apostant fermament per un model de desenvolupament sostenible i integrador, i no pas pseudo-sostenible com ara. (5).
- 13 5 **Introduir aquest objectiu 1.1. en el currículum escolar, des de l'educació primària.**
Necessari aquest objectiu, i fer-lo en el currículum escolar, com a mesura de base des de l'educació primària. (7)
- 14 6 **Incloure com a llacunes de coneixement les comunitats de pol·linitzadors.**
p.4 : També són llacunes de coneixement, les comunitats de pol·linitzadors. (7)
- 15 7 **El principal problema en relació a l'objectiu 1.1. és la manca d'expert en grups de biodiversitat.**
El principal coll d'ampolla és la manca d'experts en grups de biodiversitat, situació que s'agreuja a curt i mig termini. (7)
- 16 8 **Gran desconeixement dels processos naturals, especialment recerca aplicada a planificació d'espais naturals i infraestructura verda**
Entre els exemples de buits de coneixement, subratllar els processos naturals: són decisius per a la funcionalitat dels ecosistemes i en tenim gran desconeixement (sobretot recerca aplicada a planificació d'espais naturals i infraestructura verda). (12)
- 17 9 **Objectiu molt ambiciós i extens (ex. en relació a la biodiversitat del sòl). Marcar uns mínims a assolir.**
Objectiu molt ambiciós i extens. Crec que caldria marcar uns mínims a assolir integrat als objectius generals. (16)
El desconeixement de la biodiversitat del sòl i de les seves funcions es absolut. Si s'ha de disposar de dades abans de 2030, el esforç ha de ser titànic i la estratègia ni tan sòl proposa un mínim pla de treball per abordar aquesta mancança. (20)

- 18 10 ***Incorporar els estàndards d'avaluació i conservació d'ecosistemes utilitzats per la IUCN que inclouen de forma explícita els aspectes funcionals dels ecosistemes***
- En els darrers anys s'ha reconegut la necessitat de desenvolupar eines que permetin avaluar l'estat dels sistemes naturals a nivells d'organització superiors que les espècies (i.e. ecosistemes, comunitats i hàbitats). En aquest sentit, la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (IUCN) ha realitzat un gran esforç treballant per construir un **marc de treball unificat sobre avaluació de riscos a nivell d'ecosistemes** (e.g. Keith et al. 2013, 2015; Rodríguez et al. 2015; <http://iucnrle.org/>), així com impulsant oficines i grups de treball per realitzar aquest tipus d'avaluació a diversos països i regions arreu del món (<http://iucnrle.org/resources/published-assessments/>). El sistema es basa en l'avaluació de diversos processos d'amenaça per a l'ecosistema: (i) disminució de la distribució de l'ecosistema, (ii) distribució restringida de l'ecosistema, (iii) degradació de l'ambient abiòtic, (iv) processos biòtics i interaccions alterades i (v) nivell de risc de col·lapse en base a anàlisis quantitius. Aquest tipus d'avaluacions han de permetre millorar la conservació de forma més efectiva, no només les poblacions de les espècies que componen els ecosistemes, sinó també les funcions i els serveis ecosistèmics. Si bé molts d'aquest elements apareixen en molts apartats de l'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya, sota el meu criteri, **els aspectes funcionals dels ecosistemes no apareixen prou explícitament incorporats**. En aquest sentit, considero que la incorporació dels estàndards d'avaluació i conservació d'ecosistemes utilitzats per la IUCN seria desitjable. Antonio Hernández Matías Referències KEITH, David A., et al. Scientific foundations for an IUCN Red List of Ecosystems. PLOS one, 2013, vol. 8, no 5, p. e62111. KEITH, David A., et al. The IUCN red list of ecosystems: motivations, challenges, and applications. Conservation letters, 2015, vol. 8, no 3, p. 214-226. RODRÍGUEZ, Jon Paul, et al. A practical guide to the application of the IUCN Red List of Ecosystems criteria. Phil. Trans. R. Soc. B, 2015, vol. 370, no 1662, p. 20140003. (33)

Aportacions a l'objectiu estratègic 1.2.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 19 9 (s1) ***Incorporar el coneixement i la gestió dels riscos que es deriven de la difusió i de l'accessibilitat de la informació sobre patrimoni natural.(OE 1.2.) (Acció 1.2.1.)***
- Es considera que s'ha de buscar un equilibri i un compromís entre facilitar la disponibilitat i l'accessibilitat a informació

sensible (en el cas de determinats elements del patrimoni) i el fet de que la societat es faci seva la necessitat de conservar a partir del coneixement compartit. En aquest sentit, es tractaria de que hi hagués un cert coneixement dels elements naturals exposats a determinats riscos i s'establissin fórmules per a la seva gestió, seguiment i control.

- 20 10 ***Obrir les eines de gestió i observació (com ara l'observatori de la biodiversitat) a la societat. (OE 1.2.)***
(s1)
- Es reconeix el paper clau i creixent en la generació de coneixement que té la ciència ciutadana, i es planteja que s'implementin més eines de participació (OE 6.2.). Parlem d'eines que siguin més directes (de fàcil accés) i generalitzades, acompanyades de projectes d'educació ambiental, que ajudin a una millor formació de la ciutadania per a una participació de qualitat en la generació de coneixement. En concret, de cara a l'OE 1.2., es planteja que l'observatori de la biodiversitat, estigui obert a la societat a través del seu teixit associatiu, professional i acadèmic, que no es limiti a implicar només a una part dels actors, i sigui revisable tant en la seva composició com en la informació que gestiona.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 21 11 ***Supervisar la informació abans de difondre-la***
És necessari organitzar la informació disponible, fer-la accessible i difondre-la, però és especialment important supervisar aquesta informació abans de difondre-la. Moltes de les bases de dades existents tenen informació errònia. (2).
- 22 12 ***Afegir als col·legis professionals quan es parla dels sectors de la societat (primer paràgraf objectiu estratègic).***
Caldria afegir els col·legis professionals com és el cas de COLGEOCAT per organitzar la informació disponible sobre el patrimoni natural, fer-la accessible i difondre-la entre els diversos sectors de la societat. (4)
- 23 13 ***Incrementar la integració i la posada en pràctica del coneixement, i sobretot, la sensibilització i implicació de la societat.***
Hem d'incrementar la integració i la posada a la pràctica del coneixement i sobretot la sensibilització i implicació de la societat per augmentar la seva qualitat de vida. (5)
- 24 14 ***Adaptació de la informació de manera específica als diferents grups socials, població en general, estudiants i professionals.***
Adaptar-la a l'accés pels grups socials, població en general,

grups d'estudiants i professionals de diferents matèries. (7)

- 25 15 ***Afegir un nou resultat esperat: elaboració d'informes periòdics sobre l'estat del patrimoni natural***
Resultats esperats: afegir l'elaboració d'informes periòdics sobre l'estat del patrimoni natural, que s'haurien de fer públics per fomentar la presa de consciència sobre l'efectivitat de les polítiques públiques de conservació. (12)
- 26 16 ***Tenir en compte la iniciativa de la Reserva de la Biosfera de Terres de l'Ebre i l'URV de creació d'un Observatori Socioambiental***
Les Reserves de la Biosfera són instruments útils per posar en valor informació relativa a la biodiversitat. La RdB de TE i la URV estan ultimant un Observatori Socioambiental que disposarà d'una base de dades sobre la biodiversitat del territori. (13)
- 27 17 ***Incloure també l'objectiu d'obtenir una metodologia d'actualització de dades operativa i realista***
Caldria integrar no només la integració de dades, si no també un objectiu d'obtenir una metodologia d'actualització de dades operativa i realista. (16)
- 28 18 ***Canviar l'expressió "plataforma única de tractament i gestió de dades" per "unificada" o "globalitzadora"***
Canviar l'expressió "plataforma única de tractament i gestió de dades". L'OPN no hauria de ser l'única plataforma que tracti dades i les gestioni. Es podria usar la paraula "unificada" o "globalitzadora". (18)

Aportacions als Objectius operatius i accions

Objectiu operatiu 1.1.1. (aportacions individuals)

- 29 1 Identificar les espècies i els hàbitats, ecosistemes i geòtops per als quals és estratègic disposar d'informació acurada per raó d'amenaça, dels usos, ecologia, aplicacions, sensibilitat al canvi climàtic. (2)
- 30 2 Establir una estructura de dades oberta accessible a totes les parts interessades i un repositori comú a totes elles (8)
- 31 3 Assegurar la continuïtat en la formació i contractació de personal investigador que garanteixi el coneixement en biodiversitat als centres de recerca catalans (11)
- 32 4 Nova Acció: Identificar i incrementar el grau de coneixement sobre els processos naturals clau i el seu estat de conservació (12)

- 33 5 Contactar amb el territori per elaborar la informació (serveis territorials, entitats, centres de recerca i particulars experts) (16)
- 34 6 1-El document en general està molt bé, però de moment es queda en un marc general, ja que els objectius operatius i accions a validar encara no els proporcionen. (23)
- 35 7 Donat que la nostra aportació en els diferents àmbits és amplia hem elaborat un informe que, mitjançant presentació a registre d'entrada, hem adreçat directament al Director General per tal que sigui estudiada i tinguda en compte. (32). Aquesta aportació l'han fet a totes els objectius operatius. No es repetirà en tots.

Objectiu operatiu 1.1.2. (aportacions individuals)

- 36 8 Incloure seguiments de comunitats de pol·linitzadors, comunitats i espècies indicadores de boscos vells (11)
- 37 9 Factors de canvi: incloure contaminació lumínica i acústica. Contaminants atmosfèrics, pesticides i altres fitosanitaris en ambients agraris. (11)
- 38 10 Crear bateria d'indicadors ambientals (16)
- 39 11 Preveure un sistema d'actualització de dades operatiu i eficaç. És important tenir dades actualitzades. (16)
- 40 12 Per fer seguiment de la "qualitat del sòl" cal primer dissenyar la diagnosi de la biodiversitat que conté i amb caire més funcional que taxonòmic. Hi ha bons exemples metodològics en diferents països europeus des dels anys 90 del segle passat. (20)
- 41 13 Es proposa un canvi, el principi rector 2 (pàgina 11). En comptes d'escenari climàtic, l'adient seria dir escenari de canvi ambiental global (canvi climàtic, però també pèrdua d'hàbitats, fragmentació, canvi d'usos del sòl, bioinvasions...) (23)
- 42 14 Elaborar protocols estandarditzats pel seguiment d'hàbitats i les espècies per tal que siguin aplicats per entitats de custòdia, propietaris o afeccionats. Per exemple el Protocol d'avaluació de l'estat ecològic de pastures (Salvat, A. i Casas, C.). (24)
- 43 15 Involucrar individus o entitats ecologistes (ONGs), coneixedors del patrimoni natural, en els diferents àmbits comarcals. (27)
- 44 16 manteniment de marges i vores dels conreus que les concentracions parcel·làries associats a nous regadius (Segarra-Garrigues...) han considerat forestal/ matoll i han exclòs del

conreu. Per proximitat i mida aquests espais són sovint integrats al conreu. En aquestes zones de transformació marges i vores romanen com a reductes únics del patrimoni natural. (31)

En general als objectius operatius de l'objectiu 1.1. (aportacions individuals)

- 45 17 S'ha de posar de relleu el gran valor de la informació provinent del Crowdsourcing: Ornitho.cat, CBMS, GROC (opistobranquis), Observadores del Mar o altres sense plataforma online (orquídies o bolets). (24)

Objectiu operatiu 1.2.1. (aportacions individuals)

- 46 18 Identificar les fonts i homogeneïtzar les dades. És important establir prèviament un criteri taxonòmic comú que permeti reconèixer els sinònims entre les diferents fonts de dades. (2)
- 47 19 Coordinar la recerca sobre el medi natural per reforçar les col·laboracions més enllà dels centres de recerca, implicant a les empreses i el territori en la selecció d'objectius (8)
- 48 20 Crear dos nivells d'informació (16):
- Dades de consulta a nivell usuari (informació general, usos permesos, etc.)
- Dades tècniques de consulta (ajuntaments, consultories, assistències tècniques, gestió, ...)
- 49 21 Integrar la informació que recullen les plataformes de crowdsourcing anteriors al BDBC, encara que sigui indicant que l'origen no és d'un científic. Les entitats responsables ja actuen com a filtres de validació de les dades. (24)

Objectiu operatiu 1.2.2. (aportacions individuals)

- 50 22 Incloure eines més específiques que un portal web per a fer arribar la informació sobre patrimoni natural a empreses i a població en general. Més ús de les xarxes. (2)
- 51 23 Utilitzar estructures obertes de processat i gestió de la biodiversitat (8)
- 52 24 Dades obertes alimentades des de les diverses plataformes (8)
- 53 25 Buscar aliances amb entitats del territori per tal de difondre la informació, directament o a través dels canals de les entitats. (16)
- 54 26 Millora de la xarxa informàtica a totes les poblacions rurals. (27)

10.2. Aportacions a l'Àmbit 2

Aportacions a l'objectiu estratègic 2.1.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 55 1 ***Incloure la necessitat de dotar d'un òrgan gestor i interlocutor responsable a tots els espais naturals protegits. (OE 2.1.)***
(s2)
En relació a la gestió del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya, es proposa dotar d'un òrgan gestor i interlocutor responsable, a qualsevol espai natural protegit i establir marcs de protecció per espais de dimensió reduïda (aspecte desenvolupat en la següent aportació).
- 56 2 ***Impulsar la dotació d'un marc de protecció pels espais naturals de petita superfície. (OE 2.1.)***
(s2)
El segon aspecte sobre els espais naturals protegits, es referia a la necessitat d'establir marcs de protecció per espais de dimensió reduïda (ex. d'àmbit municipal), on la implicació de l'entorn social immediat (propietaris, ens locals,...) pot resultar molt enriquidora.
- 57 5 ***Incorporar altres espais d'interès per a la biodiversitat dins la xarxa d'espais naturals "gestionats". (OE 2.1.)***
(s2)
Aquesta aportació constata l'interès de complementar la protecció dels sistemes naturals amb la d'altres espais d'interès, com ara: la infraestructura verda en contacte amb espais naturals protegits, els punts d'interès geològic, els corredors biològics o els espais de connexió. S'hauria de buscar la manera en què poguessin ser gestionats activament incloent-los en figures existents ja previstes com ara els geòtops, les geozones, les zones humides, les zones fluvials o altres legalment reconegudes.
- 58 8 ***Afegir, a l'OO 2.1.1.: "...al canvi climàtic i a l'ús sostenible dels recursos" (OE 2.1.) (OO 2.1.1.)***
(s2)
Quan es parla a l'Objectiu Operatiu 2.1.1. d'aconseguir una gestió efectiva del sistema d'espais naturals protegits adaptada al canvi climàtic, també s'hauria d'adaptar aquesta gestió a l'ús sostenible dels recursos, i per tant, incloure-ho al plantejament d'escenaris tendencials, ja que la gestió activa inclou també la gestió dels recursos a través de l'ús.
- 59 9 ***Millorar els mecanismes i espais de concertació als espais naturals protegits. (OE 2.1.)***
(s2)
Es considera que prèviament a l'objectiu estratègic 2.1. (reforç

de la gestió activa del sistema d'espais naturals protegits) s'hauria de millorar la concertació amb els propietaris/gestors/activitats agràries i forestals en la definició dels objectius i activitats agràries i forestals. Ben gestionat, seria una oportunitat per alinear els diferents interessos amb els objectius de conservació de l'espai. En aquest sentit, l'objectiu hauria de ser ampli i estratègic, contemplant aspectes sectorials i no sectorials (ús públic, ocupació de l'espai, conscienciació, etc.).

- 60** 10 ***Implicar als titulars de l'activitat i dels terrenys agrícoles i forestals a la gestió activa dels ENP. (OE 2.1.)***
(s2)
Encara que d'alguna manera s'ha dit a algunes aportacions anteriors, es remarca la necessitat d'implicar als titulars de l'activitat i dels terrenys agraris i forestals en la gestió activa dels espais naturals protegits. Si el propietari no n'és part, poden sorgir els conflictes. Es demana que s'inclouin també als titulars i propietaris quan es parla de la gestió compartida a través dels consorcis o fundacions, dins l'acció 15, ja que només parla dels ens locals i les entitats ambientals.
- 61** 11 ***Valorar les activitats agràries i forestals i la seva contribució a la conservació i millora dels espais naturals i de la biodiversitat. (OE 2.1.)***
(s2)
Encara que aquesta aportació podria estar dins l'àmbit 5, es comenta aquí per la seva relació amb la conservació dels espais naturals i perquè en el document, quan es parla de les afeccions sobre la biodiversitat, es parla de l'increment de l'ús públic, de les transformacions del territori i de la intensificació de les activitats agràries i forestals, però no es parla de la contribució de les activitats agràries i forestals a la conservació i millora dels espais naturals. També quan es parla de bancs de conservació a l'aportació 6, s'hauria de transmetre millor que poden resultar un incentiu a la conservació. Ara per ara, una part de la propietat ho percep més com un problema.
- 62** 12 ***Participació en els costos de conservació dels espais naturals protegits. (OE 2.1.)***
(s2)
Es posa damunt la taula que hi ha uns costos de conservació i que la estratègia hauria d'explicitar-ho bé perquè la societat en fos coneixedora. Per a fer front a aquests costos, convindria valorar econòmicament els serveis ecosistèmics proveïts i fer-los pagar als beneficiaris, a qui en gaudeix o en treu algun profit. La idea és que "el beneficiari compensa" semblantment al principi de "qui contamina paga".
- 63** 13 ***Desplegament sobre el terreny dels instruments de gestió assignant més efectius de vigilància i control. (OE 2.1.)***
(s2)
Es vol saber com es pensa fer el desplegament dels instruments de gestió i com es duran al territori totes aquestes

mesures. Previsiblement per fer-ne un desplegament efectiu i garantir el compliment de la normativa vigent de conservació caldrà més personal i recursos. És l'única manera de ser rigorosos en el seguiment, la vigilància i control de les mesures. Es destaca que dins les accions es parla dels instruments de planificació però no s'esmenta la necessitat de personal de vigilància: cos d'agents rurals, inspectors de pesca marítima,...

Resultats del formulari (aportacions individuals)

- 64 19 **Incloure la recuperació d'espais amb agricultura tradicional, dins la gestió d'ENP**
La gestió dels espais naturals protegits ha d'incloure la recuperació d'espais amb agricultura tradicional. (2).
- 65 20 **Tenir en compte el coneixement local, a l'hora de planificar i gestionar els ENP**
Els espais naturals protegits han de tenir en compte el saber, tant de flora com de fauna, de la població local (2).
- 66 21 **Remarcar la importància de la gestió en espais humanitzats i urbans**
És especialment important la gestió en espais humanitzats i sobretot urbans. (5).
- 67 22 **Tenir en compte les conclusions de la TEEB sobre la necessitat de visibilitzar la component econòmica de la biodiversitat**
La Estratègia no te en compte les conclusions de la TEEB (*The Economics of Ecosystems and Biodiversity*) on s'expressa la necessitat d'acabar amb la invisibilitat econòmica de la Biodiversitat. Cal valorar econòmicament els serveis ecosistèmics. (6).
- 68 23 **Reforçar aquest objectiu des dels òrgans de l'administració i creant aliances amb el sector social, ambiental i altres**
Si, objectiu necessari, reforçar-lo des dels òrgans de l'administració i creant aliances amb el sector social ambiental i altres. (7).
- 69 24 **Millorar la participació dels ens locals en la gestió del patrimoni natural**
Millorar la participació dels ens locals en la gestió del patrimoni natural, dotant-los d'eines i poder de participació en els òrgans gestors (8).
- 70 25 **Revisar el sentit de cada figura de protecció i establir-ne objectius associats**

En el sistema actual la representativitat territorial és suficient, però falla la representativitat de les diferents figures de protecció i els objectius que persegueixen: caldria revisar el sentit de cada figura i establir-ne objectius associats (12).

- 71 26 ***Destacar la figura de Reserva de la Biosfera, com a instrument útil per a la gestió proactiva dels espais sense figura pròpia de gestió***
Les Reserves de la Biosfera, com a instruments ambientals i de concertació territorial, poden i han de ser útils per a la gestió proactiva dels EIN que no tenen una figura pròpia de gestió, implicant a les administracions i agents locals. (13).
- 72 27 ***Destacar el paper dels espais naturals com a motor de desenvolupament del territori***
Els espais naturals han de ser un dels motors principals que contribueixin al desenvolupament del territori (15).
- 73 28 ***Importància d'implicar als diferents agents locals per reforçar la gestió dels espais naturals protegits***
Es molt important implicar als diferents agents locals per reforçar aquesta gestió. (16).
- 74 29 ***Explicitar que la gestió dels ENP ha de comptar amb la participació dels propietaris dels terrenys afectats i les organitzacions que els representen***
Entenem que és imprescindible recollir explícitament que els òrgans de gestió dels espais naturals protegits han de comptar amb la participació dels propietaris dels terrenys afectats i les organitzacions que els representen. (17).
- 75 30 ***Afegir la importància de l'ús del sòl (especialment agrícola, ramader i forestal) per conservar la biodiversitat.***
La conservació de la biodiversitat del sòl no depèn d'una estructura d'espais protegits, sinó de l'ús que es fa d'ell en qualsevol punt del territori. Particularment important es la intensitat dels usos agrícola, ramader i forestal. (20).
- 76 31 ***Aplicar més eines de gestió pública per a la conservació i protecció dels ENP i dotar-nos dels instruments de planificació i conservació necessaris.***
Las misiones y visiones de gestión pública del año 2030 propuestas en el documento de objetivos son pertinentes. Sin embargo, no hay que obviar que uno de objetivos pioneros en esta iniciativa ha de ser la de la protección de la flora y fauna y así, como consecuencia hay que establecer una evaluación ambiental respecto a los impactos residuales etc. Es necesario preservar el patrimonio natural catalán puesto que en las ultimes décadas tenemos una perdida notable en cuanto a la biodiversidad en Catalunya que se agravia todavía más con el

cambio climático. Por ende, es necesario aplicar más herramientas de gestión pública haciendo hincapié en la conservación de los espacios naturales así como de su protección. Al mismo tiempo, hay que dotarnos de los instrumentos de planificación y de conservación necesarios para llevar a cabo el cumplimiento satisfactorio de dichas misiones y visiones propuestas en el apartado de objetivos. (34)

Aportacions a l'objectiu estratègic 2.2.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 77 3 **Considerar marcs de referència més globals a l'hora de plantejar la conservació de les espècies, no tan centrats en les espècies amenaçades. (OE 2.2.)**
(s2)
El redactat actual de l'objectiu estratègic 2.2. fa un focus excessiu sobre les espècies amenaçades, i això no acaba de ser molt coherent amb altres apartats del document (serveis ecosistèmics, funcions de l'ecosistema,...). El seguiment, els indicadors i la gestió ha de ser multiespecífica.
Tot i això, es reconeix el paper dels catàlegs (de fauna amenaçada, p.ex.) però caldrien actualitzacions, àgils, tant dels criteris (fixant-nos per exemple en l'UICN) com de la catalogació.
- 78 4 **Millorar el sistema de detecció precoç i fer més àgil el sistema de control d'espècies invasores. (OE 2.2.) (OO 2.2.2.)**
(s2)
Respecte a les espècies invasores, es considera que s'hauria de millorar el sistema de d'avís precoç, a les etapes inicials, per no haver d'actuar quan l'eficiència ja és escassa. En aquest sentit, es suggereix incidir més en les vies d'entrada d'aquestes espècies (ports, botigues,...); és un aspecte que possiblement està poc desenvolupat.
En segon lloc, es demana també que s'agilitzi el sistema de control.
- 79 14 **Aprovar plans de recuperació d'espècies autòctones, i també de gestió, control i eradicació d'espècies exòtiques invasores. (OE 2.2.)**
(s2)
Es planteja que s'hauria d'impulsar l'aprovació de plans de recuperació d'espècies autòctones (tal i com es proposa a l'acció 20), però de manera paral·lela s'haurien d'aprovar els plans de gestió, control i eradicació d'espècies exòtiques invasores, amb l'ajut i col·laboració dels agents i entitats del territori (caçadors, pescadors, món rural, ...).

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 80 32 ***Implicar als ciutadans en la detecció i en evitar la introducció d'espècies exòtiques invasores***
El control de les espècies exòtiques invasores i la prevenció en la seva entrada i expansió ha d'implicar als ciutadans, tant en la seva detecció com en evitar la seva introducció (2).
- 81 33 ***Complementar la protecció de sistemes naturals poc representats, com els espais d'interès geològic***
Es proposa complementar-se la protecció de sistemes naturals poc representats encara en el sistema, com són els espais d'interès geològic, que haurien de disposar d'una clara figura de protecció legal. (4).
- 82 34 ***Relacionar la conservació d'espècies autòctones amb els processos i dinàmiques naturals dels ecosistemes***
Les espècies autòctones milloraran la seva conservació si millora els processos i dinàmiques naturals dels ecosistemes. (5).
- 83 35 ***Reforçar aquest objectiu des dels òrgans de l'administració i creant aliances amb el sector social, ambiental i altres***
Reforçar-lo des dels òrgans de l'administració i creant aliances amb el sector social ambiental i altres. (7).
- 84 36 ***Incloure als Ajuntaments com a importants actors en relació a la presència i dispersió d'espècies autòctones des dels espais públics***
Actuar en els Ajuntaments, com administració més propera i responsable de la presència i dispersió d'espècies autòctones des dels espais públics (8).
- 85 37 ***Afegir que també resta pendent l'aprovació de plans de conservació i recuperació de tàxons de flora***
p.9 comentari: resta pendent també l'aprovació de plans de conservació i recuperació de tàxons de flora. (11).
- 86 38 ***Reforçar la restauració de la funcionalitat dels ecosistemes i el tractament de les espècies extingides***
A més del que es diu, caldria reforçar la restauració de la funcionalitat dels ecosistemes (incorporant els processos naturals com objectes de conservació), i el tractament de les espècies extingides (potencial de reintroducció) (12).
- 87 39 ***Integrar la creació de legislació i plans de gestió de les espècies es fonamental per la conservació de les espècies.***
Integrar la creació de legislació i plans de gestió de les especies es fonamental per la conservació de les especies. (16).

Aportacions a l'objectiu estratègic 2.3.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 88 6 ***Valorar l'interès de la creació de bancs de conservació de la natura. (OE 2.3.)***
(s2) Es planteja la possibilitat de crear bancs de conservació de la

natura, per a poder conservar la pèrdua de biodiversitat i que això s'incorporés a la nova llei d'avaluació ambiental amb caràcter d'obligatorietat.

89 7 **Afegir a l'OE 2.3. “...gestió preventiva i la gestió activa.” (OE (s2) 2.3.)**

L'Objectiu Estratègic 2.3. parla de gestió preventiva, però es considera que hauria de parlar també d'evitar la pèrdua de biodiversitat mitjançant la gestió activa. Això és especialment important quan es parla d'espècies exòtiques que poden interferir sobre altres espècies d'interès per a la conservació. En aquest sentit, es planteja la necessitat de que hi hagi una unitat especialitzada en espècies vulnerables, convocatòries per promoure projectes executius, mecanismes per facilitar les accions contemplades als plans de conservació d'espècies vulnerables, o la gestió d'emergència en relació a la pèrdua de biodiversitat.

Resultats del formulari: aportacions individuals

90 40 **Afegir més definició sobre els Bancs de Conservació de la Natura**

Caldria més definició sobre els Bancs de Conservació de la Natura (2).

91 41 **Destacar el paper de l'agricultura ecològica en aquest objectiu 2.3.**

L'agricultura ecològica serà clau en aquest objectiu i s'hi han de destinar molts mitjans. (5).

92 42 **Tenir en compte les aportacions que va haver-hi després de la COOP sobre Biodiversitat de Cancún**

La estratègia actual no abandona la antiga manera de protegir la natura a través de "es prohibeix i es controla" i per tant no te en compte les últimes aportacions després de la COOP sobre Biodiversitat de Cancún. (6).

93 43 **Destacar les bondats de la gestió preventiva sempre i quan estigui incentivada i inclosa per norma legal**

Si la gestió preventiva és important si aquesta es troba incentivada i inclosa per norma legal. (7).

94 44 **Estendre el principi de precaució a activitats com els aprofitaments forestals fustaners o a les actuacions d'adaptació al canvi climàtic**

Estendre aquest principi a activitats que de vegades s'enuncien com inofensives per a la biodiversitat però poden comportar impactes molt notables, com els aprofitaments forestals fustaners

o les pròpies actuacions d'adaptació al canvi climàtic (12).

- 95 45 ***Risc de greus restriccions a l'activitat forestal derivada de l'impuls de nous instruments dins el procediment d'avaluació d'impacte***
Impulsar nous instruments dins el procediment d'avaluació d'impacte ambiental, suposarà increment de tràmits, terminis, costos i restriccions que poden ser una greu restricció al de l'activitat forestal que estratègia estableix com imprescindible. (17).

Aportacions als Objectius operatius i accions

Objectiu operatiu 2.1.1. (aportacions individuals)

- 96 27 (Acció 15) crear un organisme que coordini els diferents espais naturals o bé realitzar la coordinació a través de l'Observatori de Patrimoni Natural (2)
- 97 28 (Acció 15) col·laboració dels/amb els ens locals per donar suport a la gestió d'espais PEIN sense òrgans de gestió (11)
- 98 29 (Acció 15) Dissenyar i implementar estructures de gestió per als espais protegits que no tenen òrgan de gestió específic. Poden ser els propis SSTT, o ser compartides entre diferents espais. Poden incloure fórmules de gestió compartida previstes a Acció 15. (12)
- 99 30 Implicar d'una manera important al territori. creació de comissions de gestió amb els diferents agents que conviuen en els espais. (16)
- 100 31 Integrar les entitats de custòdia en la gestió del territori (16)
- 101 32 Caldria implicar en la gestió directa a entitats i plataformes tant locals com nacionals per tal de crear una cogestió dels espais naturals. (22)
- 102 33 (Acció 13) Aprovar els instruments de planificació pendents dels espais naturals protegits" ens interessa com a territori la inclusió de l'EIN Collegats-Rocs de Queralt entre els espais prioritzats per als que desenvolupar els Plans Especials. (26)
- 103 34 Educació dels agents rurals, personal administratiu, etc., actualitzant la informació sobre els efectes específics del canvi climàtic a cada regió/comarca. (27)

Objectiu operatiu 2.1.2. (aportacions individuals)

- 104 35 (Acció 17/b) ... i d'altres tipus, rics en biodiversitat, i que

afavoreixen la recuperació d'espais d'ús tradicional i recuperació de cultius antics amb llavors autòctones (2)

- 105 36 Revisar el sentit i planificar el desenvolupament que hagin de tenir les diferents figures d'ENPE que no són el parc natural, intentant que serveixin per enriquir el sistema d'espais protegits amb diferents objectius de gestió. (12)
- 106 37 En la informació obtinguda en l'àmbit 1, preveure la recerca de la informació per tal de fer una selecció realista i completa dels espais no representats.(16)
- 107 38 De veritat cal definir d'altres espais naturals, si no podem gestionar els que ja tenim? (27)
- 108 39 Crear Bancs de compensació de la natura locals que es nodririen de les aportacions ambientals dels propietaris que realitzen petits impactes en millores rurals. Permetria accions de restauració de basses, cabanes, aljubs, teules per xoriguers... (28)
- 109 40 Hi ha petits espais dispersos amb valor ambiental sense protegir.
- 110 41 Cal disposar d'una figura de protecció, tipus conveni, amb els propietaris per protegir-los i ser gestionats per l'administració a canvi d'una compensació per al seu "ús no productiu" (30)
- 111 42 Parc Natural del Montsec i Parc Natural de la serra de Prades (31)

En general als objectius operatius de l'objectiu 2.1. (aportacions individuals)

- 112 43 Cal dotar de recursos i normativa l'inventari d'espais d'interès geològic. Caldria que passés d'inventari a catàleg i veure com es pot protocolitzar la seva ampliació al ser un patrimoni molt variant. (22)

Objectiu operatiu 2.2.1. (aportacions individuals)

- 113 44 Fer referència al CDB sobre la restauració de les espècies en perill d'extinció. (2)
- 114 45 Preveure un tractament específic per a les espècies autòctones extingides, en el marc de la recuperació d'espècies amenaçades. Avaluar el potencial per a la seva reintroducció, i elaborar els plans corresponents per a les que siguin viables. (12)

- 115 46 Creació de legislació moderna i real de protecció de les espècies amenaçades, amb regim sancionador realista i aplicable. (16)
- 116 47 Aplicar les mesures de protecció i també les sancions en cas de que es puguin produir afeccions a les espècies amenaçades (16)
- 117 48 Prioritzar les objectius científics i patrimonials per sobre dels turístics i econòmics. (27)
- 118 49 Educació dels poblacions locals sobre els efectes negatius de l'extinció d'espècies amenaçades. (27)
- 119 50 Veure accions esmentades en l'apartat OO 1.1 (31)

Objectiu operatiu 2.2.2. (aportacions individuals)

- 120 51 Incloure que cal identificar els hàbitats i ecosistemes més sensibles a patir l'establiment d'espècies exòtiques invasores. (2)
- 121 52 Creació de legislació moderna i respecte a la possessió, ús i actuacions amb espècies exòtiques, amb regim sancionador realista i aplicable. Aplicar les mesures indicades i també les sancions en cas de que es puguin produir afeccions al medi. (16)
- 122 53 Control duaners més estrictes dels fronteres, sobretot en viatgers provinents de països "exòtics". (27)
- 123 54 Aplicació estricta dels lleis d'importació. (27)
- 124 55 No es pot obligar a un ciutadà que practica una activitat de lleure a matar una espècie exòtica invasora si s'ha pescat amb tècnica de pesca sense mort. El col·lectiu pescador som esportistes no gestors. (29)

Objectiu operatiu 2.2.3. (aportacions individuals)

- 125 56 COLGEOCAT dóna suport de forma íntegra a aquesta acció. Caldria desenvolupar uns criteris per la valoració de l'estat de conservació dels punts d'interès geològic. (4)
- 126 57 Elaborar un inventari de processos naturals autòctons, identificant el seu estat de conservació i avaluant el potencial per a la seva recuperació allà on sigui possible, quan s'escaigui. (12)
- 127 58 Establir calendari d'actuacions amb dotació econòmica adjunta. (16)

- 128 59 Limitació del número de visitants als espais naturals protegits. (27)
- 129 60 Educació, educació i educació dels masses urbanes que envaeixen les espais naturals sense ninguna consideració del patrimoni natural. (27)
- 130 61 Aplicació efectiva dels lleis. (27)

Objectiu operatiu 2.3.1. (aportacions individuals)

- 131 62 (Acció 31) Implementar un sistema de bancs de conservació de la natura. Caldria més definició. (2)
- 132 63 Actualitzar legislació de seguiment i avaluació ambiental. Amb regim sancionador aplicable. (16)
- 133 64 Caldria analitzar i contemplar que l'avaluació ambiental pogués ser negativa en determinats projectes i plans. No pot ser només correctora. (22)
- 134 65 Crear Bancs de compensació de la natura locals que es nodririen de les aportacions ambientals dels propietaris que realitzen petits impactes en millores rurals. Permetria accions de restauració de basses, cabanes, aljubs, teules per xoriguers... (28)
- 135 66 Crear Bancs de compensació de la natura locals que es nodririen de les aportacions ambientals dels propietaris que realitzen petits impactes en millores rurals. Permetria accions de restauració de basses, cabanes, aljubs, teules per xoriguers... (30)

10.3. Aportacions a l'Àmbit 3

Aportacions a l'objectiu estratègic 3.1.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 136 11 ***Incloure objectius, resultats i un pla d'indicadors per a cada acció. (TRANSVERSAL)***
(s1) Es demana que cada acció vingui acompanyada d'uns objectius que marquin on es vol arribar, uns indicadors i un pressupost associat.
- 137 12 ***Afegir "... i millora" a la descripció de l'Àmbit 3. (Àmbit 3)***

- (s1) Es considera important que a la descripció introductòria de l'àmbit 3 aparegui la paraula "millora", ja que es tracta de conservació i millora del patrimoni natural i no només de conservació. D'aquesta manera es treballa el "win-win" i pot implicar una visió de millora dels serveis ecosistèmics. Es tractaria només d'afegir "Implantar un model territorial i econòmic compatible amb la conservació **i millora** del patrimoni natural...".
- 138** 13 ***Incorporar a l'acció 33 la sistemàtica a seguir per dur a terme la cartografia dels serveis ecosistèmics (funcional, utilitària i no descriptiva) per a que serveixi d'eina per a la presa de decisions. (OE 3.1.) (Acció 33)***
(s1) En relació a l'acció 33 (Cartografiar els serveis dels ecosistemes de Catalunya), es planteja que aquesta cartografia no es pot fer directament sense que hi hagi una anàlisi prèvia de les funcions dels diferents àmbits de la biodiversitat. Hauria de ser una cartografia no tan descriptiva, sinó funcional i utilitària, que serveixi com a eina als gestors per a la presa de decisions.
- 139** 14 ***Afavorir la imbricació de les diferents xarxes i polítiques sectorials que intervenen al territori amb la infraestructura verda. (OE 3.1.) (Accions 35 i 36)***
(s1) A l'acció 35 es parla d'establir criteris de protecció i millora de la infraestructura verda en l'urbanisme i el planejament territorial, i es considera que la resta de polítiques (la gestió forestal, incendis forestals, infraestructures de comunicació, agricultura,...) també haurien de tenir en compte aquests criteris de protecció i millora de la infraestructura verda, mes enllà de si les activitats es duen a terme dins d'espais protegits o no. Es posa com a exemple alguns criteris a considerar, per exemple, a l'agricultura (pol·linitzadors, ocells, sòls, cicle del carboni, ...). Per tant, es proposa que s'afegeixi, en el títol de l'acció 35, "**... en l'urbanisme, el planejament territorial i altres polítiques sectorials**".
D'altra banda, en relació a l'acció 36, es planteja que s'ampliï, ja que només parla d'incorporar mesures de conservació de la fauna en l'àmbit urbà.
- 140** 15 ***Integrar l'activitat econòmica com a element intrínsec a la conservació dels recursos naturals. (OE 3.1.)***
(s1) En general en tot el document, i en particular quan es parla d'infraestructura verda, es considera que s'hauria d'integrar l'activitat econòmica i l'ús sostenible dels recursos naturals (la gestió forestal sostenible, per exemple) com a element intrínsec a la conservació. Això permetrà tenir-ho en compte a l'hora de valorar la necessitat o no de determinades infraestructures que de vegades calen per poder recuperar un ús sostenible dels recursos (i que no es perdi, per l'abandonament rural).

Aquestes infraestructures són de vegades necessàries malgrat que poden entrar en conflicte amb la conservació.

- 141 16 ***Integrar la gestió i l'aprofitament forestal en la gestió de les conques hidrogràfiques. (OE 3.1.)***
(s1)
A l'hora d'identificar i definir el valor dels components del territori que conformen la infraestructura verda, es considera que s'hauria de tenir en compte la valoració dels impactes (positius i negatius) de la gestió i aprofitament de les masses forestals sobre la gestió hidrogràfica.
- 142 17 ***Establir i divulgar un concepte d'infraestructura verda. (OE 3.1.)***
(s1)
Encara que aparegui la definició d'infraestructura verda, estaria bé incloure una acció per unificar aquest concepte i que, des dels diferents sectors (urbanisme, medi ambient, agricultura, espais naturals,...) es parlés del mateix quan s'utilitza aquest terme. A més d'establir el concepte, s'hauria de fer divulgació, per fer entendre-ho a la societat.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 143 46 ***Afegir un objectiu clar de gestió, integrada i compatible amb la conservació, de la resta d'infraestructures del país***
Manca incloure un objectiu clar de gestió integrada i compatible amb la conservació de la biodiversitat de la resta d'infraestructures del país. (1).
- 144 47 ***Incloure que l'objectiu serà elaborar una cartografia completa dels serveis ecosistèmics a Catalunya***
Incloure que l'objectiu serà elaborar una cartografia completa dels serveis ecosistèmics a Catalunya (2).
- 145 48 ***El model de comunicacions ha de potenciar el transport sostenible i optimitzat***
El model de comunicacions ha de potenciar el transport sostenible. No tindrà sentit parlar de corredors biològics i espais verds si no fem l'aposta pel transport sostenible i optimitzat. (5).
- 146 49 ***Incorporar àrees industrials a la infraestructura verda***
Incorporar àrees industrials a la Infraestructura verda. No s'ha de caure en l'error que les zones verdes i ben conservades serveixin per justificar les especulacions urbanístiques a altres zones. (6).
- 147 50 ***Elaborar un model actualitzable de càlcul dels serveis ecosistèmics dels hàbitats i quantificació dels impactes ambientals***
Elaborar un model actualitzable de càlcul dels serveis

- ecosistèmics dels hàbitats i quantificació dels impactes ambientals. (8).
- 148 51 ***Aprofundir en la participació dels ens locals i parts interessades***
Aprofundir en la participació dels ens locals i parts interessades (8).
- 149 52 ***Considerar els Espais naturals com a estructura del model territorial, no cal integrar-los dins la infraestructura verda...***
Considerar el PN és una infraestructura verda esdevé una banalització innecessària. De fet, és una estructura del model territorial. Evitar que la normativa territorial es considerin i s'anomenin els EN com espais lliures, espais oberts o SNU. (10).
- 150 53 ***Reforçar el paper dels espais naturals amb un grau més alt de protecció com a nuclis de màxima conservació***
Reforçar el paper dels espais naturals de protecció especial amb un grau més alt de protecció (parcs nacionals i reserves naturals) com a nuclis de màxima conservació en el context de la planificació de la infraestructura verda (12).
- 151 54 ***Considerar les Reserves de la Biosfera com infraestructura verda***
Les Reserves de la Biosfera han de ser identificades com Infraestructura Verda. Tècnicament, perquè centra els seus objectius en la interrelació EIN/matriu territorial. Institucionalment, perquè són instruments reconeguts internacionalment. (13).
- 152 55 ***Definir i inventariar què forma part de la infraestructura verda***
Definir exactament què és el que forma part de la infraestructura verda.
Un inventari detallat d'aquesta infraestructura (15).

Aportacions a l'objectiu estratègic 3.2.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 153 18 (s1) ***Modificar la redacció del títol de l'OE 3.2.: “Desenvolupar...” en comptes de “Millorar i restaurar...” (OE 3.2.)***
Es tracta d'una modificació de la redacció. Es considera que “desenvolupar” és un concepte més global i potent com a objectiu estratègic. Per contra, “millorar” és un terme poc concret i restaurar és massa específic i es podria mantenir però als objectius operatius.

- 154 19 ***Ampliar l'abast de l'acció 38. (OE 3.2.) (Acció 38)***
(s1) Es considera que, a més de millorar i restaurar la infraestructura verda, és necessari facilitar els instruments i els recursos (pressupost) per a la prevenció de riscos i la recuperació del potencial natural d'aquesta infraestructura verda. Això comporta que es dugui a terme una gestió del territori i que s'afronti des de polítiques globals.
- 155 20 ***Regulació de les activitats i de l'ús social en la infraestructura verda. (OE 3.2.)***
(s1) Es considera que l'ús social suposa de vegades afeccions sobre la infraestructura verda i sobre els aprofitaments sostenibles que es realitzen (activitats agràries, ramaderes o forestals). Això és font de conflictes i, donada la importància que té, la necessitat de regulació d'aquest ús s'hauria d'incloure també dins d'aquest OE 3.2., encara que sigui un tema molt relacionat amb l'àmbit 4.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 156 56 ***De cara a restaurar la funcionalitat de la infraestructura verda, es considera fonamental augmentar el nombre de corredors ecològics***
Augmentar el nombre de corredors ecològics (2).
- 157 57 ***Potenciar les ciutats – parc o pobles – parc***
És important tractar els espais urbans com a espais naturals també i potenciar les ciutats-parc o pobles-parc on el paisatge i les accions estiguin en sintonia amb la consciència ecològica (5).
- 158 58 ***Incorporar les zones industrials a la infraestructura verda, com a corredors biològics***
Les Zones industrials que hi ha a Catalunya han de ser incorporades a la infraestructura verda. Han de servir com a corredors biològics. (6).
- 159 59 ***Afegir també la millora de les infraestructures en el territori per evitar el seu despoblament***
Millorar les infraestructures en el territori per evitar el seu despoblament. (8).
- 160 60 ***Canviar el concepte infraestructura verda per un altre que reivindiqui una visió ambiental d'allò que no és urbà, en la línia de l'informe del CPN sobre el projecte PTMB***
És bàsic reivindicar una visió ambiental d'allò que no és urbà. Caldria canviar el concepte infraestructura verda, per exemple, per xarxa d'espais naturals. Llegiu: Informe del CPN sobre el Projecte de PTMB. 14 de juliol 2009. 9 p. (10).

- 161 61 **Considerar també la millora de l'estat de conservació d'espècies i hàbitats de conservació prioritària en zones fora d'ENP**
Cal considerar també millorar l'estat de conservació d'espècies i hàbitats de conservació prioritària en zones fora d'ENP (11).
- 162 62 **Reforçar el component de restauració de la funcionalitat ecològica amb la definició de nuclis ("nodes")**
Reforçar el component de restauració de la funcionalitat ecològica (ja considerat), especialment en relació amb la definició de nuclis ("nodes") de conservació en indrets especialment aptes per aquesta finalitat (12).
- 163 63 **La xarxa de camins dins la infraestructura verda: unificació de criteris de senyalització i millora interconnexió entre comarques**
Si entenc per infraestructura verda la xarxa de camins, s'haurien d'unificar criteris de senyalització i millorar la interconnexió entre les diferents comarques i que aquest paquet de camins fos un element important dins el sector turístic (15).
- 164 64 **Afegir, al punt 5) del segon paràgraf de la descripció de l'objectiu: "... compatibles amb els valors naturals, i per produir aliments o matèries primeres, com la fusta."**
És imprescindible programar actuacions per millorar i restaurar la infraestructura verda per: 5) la capacitat per oferir serveis recreatius compatibles amb els valors naturals, però també produir aliments o matèries primeres com la fusta. (17).

Aportacions als Objectius operatius i accions

Objectiu operatiu 3.1.1. (aportacions individuals)

- 165 67 Apostar per plantar espècies autòctones de baix consum d'aigua als parcs i jardins de les zones urbanes. (2)
- 166 68 Incorporar mesures de conservació de la fauna i flora en l'àmbit urbà (2)
- 167 69 Incorporar mesures per assegurar la conservació i millora de tàxons i hàbitats prioritàris o amenaçats, que es troben fora dels ENP (11)
- 168 70 Crear criteris per prioritzar actuacions de infraestructura verda. (16)
- 169 71 Crear fórmules per consultar amb el territori les necessitats de

creació de infraestructures verdes. (16)

- 170** 72 Cal contemplar aquells valors intangibles també, com la tranquil·litat, el silenci,... (22)
- 171** 73 Infraestructura verda: un bon concepte per qui l'entén, per contradictori per qui no l'entén. A mi personalment m'agrada. Cal explicar-lo bé i sobretot aclarir què inclou. (24)

En general als objectius operatius de l'objectiu 3.1. (aportacions individuals)

- 172** 74 Caldria incorporar un sobre l'aigua i com conservem els ecosistemes fluvials. Un dels reptes de Catalunya degut al consum i les èpoques de sequera. (22)

Objectiu operatiu 3.2.1. (aportacions individuals)

- 173** 75 (Acció 42) i recuperar processos i funcions de les masses d'aigua, i recuperar els boscos de ribera. (2)
- 174** 76 Millorar les infraestructures en el territori per evitar el seu despoblament. (8)
- 175** 77 Establir un pla per a la restauració dels boscos de ribera en tot el domini públic hidràulic, per tal que puguin dur a terme la seva funció en tota la xarxa fluvial, inclòs la no protegida. (12)
- 176** 78 Planificar en fase de projecte les actuacions necessàries per executar la infraestructura (expropiacions, ocupacions temporals, etc.) (16)
- 177** 79 Incorporar un específicament relacionat amb les infraestructures viàries i l'urbanisme, com aquest s'adaptarà a les infraestructures verdes i no a la inversa com fins ara. Alhora cal considerar el mosaic agrícola. (22)
- 178** 80 La pesca esportiva probablement és l'activitat que té menys impacte en les poblacions de peixos, al contrari de la manca de cabals, minicentrals, captacions per a regants, contaminació, desembassaments per les hidroelèctriques, canalitzacions i augment de predadors (corbs marins,...). (29)

10.4. Aportacions a l'Àmbit 4

Aportacions a l'objectiu estratègic 4.1.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 179 1 (s3) ***Incorporar altres polítiques sectorials (ex. Pesca) i altres d'usos del sòl (urbanisme, industrial, infraestructures). (OE 4.1.)***
Es tractaria d'incorporar, dins l'objectiu estratègic 4.1., la política pesquera com a política sectorial, al igual que es contemplen les polítiques agrícoles, ramaderes i forestals. De la mateixa manera, es proposa que s'incloguin les polítiques d'usos del sòl aliens al sector primari, com ara, l'urbanisme, la indústria o les infraestructures.
- 180 2 (s3) ***Realitzar una revisió més acurada de les activitats per categories (intensiva – extensiva). (OE 4.1.)***
Les activitats agrària, ramadera o pesquera es poden categoritzar com intensiva (transformadora) o extensiva (més integrada i amb menys emissions) i els efectes, en funció d'una categoria una altra, són molt diferents. Això comporta que calgui reforçar les corresponents adaptacions legislatives considerant de manera ben diferenciada aquestes dues categories, segons els seus efectes i l'impacte sobre el territori.
- 181 3 (s3) ***Considerar especialment la ramaderia extensiva com a element de conservació. (OE 4.1.)***
En el cas de la ramaderia extensiva, es remarca la seva importància com a element de conservació i es considera que se li hauria de donar un major pes en aquest sentit. També es proposa recuperar, dins la PAC, la possibilitat de realitzar aprofitament ramader de llenyoses, aspecte al que la Generalitat de Catalunya ha renunciat.
- 182 5 (s3) ***Reformular el títol de l'acció 47: “Executar el programa de conservació de l'agrodiversitat...”. (OE4.1.) (Acció 47)***
A l'acció 47 es parla d'elaborar un programa de conservació de l'agrodiversitat, però aquest programa ja existeix, s'està treballant. El què s'ha de fer és implementar, executar-ho i dotar-lo de recursos tècnics i materials.
- 183 6 (s3) ***Canviar redacció de l'OO 4.1.2.: “Afavorir i posar en valor les sinergies positives entre les activitats que es desenvolupen al medi rural i la conservació del patrimoni natural”. (OE 4.1.) (OO 4.1.2.)***
Es considera que l'objectiu operatiu 4.1.2., es podria canviar per a què s'orientés “conceptualment” al tractament que es fa de les

activitats agràries a l'objectiu 4.1.1. En principi es parlava de les activitats forestals, però s'ha considerat millor que s'estengués a totes les activitats que es desenvolupen al medi rural.

- 184 7 ***Posar en valor els instruments de planificació que actualment ja existeixen i s'estan aplicant en les diferents polítiques sectorials. (OE 4.1.)***
(s3)
Les polítiques sectorials (forestal, cinegètica, agrària,...) ja tenen instruments de planificació i estaria bé posar-los en valor a la part expositiva de l'objectiu estratègic 4.1. Com exemples, s'exposa que, a Catalunya, prop 450.000 hectàrees tenen plans tècnics de gestió forestal (i més de la meitat, plans de gestió forestal sostenible), prop de 1.400 hectàrees disposen de plans tècnics de gestió cinegètica i que hi ha un pla de foment de l'agricultura ecològica. S'hauria d'indagar en tots els sectors quines planificacions existeixen que ja integren aspectes de conservació de la biodiversitat i la sostenibilitat de les activitats.
- 185 8 ***Integrar el concepte de gestió i aprofitament sostenible, en tots els àmbits de la Estratègia. (TRANSVERSAL)***
(s3)
Tal i com es va dir a la sessió 2, es tractaria d'introduir el concepte de "gestió i aprofitament sostenible" a tots els àmbits de l'estratègia.
- 186 9 ***Establir objectius i indicadors de la biodiversitat que siguin quantificables. (OE 4.1.)***
(s3)
Tenim instruments de planificació que s'estan aplicant però a vegades es posen mesures restrictives sobre la activitat (agrària i ramadera) que no sempre es veuen prou justificades tècnicament. Per això, si s'estableixen normes, directives o mesures, es considera haurien de venir acompanyades d'indicadors que puguin justificar objectivament les implicacions en la gestió. Aquests indicadors també haurien de servir per fer pedagogia al territori sobre la justificació, la necessitat i l'eficiència de les mesures.
- 187 14 ***Incorporar la gestió de l'aigua com una política sectorial (a més de com a infraestructura blava). (OE 4.1.)***
(s3)
Més enllà del què en el document, en l'àmbit 3 es parli d'infraestructura blava, la gestió de l'aigua s'hauria d'incloure també com una política sectorial, per tot el què està relacionat amb el manteniment del bon estat de les aigües, els cabals de manteniment, la retenció de sediments als embassaments, la salinització o els abastaments a l'àrea metropolitana de Barcelona.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 188 65 ***Incloure també recuperar varietats ancestrals en desús***
La recuperació d'activitats agrícoles ha d'incloure també recuperar varietats ancestrals en desús (2).
- 189 66 ***Augmentar la pagesia tradicional en indrets que es van despoblar el s. XX***
Augmentar la pagesia tradicional, restablint activitats en ambients que es van despoblar el s. XX, amb gent que té ganes de fer-ho. (5).
- 190 67 ***Compensar als agents del territori que generin externalitats positives a través de la seva activitat ordinària sobre el territori***
S'ha de compensar d'una manera justa, a través de pagaments directes, a aquells agents del territori que generin externalitats positives a la biodiversitat a través de la seva activitat ordinària sobre el territori. (6).
- 191 68 ***Remarcar el paper crucial en la conservació d'aquestes polítiques sectorials***
Aquest objectiu és d'obligada aplicació, ja que les polítiques agràries ramaderes i forestals, a l'estar en contacte i compartir l'espai amb la biodiversitat tenen un paper crucial en la conservació, que a hores d'ara a estat negatiu. (7).
- 192 69 ***Recolzar actuacions de gestió local dels residus***
Recolzar actuacions de gestió local dels residus, afavorint intervencions sobre el territori pròximes als llocs de generació (8).
- 193 70 ***Incentivar l'ús del territori per activitats de baix impacte i alt valor afegit***
Incentivar l'ús del territori per activitats de baix impacte i alt valor afegit (8).
- 194 71 ***Les polítiques forestals s'haurien de considerar a l'objectiu 4.4., juntament amb la caça i la pesca***
Les forestal no s'haurien de considerar en un altre apartat. Dins de pesca i caça (10).
- 195 72 ***Esmentar efectes dels pesticides i altres fitosanitaris (fertilitzants) sobre la biodiversitat d'ambients agraris***
Esmentar efectes dels pesticides i altres fitosanitaris (fertilitzants) sobre la biodiversitat d'ambients agraris. (11).
- 196 73 ***Al resultat esperat que parla de l'explotació forestal (el 4rt), substituir "... evolució natural" per "... a lliure evolució"***
Millor " a lliure evolució" que evolució natural (11).
- 197 74 ***Considerar el foc com a eina, que pot ser bona en***

determinades casuístiques

El foc pot ser una bona eina, en determinats ambients i en determinades condicions. (11).

- 198 75 ***Distingir entre la necessitat d'integrar criteris ambientals i la importància de tenir boscos sense finalitat productiva***
En l'àmbit forestal, sobretot, caldria distingir més clarament la necessitat d'integrar objectius de biodiversitat en els boscos amb finalitat productiva, de la importància de tenir boscos sense finalitat productiva, destinats a conservació. (12).
- 199 76 ***Aprofitar eines com la marca de la Reserva de la Biosfera de Terres de l'Ebre, per adquirir compromisos en la protecció de la biodiversitat per part dels productors***
Les Reserves de la Biosfera són instruments que contribueixen a aquest objectiu. La RdB de TE disposa d'una Marca que és un mecanisme adient per a que el sector agroalimentari del territori és comprometi en la protecció de la biodiversitat. (13).
- 200 77 ***Adaptar les polítiques agràries i ramaderes a les zones de muntanya per vetllar pel manteniment d'aquesta activitat i dels seus protagonistes (els pagesos)***
Les polítiques agràries i ramaderes haurien de contemplar diferències pel sector de muntanya. Sembla que cada cop són més restrictives. Si a la muntanya no es vetlla per aquest sector, els pagesos aviat seran una espècie en perill d'extinció (15).
- 201 78 ***Incloure algun objectiu orientat a la promoció de productes agràries obtinguts en zones amb actuacions de conservació***
Com objectiu caldria integrar la promoció de productes agraris obtinguts en zones amb actuacions de conservació (16).
- 202 79 ***Remarcar la manca de finançament com a principal fre al desplegament de polítiques forestals en favor de la biodiversitat***
El principal fre al desplegament de polítiques forestals en favor de la biodiversitat i protecció de grans incendis forestals ha estat la manca de finançament i no la manca de plantejament. (17).
- 203 80 ***Promocionar i recolzar el consum d'aus silvestres i porcs senglars***
Promocionar i recolzar el consum d'aus silvestres i porcs senglars per reduir la càrrega porcina i d'aviram intensiu del territori. Això permetrà reduir la incidència d'aquestes espècies cinegètiques com a plagues. (19).
- 204 81 ***Regular les pràctiques agropecuàries, reduint la intensificació, és fonamental per la diversitat del sòl.***
Regular les practiques agropecuàries és fonamental per la diversitat del sòl. La intensificació augmenta la proporció

bacteris/fongs, accelera el cicle del C i altera la resiliència de les xarxes tròfiques i dels serveis que presten. (20).

Aportacions a l'objectiu estratègic 4.2.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 205 11 ***Promoure i divulgar la silvicultura propera a la natura. (OE (s3) 4.2.)***
Es tracta d'aprofitar aquesta estratègia per promoure i divulgar la silvicultura que entén la gestió del bosc com a ecosistema (lligant el bosc, la població de fauna,...). Aquestes pràctiques poden obrir possibilitats per gestionar els boscos abandonats. A més de promoure i divulgar, s'hauria de fomentar i fer-ne un acompanyament amb recursos públics.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 206 82 ***Aquest objectiu resulta imprescindible, donat que gran part de la costa està urbanitzada***
Un país que té urbanitzada gran part de la costa, es fa del tot imprescindible. (7).
- 207 83 ***Vincular més explícitament aquest objectiu amb la creació i bona gestió d'espais protegits marins o marítim - terrestres***
Caldria vincular més explícitament aquest objectiu amb la creació i bona gestió d'espais protegits marins o marítim-terrestres, en els quals es limitin la pesca i els usos extractius (efecte spill-over de reserves marines). (12).

Aportacions a l'objectiu estratègic 4.3.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 208 10 ***Incloure en el títol de l'objectiu estratègic 4.3. al sector (s3) públic, introduint els conceptes de la bioeconomia i de les compres públiques. (OE 4.3.)***
Es considera que l'objectiu estratègic 4.3. també hauria d'incloure al sector públic, a l'hora d'incrementar la seva implicació en la conservació del patrimoni natural. Es tractaria d'introduir els conceptes de bioeconomia, millor aprofitament dels recursos a través del consum de productes autòctons – aliments, fusta,... – i de proximitat) i del foment de les compres verdes que ja s'està incorporant a nivell administratiu.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 209 84 ***Incloure més polítiques sectorials, fixant-se en les que treballa l'UE***
Manquen polítiques sectorials importants no incloses. La UE, per exemple, indica les polítiques en les que treballa i que podrien servir de model en l'estratègia: <http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/es/displayFtu.html?ftuld=theme5.html> (1).
- 210 85 ***Evitar que s'arribi a que els boscos i la biodiversitat serveixin per justificar les emissions de CO2 de les indústries***
L'estratègia que es presenta fa servir els boscos i la biodiversitat per justificar les emissions de CO2 de les indústries i per tant preveu una compensació gratuïta de les indústries. L'estratègia ha d'evitar això. Com a model de país. (6).
- 211 86 ***Incloure un règim fiscal que obligués al sector empresarial a la conservació del patrimoni natural***
Com la resta dels sectors i en aquest cas concret atenent l'impacte que moltes de les seves activitats tenen sobre el patrimoni natural, atenent alhora la seva responsabilitat social, caldria incloure un règim fiscal que els obligués. (7).
- 212 87 ***Millorar la gestió dels pagaments de les indemnitzacions per danys d'espècies protegides***
Accelerar el pagament, per avançat, de les compensacions i indemnitzacions ocasionades pel danys derivats d'espècies protegides (8).
- 213 88 ***Canviar aquest objectiu a l'àmbit 6***
L'objectiu 4.3 possiblement hauria de formar part de l'Àmbit 6, ja que sembla més propi d'una política transversal d'implicació de la societat, que una política sectorial d'un àmbit concret. (12).
- 214 89 ***Potenciar el mecenatge també en la gestió del patrimoni natural***
Cal potenciar el mecenatge no només en la conservació, sinó en la gestió del patrimoni natural. (17)
- 215 90 ***Remarcant el paper de les associacions de propietaris forestals en la restauració i conservació d'espais forestals***
Les associacions de propietaris forestals juguem un paper clau la restauració i conservació d'espais forestals. (17).

Aportacions a l'objectiu estratègic 4.4.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 216 12 ***Establir incentius econòmics per la gestió d'hàbitats que facilitin la gestió de la fauna cinegètica i de la biodiversitat en general. (OE 4.4.)***
(s3)
- Tot i què als plans de conservació ja es parli de la implicació dels caçadors implementant mesures de gestió de la caça, no sempre és fàcil i de vegades són els propietaris dels terrenys cinegètics els que posen els obstacles (perquè no estan sempre d'acord amb les mesures o demanen algun tipus de contraprestació).
- A més d'establir col·laboracions per a la gestió i control de les poblacions cinegètiques (com el porc senglar o el cabirol), la gestió d'hàbitats també es podria orientar a la gestió d'espècies cinegètiques que estan en regressió, que són autòctones i que requereixen de polítiques actives (es cita per exemple la perdiu roja, la tórtora o el conill de bosc)

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 217 91 ***Impulsar la creació d'una brigada especialitzada contra el verí i el furtivisme***
- En aquest punt, considerem fonamental la creació d'una brigada especialitzada contra el verí i el furtivisme (1).
- 218 92 ***Canviar l'objectiu orientant-lo al foment d'activitats que recuperin l'equilibri ambiental en la biodiversitat dels espais naturals***
- Difícil pels diferents components que van associats a les activitats referides, potser caldria canviar l'objectiu per activitats per recuperar l'equilibri ambiental en la biodiversitat dels espais naturals. (7).
- 219 93 ***Revisar i reforçar el paper de refugis de caça i reserves de caça com espais de regulació cinegètica especial amb interès públic***
- Revisar i reforçar el paper de refugis de caça (pràcticament inexistents) i reserves de caça com espais de regulació cinegètica especial amb interès públic. Els primers haurien de ser zones pilot per estudiar l'efecte de l'absència de caça. (12).
- 220 94 ***Reforçar, a través de campanyes educatives, el paper de la caça en la conservació***
- La caça sempre ha estat tractada com una activitat negativa, tot i sabent que és una activitat necessària per a la conservació. S'haurien de plantejar campanyes d'educació envers aquest tema. (15).

- 221 95 **Tenir en compte les dificultats per implantar mesures de gestió d'habitats pels gestors cinegètics**
Els actuals plans de gestió cinegètica estan restringits a les espècies sobre les que el titular té drets. Els titulars de plans solen ser diferents dels terrenys. Hi ha dificultats estructurals per implantar mesures de gestió d'habitats. (17).

Aportacions a l'objectiu estratègic 4.5.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 222 4 **Integració dels costos ambientals en les activitats turístiques i de lleure. (OE 4.5.)**
(s3)
Es constata que cada vegada hi ha més competicions esportives al medi natural (curses, caminades, ciclisme,...), que incrementen la freqüentació amb finalitats competitives, sovint lucratives, que podrien revertir més al territori.
Es podria pensar en com objectivar alguna limitació a l'accés en funció de la capacitat de càrrega turística dels espais on es desenvolupen i que això pugui posar en valor l'entorn.
- 223 13 **Incidir en les polítiques d'educació i formació ambiental, incloent en els seus continguts referències a la interacció entre polítiques sectorials i conservació. (OE 4.5.)**
(s3)
Tot i què és un tema que es recull en l'àmbit 6, es cita aquí per remarcar la necessitat d'incloure en els continguts educatius i de formació, la interacció entre les polítiques sectorials i la conservació. En aquest sentit, en relació a les activitats turístiques, esportives i de lleure i la capacitat de càrrega del territori, s'ha de capacitar i formar als professionals d'aquests àmbits per a què siguin coneixedors dels impactes, prenguin més consciència i siguin actius a l'hora de minimitzar-los i reduir-los.
D'altra banda, s'hauria d'impulsar una estratègia educativa respecte a l'educació ambiental, fent les modificacions que calguin a nivell curricular.
També s'ha d'intentar unificar la diversitat que hi ha en les formacions sobre guies de natura, identificant les feines específiques pròpies. Això és una manera de donar més qualitat als serveis/activitats que es donen. Serviria també per revaloritzar aquesta professió d'acord amb el , així com el compliment d'uns criteris i uns protocols més clars.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 224 96 **Establir mecanismes de compensació (ex. taxa verda als turistes en ENP)**
Establir mecanismes de compensació, com per exemple, una

- taxa verda pels turistes en espais naturals protegits. (2).
- 225 97 **Regular la recol·lecció de bolets i de plantes medicinals i comestibles**
Regular la recol·lecció de bolets i de plantes medicinals i comestibles. (2).
- 226 98 **Potenciar un model turístic basat en oferta amb valor ecològic**
Potenciar model turístic basat en oferta amb valor ecològic. (5).
- 227 99 **Incloure aquest objectiu en els plans d'empresa mitjançant alguna norma jurídica**
Fonamental aquest objectiu, cal incloure en els plans d'empresa mitjançant alguna norma jurídica que obligui a incorporar-la. (7).
- 228 100 **Afavorir la generació d'una marca de qualitat associada a les activitats en els espais naturals respectuoses amb el medi**
Afavorir la generació d'una marca de qualitat associada a les activitats en els espais naturals respectuoses amb el medi (8).
- 229 101 **En el segon resultat esperat, puntualitzar les zones "o èpoques" en les que calgui limitar les activitats.**
En el segon resultat esperat, puntualitzar les zones "o èpoques" en les que calgui limitar les activitats.
- 230 102 **Incloure objectius estratègics relatius a ordenació territorial, energia i transport**
Falten OE relatius a ordenació territorial, energia i transport!!! (12).
En l'Àmbit 4 falta incorporar el vincle amb les polítiques sectorials corresponents a ordenació del territori (en sentit ampli), energia i transport, com a mínim. (12).
- 231 103 **Remarcar el paper de les reserves de la Biosfera (i de les seves marques) en aquest objectiu**
Les Reserves de la Biosfera, contribueixen a aquest objectiu i en especial en el disseny i promoció de productes que tinguin en consideració la capacitat de càrrega i la vulnerabilitat del territori. En aquest context, la Marca també és útil. (13).
- 232 104 **Contemplar la regulació i l'avaluació ambiental d'aquestes activitats**
Com per la resta d'activitats l'estratègia ha de contemplar la regulació i l'avaluació ambiental d'aquestes activitats. A curt termini són les que major nombre d'usuaris congregaran als espais naturals, influint en el medi i les persones que i viuen. (17)

Aportacions als Objectius operatius i accions

Objectiu operatiu 4.1.1. (aportacions individuals)

- 233 81 (Acció 47), i de les espècies autòctones lligades als conreus tradicionals (2)
- 234 82 Recolzar actuacions de gestió local dels residus, afavorint intervencions sobre el territori pròximes als llocs de generació (8)
- 235 83 Incentivar l'un del territori per activitats de baix impacte i alt valor afegit (8)
- 236 84 L'Administració te que (20): 1/ Compliment per part de l'administració dels seves normes i lleis (indemnitzacions sense retards); 2/facilitar les eines de protecció als activitats agràries; 3/ Millorar tècniques de comunicació dels agents rurals
- 237 85 Exemples pilot de custòdia agrària, on es fan compatibles 1/accions de conservació i producció agrària. (22)
- 238 86 Compliment de la condicionalitat (conservació de marges, ús de productes químics...). (22)
- 239 87 Elaborar un informe sobre l'estat de conservació dels recursos fitogenètics (RRFF) a Catalunya (23)
- 240 88 (2) Crear una llista vermella d'espècies/varietats de plantes cultivades amenaçades per l'erosió genètica (23)
- 241 89 Creació de marca, segells o distinció per les activitats agràries que tenen en compte la conservació del patrimoni natural i la promoció per part de l'Administració. (26)
- 242 90 Promoure accions entre la pagesia sobre els beneficis de marges i vores en la prevenció de plagues, pol·linització, etc. que afavoreixen els conreus (28)

Objectiu operatiu 4.1.2. (aportacions individuals)

- 243 91 "evolució lliure", millor que "evolució natural" per referir-nos a boscos no sotmesos a aprofitaments (16)
- 244 92 Acció 50: Atorgar ajuts, o adquirir drets d'ús. En l'àmbit forestal els compromisos de conservació han de ser a llarg termini, cal buscar fórmules sòlides per aplicar les mesures. (19)
- 245 93 - Gestió forestal actualitzada a les necessitats i prioritats de la

societat d'avui en dia. (20)

- 246** 94 Revisar aquells PTGMF aprovats amb anterioritat a la descoberta d'hàbitats o espècies amenaçades (indemnitzar al propietari, si cal). Millorar la coordinació entre CPF i DTES per aprovació de plans i actuacions. (22)
- 247** 95 Incorporació als plans d'ordenació forestal de mesures de conservació de la biodiversitat i dotar-les de dotació econòmica directa per part de l'Administració. (26)

Objectiu operatiu 4.1.3. (aportacions individuals)

- 248** 96 Mantenir els boscos nets, particularment després de treballs forestals de qualsevol tipus (ex. aclarides de bosc, subhastes, construcció de pistes forestals, etc.) (20)

En general als objectius operatius de l'objectiu 4.1. (aportacions individuals)

- 249** 97 Posar la conservació de les espècies aquàtiques amenaçades per davant de l'ús particular de l'aigua (cranc de riu, tritó del Montseny, almesquera, rata d'aigua). Perseguir i revertir les captacions il·legals. (22)

Objectiu operatiu 4.2.1. (aportacions individuals)

- 250** 98 Elaborar una cartografia bionòmica de tot el litoral per saber on són aquests hàbitats! (22)

Objectiu operatiu 4.2.2. (aportacions individuals)

- 251** 99 Posar la conservació per davant del turisme en els espais naturals protegits, peti qui peti. (22)

Objectiu operatiu 4.2.3. (aportacions individuals)

- 252** 100 Creació de reserves marines d'interès pesquer amb la cogestió com a model de governança. (22)

Objectiu operatiu 4.3.1. (aportacions individuals)

- 253** 101 (Accions 69 i 70) Crear una "etiqueta verda" per totes aquelles empreses compromeses envers la conservació de la natura, més enllà de la legislació vigent.(2)

- 254 102 - Atorgar premis anuals a municipis/pobles destacats en la cura del medi-ambient i la biodiversitat del seu entorn. (20)
- 255 103 - Crear deixalleries municipals (20)
- 256 104 - Iniciar la recollida d'eines i material abandonat en l'entorn rural. (20)
- 257 105 Fer promoció per part de l'Administració de les empreses que incorporen mesures de conservació en la seva gestió. (26)

Objectiu operatiu 4.3.2. (aportacions individuals)

- 258 106 (Acció 75) Fomentar la restauració de pedreres amb recolonització i plantació de flora autòctona, i incloure ajudes per campanyes de difusió i de participació de la ciutadania en aquestes restauracions (2)

Objectiu operatiu 4.4.1. (aportacions individuals)

- 259 107 Acció 81: Corregir la dada: Les reserves nacionals de caça que coincideixen amb parcs naturals són 4 de 7. (19)
- 260 108 Nova Acció: Incrementar la superfície de refugis de caça a Catalunya de forma planificada. (19)
- 261 109 - Actualitzar la llei de caça al nostre temps (20)
- 262 110 - Proveir amb més recursos, humans, econòmics i tècnics, al cos d'Agents Rurals (20)
- 263 111 - Sincronitzar les competències dels diferents autoritats administratives (20)
- 264 112 Protegir les espècies amenaçades o molt escasses a Catalunya!! Perdiu xerra, becada... No pot ser que s'inverteixin diners en conservar una espècie que es caça!! (22)
- 265 113 Integrar en els plans de gestió cinegètica mesures de conservació de la biodiversitat. (26)
- 266 114 Crear un catàleg de mesures de foment de la biodiversitat en les diferents tipologies de vedats de caça. (26)
- 267 115 Promoure accions sobre el col·lectiu de caçadors sobre els beneficis de marges i vores en la conservació de l'hàbitat cinegètic i la relació directa amb l'abundància de poblacions cinegètiques (28)

Objectiu operatiu 4.4.2. (aportacions individuals)

- 268** 116 Els acotaments intensius s'han de gestionar adequadament. Tenen una funció important per educar als futurs pescadors o principiants, i descarregar la pressió de pesca de zones més vulnerables. (12)
- 269** 117 Deixar d'alliberar truites de riu (a vegades no autòctona) en zones situades fora de la seva àrea de distribució. (22)
- 270** 118 Integrar en els plans de gestió dels vedats mesures de conservació de la biodiversitat. (26)
- 271** 119 Crear un catàleg de mesures de foment de la biodiversitat en les diferents tipologies de vedats de pesca. (26)

En general als objectius operatius de l'objectiu 4.4. (aportacions individuals)

- 272** 120 Cal conservar truites de determinats llacs d'alta muntanya on fa segles que hi vien com un patrimoni "local", cultural i turístic, sense perjudici de la biodiversitat. (12)

Objectiu operatiu 4.5.1. (aportacions individuals)

- 273** 121 (Accions 84 i 85) promoure la sensibilització ambiental amb estades i activitats per gaudir de la natura per famílies, camps de treball i/o escoles en centres dissenyats especialment per aquest fi dins dels espais naturals protegits (2)
- 274** 122 Afavorir la generació d'una marca de qualitat associada a les activitats en els espais naturals respectuoses amb el medi (8)
- 275** 123 - Donar prioritat a la protecció d'aquests espais naturals, pel davant dels beneficis econòmics (20)
- 276** 124 - Limitar lo nombre de curses i proves esportives en espais naturals protegits (20)
- 277** 125 Creació de comissió integrant als diferents agents presents al per tal de generar plans d'ús i gestió de les activitats a la natura i posteriorment crear legislació associada. (26)

Objectiu operatiu 4.5.2. (aportacions individuals)

- 278 126 Limitar nombre de participants. (20)
- 279 127 - Recollida de totes les escombraries després dels activitats turístiques. (20)
- 280 128 Prohibir la realització de curses organitzades en zones sensibles per la fauna (zones de gall fer, hàbitats sensibles al trepig, etc.), més enllà dels espais naturals protegits. (22)
- 281 129 Cal un pla d'usos en les diferents àrees i que posteriorment hi hagi un compliment del mateix. (26)

10.5. Aportacions a l'Àmbit 5

Aportacions a l'objectiu estratègic 5.1.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 282 15 **Transversalitzar la sostenibilitat en la governança. (OE 5.1.)**
(s3) Es tracta d'assegurar la implantació de l'ambientalització de les polítiques a tots els departaments i polítiques de totes les administracions, més enllà de l'aplicació de la normativa d'avaluació ambiental. S'estan fent coses, però es demana més intensitat. A més, s'haurien d'incloure indicadors ambientals per a fer el seguiment de la implantació d'aquestes polítiques.
- 283 18 **Contemplar la governança del patrimoni natural i la gestió dels espais naturals protegits a altres nivells administratius. (OE 5.1.)**
(s3) A l'objectiu estratègic 5.1. faltaria esmentar les iniciatives i gestió d'ENP d'altres nivells administratius (Diputacions, Consells comarcals, vegueries, Ajuntaments,...). Es podrien afegir dins del darrer dels resultats esperats per al 2030 ("La participació dels ens locals...").
- 284 19 **Fer més efectiva la governança a través del reconeixement del tercer sector ambiental (i d'altres entitats i ciutadania). (OE 5.1.)**
(s3) Dins l'objectiu estratègic 5.1. es considera que s'hauria d'afegir algun apartat que parli del reconeixement, participació i empoderament al tercer sector ambiental, per les feines que les entitats del territori estan fent en el seguiment de la conservació de la biodiversitat, col·laborant d'aquesta manera amb l'administració.

- 285** 20 ***Afavorir la generació de consensos ambientals. (OE 5.1.)***
(s3) Es tractaria de crear les eines necessàries que ajudin a la construcció de consensos ambientals, ja que es constata que quan es promouen polítiques o plans, és necessari establir ponts de diàlegs. Pot ser una via seria la mediació ambiental, a través per exemple de l'agència del patrimoni natural. Es podria inclús crear un àrea o secció, de caràcter transversal, que s'encarregués de tot això: treballs previs d'identificació d'actors, seguiment dels conflictes, que en definitiva pugues actuar en la prevenció de conflictes, tot promovent la cultura del diàleg..
- 286** 21 ***Incloure alguna acció sobre governança als comunals. (OE 5.1.) (OO 5.1.4.)***
(s3) Es planteja que també es parli de governança als comunals, diferenciant-lo dels espais municipals. Es podria mirar com s'ha treballat a Castilla y León.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 287** 105 ***Ampliar a un model de governança més integrador, amb les entitats i altres ens representatius dels sectors productius***
La governança ha d'ampliar-se a un model integrador amb les entitats i altres ens representatius del sectors productius que són peces clau en les consultes públiques i altres processos participatius (1).
Integrar als agents del territori en una governança més propera al territori (16).
- 288** 106 ***Transversalitzar la consciència ecològica***
La consciència ecològica és fonamental en l'organització de la societat humana. És un fonament que ha d'estar a tots els departaments. (5).
- 289** 107 ***Parlar de les claus per multiplicar la participació***
Resulta vital per multiplicar la participació millorar els resultats, i alhora trencar desigualtats. (7).
- 290** 108 ***Reflexionar en profunditat sobre la eficàcia de crear una Agència o si és millor dotar recursos per la promoció del patrimoni natural***
Més que una nova agència, dotar recursos per la promoció del patrimoni natural, i si l'Agència és la millor opció, endavant amb ella (8).
- 291** 109 ***Prioritat a la creació de l'Agència de la Natura***
Crear l'Agència de la Natura de Catalunya ja! Això és el més important i el que cal fer demà. Sense aquest organisme la

resta és paper mullat (10).

Reforçar la idea de les millores de governança (i creació de l'Agència) com a "estructura d'estat" necessària (12).

292 110 *Tenir en compte com s'està treballant a les Reserves de la Biosfera facilitant la governança a nivell territorial*

Les RdB tenen consolidats espais de trobada, debat i de participació dels actors territorials que faciliten la governança a nivell territorial. A TE hi ha una estructura permanent de 5 grups de treball, un dels quals dedicat a la Biodiversitat. (13)

293 111 *Crear una Agència de custòdia del territori, per estendre el model de conservació a tot el territori*

Crear una agència de custòdia del territori. Això ens permetria passar de un model de conservació basat en la xarxa d'espais protegits, a un model de conservació estès a tot el territori i no només en determinats espais. (14).

294 112 *Clarificar l'abast que es dona a l'Agència de la Natura sobre els terrenys no urbans*

L'abast que es dona a l'Agència va més enllà de la conservació, passant a ser jutge últim de totes les activitats, de conservació, ús i explotació sobre terrenys no urbans al 30% de Catalunya. (17).

Aportacions a l'objectiu estratègic 5.2.

Resultats del debat: aportacions de grup

295 16 (s3) *Incloure un nou resultat esperat pel 2030 sobre els incentius a iniciatives d'inversions particulars per a la conservació de la natura. (OE 5.2.)*

Es proposa que s'inclougui algun resultat esperable pel 2030 dins l'objectiu 5.2., en concret: "S'han donat incentius (fiscals o d'altres) a les iniciatives d'inversions particulars en la conservació de la natura, per donar valor i premiar al què es fa bé. L'idea és: qui ho fa bé, cobra o gaudeix de deduccions fiscals.

296 17 (s3) *Incloure també la possibilitat d'obtenció de bonificacions fiscals a les inversions de propietaris forestals al pla tècnic. (OE 5.2.)*

Encara que es podria incloure juntament amb l'aportació anterior, com que fa anys que s'hi està treballant, des de diferents plataformes i mitjans, s'ha considerat una proposta independent. Es tractaria d'incloure, com a resultat esperat dins l'objectiu estratègic 5.2., la possibilitat d'obtenció de bonificacions fiscals a les inversions de propietaris forestals al

pla de gestió (que ja incorpora criteris de conservació). Tenir en compte a més que la gestió forestal sostenible està considerada, a la llei estatal de boscos, com a activitat d'interès general.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 297** 113 ***Destinar part del fons propi per l'estudi de la conservació de la biodiversitat***
El fons propi ha de destinar recursos per poder avançar en l'estudi de la conservació de la biodiversitat de Catalunya (2).
- 298** 114 ***Aplicar les eines financeres i fiscalitat als hàbits diaris que tenen un paper cabal per la conservació del PN (consum, mobilitat,...)***
Aplicant-ho als hàbits diaris: consum, mobilitat, que indirectament tenen un paper cabdal per la conservació del PN. (5).
- 299** 115 ***Destinar part dels incentius als propietaris forestals privats i a les Inversions privades en gestió forestal sostenible planificada***
Els propietaris privats, com a tenedors del 80% del territori català, han de gaudir de incentius (fiscals i reals) per que protegeixin i millorin els boscos. (6).
Caldrà incorporar el fet que qui contribueix a la conservació del patrimoni natural té dret a beneficis. Cal incorporar beneficis fiscals, ajuts,... a les inversions privades en gestió forestal sostenible planificada.(17).
- 300** 116 ***Les eines financeres i de fiscalitat es necessiten per la gestió dels espais naturals i resta d'objectius***
Necessàries per afavorir entre altres aportacions la gestió dels espais naturals i la resta d'objectius. (7).
- 301** 117 ***Preveure deduccions fiscals per altres comportaments positius a banda de les donacions i mecenatges***
Entre els incentius, preveure deduccions fiscals per altres comportaments positius a banda de les donacions i mecenatges (12).
- 302** 118 ***Facilitar les Inversions en conservació des del món privat (ex. contractes de custòdia)***
En relació al contracte de custòdia. No cal que tota la inversió en conservació la duguin a terme les administracions. Si els hi facilitem també ho faran els privats. (14).

Aportacions als Objectius operatius i accions

Objectiu operatiu 5.1.1. (aportacions individuals)

- 303** 130 - Reduir lo nombre de cossos administratius encarregats de la conservació de la natura (20)
- 304** 131 - Modernitzar i actualitzar la formació d'aquests cossos administratius i els seus tècnics (20)
- 305** 132 - Provisió dels eines adequades per cada disciplina (20)
- 306** 133 Crear comissions de gestió entre l'administració i els agents del territori per tal de prendre mesures de gestió consensuades. (26)
- 307** 134 Caldria una Agència de la Natura a similitud de l'ACA o l'ARC (28)

Objectiu operatiu 5.1.2. (aportacions individuals)

- 308** 135 Establir una legislació clara i realista sobre protecció de la flora y fauna. Tant pel que fa a les espècies a protegir com per les mesures que cal adoptar per la seva protecció. (27)

Objectiu operatiu 5.1.3. (aportacions individuals)

- 309** 136 No pot ser que la vigilància dels rius estigui supeditada a aquelles àrees on els pescadors "paguen": àrees de pesca controlada i àrees de pesca intensiva controlada. S'ha de fer esforç a tot arreu i en especial a les Zones Lliure i als Refugis. (12)
- 310** 137 - Augment del nombre i formació d'individus a càrrec de la vigilància i control (20)
- 311** 138 - Actualització de la normativa vigent en base a les necessitats i característiques de la societat actual (20)
- 312** 139 Implicar als agents presents al territori en la gestió i control de les activitats (propietaris, entitats de custòdia, usuaris, etc.). Creació de protocol d'actuació per aquests agents. (26)
- 313** 140 Potser no cal tanta vigilància, i el que cal és conscienciar a les

associacions naturalistes, agrícoles, de caça, ... sobre com incidir en la natura sense fer-la malbé. (27)

- 314** 141 Vigilància sobre la incorporació de marges i vores als conreus mitjançant rompudes il·legals i restricció de les sol·licituds de rompudes en zones d'alta intensificació agrícola

Objectiu operatiu 5.1.4. (aportacions individuals)

- 315** 142 Implicar els ens locals i els veïns en la gestió dels espais naturals, protegits, però també dels que no compten amb figures específiques de protecció (8)
- 316** 143 Cal prioritzar la gestió de les entitats (reforçant-les) en el patrimoni natural. (21)
- 317** 144 La custòdia del territori és un model de governança que s'hauria d'incloure en aquest apartat, més que en el de participació ciutadana. (22)
- 318** 145 Creació de taules de gestió i comissions per integrar al territori en la governança. (26)
- 319** 146 Promoure i explicar l'eina de la custòdia del territori a entitats del territori (Centres Excursionistes, Ateneus, Societats de caçadors...) (28)

Objectiu operatiu 5.2.1. (aportacions individuals)

- 320** 147 (Acció 97) Fiscalitat favorable per l'agricultura ecològica (2)
- 321** 148 - Bonificacions als ramader/pagesos que mostren una actitud positiva en la conservació i protecció del medi-ambient (20)
- 322** 149 Crear beneficis fiscals per promoure la custòdia del territori. (26)

En general als objectius operatius de l'objectiu 5.2. (aportacions individuals)

- 323** 150 La taxa turística s'ha de reconvertir en ecotaxa. (21)

10.6. Aportacions a l'Àmbit 6

Aportacions a l'objectiu estratègic 6.1.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 324** 15 *Potenciar la formació dels formadors, a tots els nivells. (OE 6.1.)*
(s2)
Falta que es parli més de formació i sobre tot, de la necessitat de bons formadors i bons comunicadors, per poder transmetre tot allò de l'estratègia que interpel·la més a la societat. En aquest sentit, es planteja pensar, promoure i finançar la incorporació de la formació en ciències naturals i educació ambiental a tots els nivells educatius, des de l'educació primària (i a d'altres centres educatius com els esplais) fins als estudis universitaris. També es podrien impulsar graus i estudis específics de formació de formadors en aquest àmbit de la biodiversitat.
Es planteja la necessitat de disposar de les eines i recursos per facilitar la feina d'aquests formadors.
- 325** 17 *Definir una estratègia de comunicació de la Estratègia. (OE 6.1.)*
(s2)
Si es vol arribar a la societat, resulta imprescindible incorporar als programes públics de comunicació, conscienciació i educació la importància de la conservació de la biodiversitat, a través, entre d'altres, de campanyes de difusió, emissió de notes de premsa, presència en xarxes socials així com de la implicació dels mitjans de comunicació.
- 326** 18 *Garantir que la sensibilització i l'educació s'integra en tots els projectes de conservació de la biodiversitat. (OE 6.1.) (OE 6.2.)*
(s2)
Garantir que tots aquests aspectes de comunicació, educació i sensibilització s'integren a qualsevol projecte de conservació de la biodiversitat, tal i com es fa a d'altres indrets (ex. A França, el 20% del pressupost dels projectes de conservació de la biodiversitat es dedica a les tasques de sensibilització, comunicació i educació).
- 327** 19 *Incloure arguments econòmics dins els elements de comunicació. (OE 6.1.)*
(s2)
Dins l'explicació de l'OE 6.1. seria important introduir arguments econòmics de pes. És la millor estratègia per arribar a tot tipus de col·lectius (dades econòmics de les polítiques de conservació, dels serveis ecosistèmics, ...) independentment del seu grau de motivació pels temes de conservació.
- 328** 20 *Afegir la comunicació com a instrument clau per assolir*

- (s2) ***l'OE 6.1. (OE 6.1.)***
Quan es defineix l'objectiu estratègic 6.1. es citen instruments per ampliar la consciència, la formació, l'educació i accions de foment, però un altre element clau és la comunicació. La comunicació s'ha de considerar a tots els nivells.
- 329** 21 ***Reubicar l'acció 102 sobre voluntariat dins l'objectiu 6.2. (OE 6.1.) (Acció 102)***
(s2) Encara que té una component de generació de consciència, el voluntariat ambiental s'entén més com una via de participació. Per tant, l'acció 102, s'hauria de re-ubicar dins l'objectiu estratègic 6.2.
- 330** 22 ***Potenciar la biodiversitat com a cultura de País (introduir al ciutadà en la natura). (OE 6.1.)***
(s2) El ciutadà ha de sentir que forma part de la conservació i la gestió del patrimoni natural; es tracta d'introduir al ciutadà a la natura i al seu entorn natural. En aquest sentit, s'hauria de globalitzar l'interès del ciutadà per l'entorn natural a través de campanyes de conscienciació, formació i motivació, explorant les vies per a què la societat faci un retorn d'aquestes sensacions a través de la realització d'activitats ambientals.
- 331** 23 ***Fomentar el coneixement del patrimoni natural en l'àmbit educatiu. (OE 6.1.)***
(s2) Dins d'aquesta aportació es contemplen tres aspectes: d'una banda, es considera que el coneixement sobre el patrimoni natural hauria de formar part dels continguts curriculars (a escoles, cicles formatius,...). D'altra banda, es considera que s'hauria de reforçar també la professionalització (a través de la formació de personal qualificat i el reciclatge formatiu dels professors, guies, monitors, etcètera). Per últim, un aspecte més concret: implementar algunes eines, com les sortides pràctiques per a conèixer el territori.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 332** 119 ***Aquest objectiu és fonamental, perquè depèn la nostra salut***
És fonamental, perquè la salut dels ecosistemes urbans, periurbans i rurals, aquàtics i terrestres, serà la nostra salut. (5).
- 333** 120 ***Incrementar el nombre de les activitats en diferents àmbits***
Caldria multiplicar el nombre de les activitats en diferents àmbits, educació associatiu i de la població en general. (7).
- 334** 121 ***Gestió dels espais naturals amb participació local i amb pressupost suficient***
Integrar els ens locals i altres parts interessades locals en la

gestió dels espais naturals, dotant les actuacions de pressupost suficient per a la seva execució (8).

- 335 122 ***Incloure un programa de conscienciació concret vers la problemàtica amb espècies invasores exòtiques***
Elaborar un programa concret adreçat a tots els grups de població vers la problemàtica amb espècies invasores/al·lòctones, per tal de conscienciar per minimitzar el problema des de l'origen, donat que molts cops som les persones qui les introduïm. (9).
- 336 123 ***Reforçar més la justificació de la conservació en base al valor intrínsec de la natura***
Benestar i efectes terapèutics de la natura sobre les persones (en general). (11)
Anar més enllà dels serveis ecosistèmics (rerefons utilitarista), reforçant el valor intrínsec de la natura. Contemplar també el valor simbòlic i identitari de país. Els habitants rurals també s'han de sensibilitzar (en altres aspectes) (12).
- 337 124 ***Afegir, al 3er resultat esperat, "... s'ha inclòs (...) i en l'àmbit educatiu no formal i informal"***
Resultats 2030: conservació del pn... també s'ha inclòs en l'àmbit educatiu no formal i informal (11).
- 338 125 ***Coincidència d'aquest objectiu amb els de les Reserves de la Biosfera***
És un dels principals objectius de les Reserves, conseqüència directa de ser un instrument creat per la UNESCO. (13).

Aportacions a l'objectiu estratègic 6.2.

Resultats del debat: aportacions de grup

- 339 16 (s2) ***Impulsar el foment i la coordinació de la ciència ciutadana. (OE 6.2.)***
Cal fomentar accions en xarxa per a què les diferents entitats que treballen en ciència ciutadana estiguin més coordinades. També es planteja que hi hagi un recolzament i un foment per part de l'administració facilitant la posta en marxa de portals, espais comuns per a compartir experiències, i formació.

Resultats del formulari: aportacions individuals

- 340 126 ***Afegir, al 2on resultat esperat, "... per als propietaris i les empreses que hi participen".***
La custòdia del territori s'ha convertit en una fórmula de

governança molt estesa, sobretot a partir de l'aparició de mecanismes de fiscalitat favorable i deducció fiscal per als propietaris i les empreses que hi participen. (2).

- 341** 127 **Considerar les activitats quotidianes com a accions de millora de la biodiversitat i funcionalitat dels ecosistemes**
Cada acció del dia a dia de cada persona pot contribuir a millorar la biodiversitat i la funcionalitat dels ecosistemes. (5).
- 342** 128 **Ampliar la participació en la elaboració de la estratègia i accions als agents del territori**
La participació en la elaboració de la estratègia i accions ha de ser no només de biòlegs, com fins ara sinó que ha d'haver plantejaments mes amplis. Han d'intervenir agents del territori, pagesos, agricultors, gestors, silvicultors. (6).
Sempre i quan els actors principals siguin els ramaders i agricultors ja que cada cop hi ha més distància entre el món rural i la ciutat . (15).
- 343** 129 **Incloure accions de comunicació a través de mitjans de comunicació de masses**
Caldria organitzar activitats participatives en diferents àmbits, algunes s'haurien de fer als mitjans de masses com és la TV. (7).
- 344** 130 **Millor començar compartint dades generades que promoure moltes plataformes de ciència ciutadana**
Promoure moltes plataformes de ciència ciutadana no té sentit si no es comparteixen totes les dades generades fàcilment entre tots els interessats (8).
- 345** 131 **Parlar de tercer sector ambiental**
Parlaria de tercer sector ambiental (10)
- 346** 132 **No mitificar les societats antigues**
No mitificar les societats antigues (hi ha tant exemples positius com negatius): són societats humanes i prou, amb virtuts i defectes.(12)
- 347** 133 **La custòdia ha d'incrementar la conservació per a ser valuosa**
La custòdia ha d'incrementar la conservació per a ser valuosa. (12)
- 348** 134 **Reforçar ONG reivindicatives, no consultories**
Reforçar ONG reivindicatives, no consultories! (12).
- 349** 135 **Coincidència d'aquest objectiu amb els de les Reserves de la Biosfera**
Com instrument de governança territorial aquest és un dels

principals objectius de les Reserves. (13).

- 350** 136 ***Incorporar i reconèixer el paper de les associacions de propietaris forestals***
Cal incorporar i reconèixer el paper de les associacions de propietaris forestals en la conservació i restauració i la necessitat de reforçar-les. Ja que també formen part del tercer sector ambiental i a la vegada del productiu. (17).
- 351** 137 ***Transversalitat a l'hora de planteja el problema de la implicació ciutadana amb el patrimoni natural***
La col·laboració públic-privada ha de considerar que limita el vincle emocional individu-natura a la renda individual, i per tant, economitza la naturalesa i limita el seu gaudiment a les rendes més elevades (entenenent que es tracta d'una activitat d'oci). Així mateix, les propostes respecte subvencions en formació/educació són òptimes, sempre hi quan siguin aprofitades per les entitats públiques. La implicació ciutadana amb el patrimoni natural requereix també d'incentius pel canvi de model de consum, potenciant així mateix l'economia local i ecològica que contribueix a mantenir la riquesa biològica (i gastronòmica) en els indrets de Catalunya. Amb això es diu, per tant, que cal plantejar també el problema transversalment: la situació de desafecció per les problemàtiques ecològiques no només passen per fomentar el pensament i la consciència ecològica, sinó per pautar al ciutadà versus aquells hàbits ecològicament responsables i no. (35)

Aportacions als Objectius operatius i accions

Objectiu operatiu 6.1.1. (aportacions individuals)

- 352** 151 (Acció 103) Ajudar als centres de recerca a fer difusió de les tasques que s'hi realitzen en relació amb la conservació per fomentar la sensibilització ciutadana sobre el valor de la biodiversitat (2)
- 353** 152 Cal una divulgació i educació de la societat en general sobre els rius, i en especial la pesca sense mort, com a forma de gestió sostenible dels recursos piscícoles (12)
- 354** 153 - Començar aviat amb sessions educatives als escoles (20)
- 355** 154 Cal incorporar l'educació ambiental en els Parcs Naturals com a prioritària amb programes a llarg termini i amb condicions laborals dignes per establitzar el personal educatiu. (21)

- 356** 155 Crear programa de conscienciació social als territoris, contant amb les diferents entitats presents al territori (26)

Objectiu operatiu 6.1.2. (aportacions individuals)

- 357** 156 Garantir i incentivar la formació d'investigadors i estudiosos, professionals i amateurs, del patrimoni natural (biòlegs, ambientòlegs, naturalistes) (16)
- 358** 157 - Sortides dels estudiants organitzades als espais naturals (20)
- 359** 158 - Preparació del personal educatiu (20)
- 360** 159 Promoure el programa d'aprenentatge i servei fomentant la custòdia d'espais d'interès natural a l'entorn de l'escola. (21)
- 361** 160 Fomentar la creació d'espais d'aprenentatge i aules de natura en les zones amb interès ambiental (26)
- 362** 161 Incorporant continguts sobre aquestes matèries en el contingut curricular (28)

Objectiu operatiu 6.2.1. (aportacions individuals)

- 363** 162 - Incentius per els individus i empreses privades que demostrin amb fets una posició positiva amb respecte a la custòdia i conservació de la biodiversitat i riquesa natural del territori. (20)
- 364** 163 L'administració no pot gestionar tot el territori català (ni el protegit, ni el públic, i menys el privat). La custòdia, ben finançada i planificada per l'administració, pot una eina eficaç i de gran impacte per la conservació de la natura. (22)
- 365** 164 Crear banc de terres en les zones amb interès ambiental. (26)
- 366** 165 Crear comissions per planificar i coordinar actuacions de custòdia (26)
- 367** 166 Promoure i explicar l'eina als municipis i comarques (28)

Objectiu operatiu 6.2.2. (aportacions individuals)

- 368** 167 (Acció 110) Incentivar als centres de recerca a engegar projectes de ciència ciutadana amb ajuts econòmics. Crear grups d'experts que validin les dades obtingudes a partir de la ciència ciutadana. (2)

- 369 168 Cal dotar-los de recursos per tal de poder elaborar la seva feina i que puguin participar sense perjudici econòmic de les persones que en formen part als plans i programes de gestió del patrimoni natural. (21)
- 370 169 Crear una plataforma que aglutini a totes les plataformes de ciència ciutadana/crowdsourcing existents per tal que els ciutadans sàpiguen en què i com poden participar. Idealment, crear una base de dades comuna, que alhora alimenti el BDBC. (22)
- 371 170 Ajudes directes a les entitats de custòdia en les seves actuacions de custòdia i despeses estructurals (26)

En general als objectius operatius de l'objectiu 6.2. (aportacions individuals)

- 372 171 Cal professionalitzar el tercer sector ambiental en la gestió del patrimoni natural (21)

10.7. Aportacions generals

Aportacions generals als qüestionaris en línia 1

- 373 138 ***L'espai del formulari és molt reduït (250 caràcters) per fer aportacions raonades***
En el present formulari: considerem molt reduït l'espai (250 caràcters amb espais) de cada apartat, de forma que és impossible aportar justificacions als comentaris. (1).
Aquestes aportacions són les que alguns investigadors de l'Institut Botànic han fet arribar a la direcció del centre. Entenem que hi ha d'haver un límit d'extensió, però amb 250 caràcters és difícil fer aportacions raonades i possiblement això dificulti la seva comprensió. (2)
250 caràcter és molt poc (10)
No tenim espai per explicar les nostres propostes en 250 caràcters. La única que hem aconseguit fer (1.2) no està ni tan sols ben explicada. (18)
Atenent que el tema és inabastable amb aquestes dades, enviarem al Departament un document escrit, ampliant el contingut, que considerem necessari atenent el nostre interès per la temàtica. (7).
- 374 139 ***Sobre les zones incompatibles de l'actual mapa eòlic i***

l'assoliment del pla nacional de transició energètica

L'aportació eòlica fins el 2030 per assolir objectius del Pla Nacional de Transició Energètica es calcula en uns 3.600 MW en indrets amb recurs eòlic mínim de 3.000 hores equivalents, gairebé inexistents fora de les zones incompatibles de l'actual mapa eòlic. Cal poder reconvertir a condicionades zones ara incompatibles i determinar compatibilitat de projectes via AIA. Acompanyem informe de la nostra assessoria jurídica <https://drive.google.com/open?id=0ByM23geq-5WqdWIFLUNpM1ZzSTA> (3).

375 140 *Considerar els espais humanitzats i urbans com a primers llocs on es conserva la natura*

La conservació de la natura depèn del nostre model de desenvolupament. Trobem fonamental considerar els espais humanitzats i urbans com a primers llocs on es conserva la natura (a través de les accions de les persones com és el consum i la mobilitat). La conservació, serà possible perquè les persones sintonitzaran amb la natura d'una manera integrada, per treure'n profit les dues parts, la natural i la humana, com s'ha fet durant miler d'anys. (5).

376 141 *S'ha de valorar econòmicament la biodiversitat i que aquest valor repercuteixi en el mon rural*

El mon rural ha de tenir un tracte just per tal que se sentin implicats. La present estratègia es una nova oportunitat per fer-ho. En aquesta estratègia hi manca aquesta part i per tant la conservació de la natura no esta garantida. Falta donar valoració econòmica de la biodiversitat. La estratègia sembla que digui que es gratuïta i per tant s'envia un missatge equivocat a la població. (6).

377 142 *Promoure la participació dels agents territorials en la definició local de les actuacions*

El sistema emprat no considerem que hagi estat el més adient per promoure la participació de les parts interessades, i en especial del territori, amb un document tancat i mancat de concrecions. Esperem contribuir a la definició local de les actuacions, al menys, aportant la visió local sobre la gestió del territori quina conservació rau, en primer lloc sobre les administracions més properes al territori i el ciutadà que conviu en ell. (8).

378 143 *Donació de recursos per assolir aquests objectius*

Tant de bo es doti dels recursos necessaris al territori per assolir tots aquests objectius i no es quedi només en una estratègia en paper. (9).

379 144 *Es requereix un canvi en les polítiques de recerca universitàries i formació d'investigadors*

NO millorarem el coneixement del patrimoni natural si no canvien les polítiques universitàries de recerca i formació d'investigadors. Taxònoms i bioecòlegs de poblacions i comunitats estan tant o més amenaçats que molts tàxons. (11).

380 145 *En alguns casos (ex. sòl), donada que pot ser inabordable), millor inferir en l'activitat biològica i processos*

Hi ha molts grups de biodiversitat que no arribarem a conèixer amb exhaustivitat. Del sòl, seria més ràpid inferir en l'activitat biològica i processos que identificar la biodiversitat associada. (11).

381 146 *Considerar les Reserves de la biosfera com infraestructura verda.*

Creiem que l'Estratègia ha de considerar les Reserves de la Biosfera declarades per la UNESCO com Infraestructura Verda útil per aconseguir els seus objectius de manera proactiva. Son instruments reconeguts internacionalment que en l'actual context del nostre país contribueixen a posar-lo en valor, tant a nivell de patrimoni com de model de gestió. (13).

382 147 *Potenciar l'apropament i comunicació real entre el món rural i la ciutat*

Estic preocupada perquè cada cop hi ha més distància entre el món rural (comarques de muntanya) i la ciutat (lloc on està l'administració). Cal un apropament i comunicació real, per tal d'evitar un xoc de trens i que l'interès principal de conservació de la biodiversitat sigui una realitat (15).

383 148 *Malestar de la federació d'associacions de propietaris forestals per no haver estat convocat a les reunions sectorials*

Volem exposar el nostre malestar per no haver estat convidats a participar en les reunions sectorials i restringir la nostra participació a 250 caràcters en aquest formulari. No només representem usuaris del medi natural, som responsables com a titulars dels terrenys de tot el que hi passa. (17).

384 149 *Cal prendre també estratègies per reduir el creixement de la població humana*

Algú s'ha plantejat estratègies per reduir el creixement de població humana? Crec que tots els problemes ambientals vénen d'aquest creixement incontrolat. Caldria prendre consciència de què també som una espècie animal. Cal atrevir-se a prendre mesures per controlar-la, com fem amb les altres espècies. (19)

385 150 *Cal millorar la cartografia actual de sòls de Catalunya*

Cal millorar la cartografia actual de sòls de Catalunya per tal de facilitar el disseny d'un pla de mostreig viable per la diversitat

del sòl (20).

10.8. Aportacions generals als qüestionaris en línia 2

- 386** 172 Aquestes aportacions són les que alguns investigadors de l'Institut Botànic han fet arribar a la direcció del centre. Ens és difícil justificar les aportacions amb un límit de 250 caràcters. (2)
- 387** 173 El sistema emprat per lliurar les aportacions es farragós obligant a un processat de les qüestions on-line i deslligat, en molts casos dels document presentats, no permet noves aportacions limitant-se a modelar les propostes prèviament decidides. (2)
- 388** 174 Caldrien partides corresponents alineades amb els objectius a assolir i un calendari amb la previsió d'actuacions a realitzar sobre el terreny. En el moment d'actuar en cada espai cal tenir en compte els municipis afectats, ajuntaments i altres sectors que poden aportar informació rellevant específica de l'espai donat que són els qui coneixen de primera mà la seva problemàtica i característiques a nivell d'ús públic, problemàtiques socials, coneixement d'espècies i zones d'interès, etc. (11)
- 389** 175 Cal una administració de la pesca més atent als problemes locals de les poblacions de peixos, i als problemes claus dels rius (manca de cabals, minicentrals, captacions per a regants, contaminació, desembassaments per les hidroelèctriques, canalitzacions i augment de predadors (corbs marins,...). (12)
- 390** 176 No acabo d'entendre com es permeten activitats de masses (ex. festivals de música, concentracions de motos, etc.) als espais naturals protegits del Pallars Sobirà i els seus voltants (Parc Natural de l'Alt Pirineu, ZEPA, PEIN, etc.) (20)
- 391** 177 Podem preparar tota l'estratègia necessària per la protecció dels espais naturals, però si després prioritzem els beneficis econòmics per sobre del patrimoni natural, continuarem com estem ara mateix, amb un deteriorament continu d'aquests espais (20)
- 392** 178 Molt important la participació de tots els actors en aquesta estratègia, cal crear un pla de participació i comunicació paral·lel per tal d'assegurar que hi haurà participació no generarà conflictes estèrils. (21)
- 393** 179 La proposta es pot aplicar tant dins com fora d'espais naturals protegits i és transversal, afecta tots els àmbits i objectius

estratègics de la present Estratègia. (24)

- 394** 180 Les dues propostes poden aplicar-se tant dins com fora d'espais naturals protegits i són transversals i afecten tots els àmbits i objectius estratègics de la present estratègia. (25)
- 395** 181 Enhorabona per la iniciativa. Es absolutament necessària una bona estratègia per conservar i mantenir el medi natural. (26)
- 396** 182 Moltes de les espècies amenaçades depenen per a viure del bon estat de les aigües superficials i subterrànies. (27)
- 397** 183 No sé on ubicar les meves propostes i/o reflexions, per tant ho manifesto a les observacions: 1) Caldria parar la industrialització dels aliments per a animals domèstics. Aquest s'haurien d'alimentar majoritàriament del rebuig d'aliments dels seus propietaris. S'aconseguiria: a) Disminuir la quantitat de sòl dedicat a la indústria; b) Disminuir la contaminació que aquest tipus d'indústria provoca; c) Disminuir la fracció orgànica dels residus domèstics (30)
- 398** 184 És dramàtica la manca de preocupació que demostra aquesta estratègia per la biodiversitat dels sòls (la més gran de tots els ambients terrestres) i per les funcions ambientals que presta (32)